Proizvodnja, predelava in označevanje

Mednarodni standard za uporabo in certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih in sorodnih blagovnih znamk (od: september 2023)

Biodinamična zveza - Demeter International e.V. | Brandschneise 1 | 64295 Darmstadt

Vsebina

Proizvodnja, predelava in označevanje **1**
Vsebina 2
Pregled tabel 11
1. Uvod **12**
2. Splošna načela **13**
2.1. Načela proizvodnje 13
2.2. Načela obdelave 15
2.3. Načela ekološke odgovornosti 16
2.3.1. Ravnanje z odpadki 17
2.4. Načela družbene odgovornosti 17
2.5. Standardi - splošno 18
2.5.1. Področje uporabe 18
2.5.2. Odbor za standarde 19
2.5.3. Struktura in sistem 19
2.6. Certificiranje 20
2.6.1. Splošno 20
2.6.2. Svet za akreditacijo 20
2.6.3. Zagotavljanje kakovosti 20
2.6.4. Dokumentacija, ločevanje, skladiščenje in pretok izdelkov 21
2.6.5. Izjeme 21
2.7. Ostanki 21
2.7.1. Odnašanje razpršila 23
3. Temeljne zahteve **25**
3.1. Sestava in kakovost izdelkov Demeter 25
3.1.1. Kakovost surovin - splošna opredelitev 25
3.1.2. Izvor surovin 25
3.1.3. Razpoložljivost surovin Demeter 26
3.1.4. Vključitev ekoloških delno predelanih proizvodov 26
3.1.5. Izračun sestavin v izdelkih Demeter 26
3.2. Metode obdelave 27
3.2.1. Odobrene ali omejene odobrene metode 28
3.2.2. Prepovedane metode 29
3.3. Pomožna sredstva in dodatki 30

3.4. Procesna voda 36
3.4.1. Opredelitev procesne vode 36
3.4.2. Dovoljeni ukrepi - tehnološka voda 36
3.4.3. Prevoz 37
4. Standard označevanja **38**
4.1. Uvod 38
4.2. Drugi pravni okviri 38
4.3. Uporaba blagovne znamke 39
4.4. Blagovni znamki Demeter in biodinamika 40
4.4.1. Logotip blagovne znamke Demeter 40
4.4.2. Blagovna znamka cvetja 40
4.4.3. Certifikacijska oznaka biodinamični ® 41
4.4.4. Pečat 41
4.5. Označevanje izdelkov glede na delež sestavin Demeter 42
4.6. Standardna umestitev na izdelke - logotip blagovne znamke 45
4.6.1. Oblika in barvna shema 45
4.7. Besedilni dodatki k logotipu blagovne znamke 47
4.8. Označevanje posebnih skupin izdelkov 47
4.8.1. Označevanje alkoholnih pijač 47
4.8.2. Označevanje vina 48
4.8.3. Označevanje drugih proizvodov z alkoholnimi sestavinami 48
4.8.4. Označevanje kozmetike Demeter 48
4.8.5. Označevanje tekstila Demeter 49
4.8.6. Označevanje proizvodov iz biodinamične reje 50
4.8.7. Označevanje proizvodov iz kokoši nesnic 51
4.8.8. Označevanje čebelarskih proizvodov 51
4.8.9. Označevanje izdelkov iz konoplje 51
5. Zatiranje škodljivcev ter čiščenje skladiščnih in proizvodnih prostorov **53**
5.1. Uvod 53
5.2. Področje uporabe 53
5.3. Preventivni ukrepi 53
5.4. Nadzor škodljivcev 54
5.4.1. Zapisi o zdravljenju 54
5.4.2. Dovoljeni ukrepi - skladiščni prostori 54

5.4.3. Odobreni ukrepi - surovine 55
5.4.4. Drugi ukrepi 55
5.5. Sredstva za čiščenje 55
5.5.1. Čistila - osnove 55
5.5.2. Priporočena čistilna sredstva 56
5.5.3. Dovoljena čistila 56
5.5.4. Nedovoljena čistilna sredstva 57
6. Proizvodnja **58**
6.1. poljedelstvo in rastlinska pridelava 58
6.1.1. Področje uporabe 58
6.1.2. Seme in razmnoževalni material 58
6.1.2.1. Splošna načela - seme in razmnoževalni material 58
6.1.2.2. Semena in semenski krompir 59
6.1.2.3. Razmnoževalni material za drevesne pridelke in trajne nasade 59
6.1.3. Gnojenje - splošno 60
6.1.3.1. Gnojenje - količine, vrste kmetij in viri 61
6.1.4. Nega in zaščita rastlin 64
6.1.5. Kolobarjenje 64
6.1.6. Tržni vrtovi in poljska zelenjava 64
6.1.6.1. Gnojila, tla in mešanice za lončnice 64
6.1.6.2. Tehnike gojenja 65
6.1.6.3. Nega in zaščita rastlin - zelenjavni vrtovi 65
6.1.6.4. Nadzor plevela 66
6.1.6.5. Proizvodnja pod steklom in plastiko 66
6.1.6.6. Kalčki in poganjki 71
6.1.7. Trajni nasadi 71
6.1.7.1. Podporni stebri 71
6.1.8. Gobe 71
6.1.8.1. Izvor spor 71
6.1.8.2. Izvor rastnega substrata 71
6.1.8.3. Biodinamični ukrepi 72
6.1.8.4. Osvetlitev 72
6.1.8.5. Zdravje pridelka 72
6.1.8.6. Čiščenje in razkuževanje gojitvenih prostorov in substrata za gojenje 72

6.1.8.7. Recikliranje izrabljenega gobjega komposta ... 73
6.1.9. Biotska raznovrstnost in okolje ... 73
6.1.9.1. Izsekavanje in uničevanje gozdov in območij z visoko naravovarstveno vrednostjo 73
6.1.9.2. Voda za namakanje ... 74
6.1.9.2.1. Voda za namakanje - splošno ... 74
6.1.9.2.2. Voda za namakanje - kakovost in obdelava ... 74
6.1.9.2.3. Voda za namakanje - upravljanje z vodo ... 74
6.1.9.3. Rezervat biotske raznovrstnosti ... 75
6.1.10. Biodinamično žlahtnjenje rastlin ... 76
6.1.10.1. Področje uporabe in osnove ... 76
6.1.10.2. Splošne zahteve za žlahtnjenje novih sort ... 77
6.1.10.3. Zahteve za ohranitveno vzrejo ... 78
6.1.10.4. Posebne zahteve glede dokumentacije ... 78
6.1.10.5. Smernice za preglednost pri žlahtnjenju rastlin ... 78
6.2. Biodinamični pripravki ... 79
6.3. Živinoreja ... 80
6.3.1. Področje uporabe ... 80
6.3.2. Pogoji za rejo živine ... 80
6.3.3. Stopnja založenosti ... 81
6.3.4. Sodelovanje med kmetijami ... 82
6.3.5. Upravljanje ... 83
6.3.5.1. Upravljanje govedi ... 84
6.3.5.2. Upravljanje ovc, koz in konj ... 85
6.3.5.3. Upravljanje prašičev ... 85
6.3.5.4. Upravljanje perutnine - osnovni predpisi ... 86
6.3.5.5. Upravljanje perutnine - posebni predpisi ... 87
6.3.6. Hranjenje ... 88
6.3.6.1. Proizvodnja na kmetiji - delež Demeter za vse živali ... 89
6.3.6.2. V pretvorbenih virih ... 89
6.3.6.3. Krmljenje krav molznic, ovc, koz in konj ... 90
6.3.6.4. Krmljenje govedi ... 90
6.3.6.5. Hranjenje nadomestnih telet, pitanih telet, žrebet, jagnjet in kozličkov ... 91
6.3.6.6. Nomadska živina in paša na neobdelanih površinah ... 91
6.3.6.7. Živali za goste ... 91

6.3.6.8. Skupnostni pašnik 92
6.3.6.9. Krmljenje prašičev 92
6.3.6.10. Krmljenje perutnine 93
6.3.7. Vzreja in identifikacija 93
6.3.7.1. Vzreja 93
6.3.7.2. Identifikacija zalog in vodenje evidenc 93
6.3.8. Poreklo živali, pripeljava in trženje 94
6.3.8.1. Živali, pripeljane za vzrejo ali povečanje črede 94
6.3.8.2. Živali za pitanje 94
6.3.8.3. Mleko, krave molznice in teleta, govedo za pitanje 94
6.3.8.4. Ovce in koze 95
6.3.8.5. Prašiči 96
6.3.8.6. Perutnina 97
6.3.9. Veterinarsko zdravljenje živali 98
6.3.9.1. Splošne zahteve za vse živali 98
6.3.9.2. Uporaba zdravil za velike in male govedo, kamelide, kopitarje, jelene in svinje 98
6.3.9.3. Dodatne zahteve za perutnino, prašiče za pitanje, kunce in druge male živali .. 99
6.3.10. Prevoz in zakol živali 99
6.4. Preoblikovanje kmetije 100
6.4.1. Načrt pretvorbe 100
6.4.2. Preoblikovanje celotne kmetije 100
6.4.3. Preoblikovanje novih kmetijskih površin 102
6.4.4. Potrjevanje v obdobjih pretvorbe 102
6.4.4.1. Običajna pretvorba 102
6.4.4.2. Polhitra in hitra pretvorba 104
6.4.4.3. Spreminjanje trajnic v tropih in subtropih 105
6.5. Čebelje kulture in čebelji pridelki 107
6.5.1. Načela biodinamičnega čebelarjenja 107
6.5.2. Upravljanje čebel 107
6.5.2.1. Lokacija čebelnjakov 107
6.5.2.2. Čebelji panji in satniki - dovoljeni in nedovoljeni ukrepi 108
6.5.2.3. Razmnoževanje - dovoljeni in nedovoljeni ukrepi 109
6.5.2.4. Hranjenje 110

6.5.3. Predelava in pakiranje 110
6.5.3.1. Načela obdelave 110
6.5.3.2. Obdelava - dovoljeni in nedovoljeni ukrepi 111
6.5.3.3. Pakiranje 111
6.5.4. Pretvorba 111
6.5.5. Certificiranje, ostanki in pretok blaga 112
Dodatek 1: Izračun stopnje obremenitve 114
Dodatek 2: Dovoljena vnesena krma 116
Dodatek 3: Predelava krme - krmni dodatki in aditivi 118
Dodatek 4: Dovoljena/omejena gnojila in sredstva za izboljšanje tal 120
Dodatek 5: Dovoljeni materiali in metode za nego in zaščito rastlin 127
Dodatek 7: Odobritev izjem 130
Dodatek 8: Najnižja starost ob zakolu perutnine 134
Dodatek 10: Biodinamični pripravki 135
7. Standardi izdelkov za kategorije izdelkov Demeter **139**
7.1. Pakiranje **139**
7.1.1. Področje uporabe 139
7.1.2. Splošna načela 139
7.1.3. Izrecno prepovedani embalažni materiali 140
7.1.4. Odobreni ali omejeno odobreni embalažni materiali 141
7.2. Sadje in zelenjava **144**
7.2.1. Področje uporabe 144
7.2.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 144
7.2.3. Sadje 144
7.2.4. Zelenjava (vključno s krompirjem in gobami) 145
7.2.5. Embalaža - sadje in zelenjava 146
7.3. Kruh, pecivo in slaščice **147**
7.3.1. Področje uporabe 147
7.3.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 147
7.3.3. Splošna načela - Kruh, pecivo in slaščice 147
7.3.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Kruh, pecivo in slaščice 148
7.3.5. Metode predelave, specifične za izdelek - Kruh, pecivo in slaščice 149
7.4. Žita, žitni izdelki in testenine **150**
7.4.1. Področje uporabe 150
7.4.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 150

7.4.3. Splošna načela - žito, žitni izdelki in testenine 150
7.4.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - žita, žitni izdelki in testenine 150
7.4.5. Metode predelave za posamezne izdelke - žito, žitni izdelki in testenine 151
7.5. Zelišča in začimbe **152**
7.5.1. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 152
7.5.2. Splošna načela - Zelišča in začimbe 152
7.5.3. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Zelišča in začimbe 153
7.5.4. Metode predelave, specifične za izdelek - zelišča in začimbe 153
7.6. Meso in mesni izdelki **154**
7.6.1. Splošni pripomočki, dodatki, filtrirni material in metode predelave 154
7.6.2. Splošna načela - meso in mesni izdelki 154
7.6.3. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - meso in mesni izdelki 154
7.6.4. Metode predelave, specifične za izdelek - meso in mesni izdelki 155
7.7. Mleko in mlečni izdelki **156**
7.7.1. Področje uporabe 156
7.7.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 156
7.7.3. Splošna načela - mleko in mlečni izdelki 156
7.7.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - mleko in mlečni izdelki 157
7.7.5. Metode predelave, specifične za izdelek - mleko in mlečni izdelki 157
7.8. Mlečna formula za dojenčke **159**
7.8.1. Področje uporabe 159
7.8.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 159
7.8.3. Splošna načela - Mlečne formule za dojenčke 159
7.8.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Mlečne formule za dojenčke 160
7.8.5. Metode predelave, specifične za posamezne proizvode - Mlečne formule za dojenčke 160
7.9. Olja in maščobe za kuhanje **161**
7.9.1. Področje uporabe 161
7.9.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 161
7.9.3. Splošna načela - Kuhinjska olja in maščobe 161
7.9.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Olja in maščobe za kuhanje 162
7.9.5. Metode predelave, specifične za posamezen izdelek - Olja in maščobe za kuhanje . 162
7.10. Sladkor, sladila in sladoled **164**
7.10.1. Področje uporabe 164
7.10.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 164
7.10.3. Sestavine, pripomočki in dodatki - sladkor, sladila in sladoled 164

7.10.4. Metode predelave, specifične za izdelek - sladkor, sladila in sladoled. 165

7.11. Pivo **166**

7.11.1. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 166

7.11.2. Splošna načela - pivo 166

7.11.3. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - pivo 167

7.11.4. Metode predelave, specifične za izdelek - pivo 167

7.12. Vino in peneče vino **169**

7.12.1. Področje uporabe 169

7.12.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 169

7.12.3. Splošna načela - Vino in peneče vino 169

7.12.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Vino in peneče vino 171

7.12.5. Metode predelave, specifične za proizvod - Vino in peneče vino 173

7.12.6. Pakiranje in čiščenje - Vino in peneče vino 173

7.13. Jabolčnik, sadna vina in kis **175**

7.13.1. Področje uporabe 175

7.13.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 175

7.13.3. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - jabolčnik in sadna vina 175

7.13.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - kis 176

7.13.5. Metode predelave, značilne za posamezne proizvode - jabolčnik in sadna vina 176

7.13.6. Metode predelave, specifične za izdelek - kis 176

7.13.7. Embalaža - kis in sadna vina 177

7.14. Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo **178**

7.14.1. Področje uporabe 178

7.14.2. Splošna pomožna sredstva in dodatki, filtrirni material in postopki predelave 178

7.14.3. Splošna načela - alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo 179

7.14.4. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - Alkoholni destilati in alkohol za nadaljnjo predelavo 179

7.14.5. Metode predelave, specifične za izdelek - Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo 180

7.14.6. Zorenje in pakiranje - Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo 180

7.15. Kozmetika in izdelki za osebno nego **181**

7.15.1. Področje uporabe 181

7.15.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave 181

7.15.3. Splošna načela - kozmetični izdelki in izdelki za osebno nego 182

7.15.4. Razvrstitev v kozmetičnem standardu....183
7.15.5. Kakovost in izračun sestavin - kozmetika....183
7.15.6. Posebne metode predelave - kozmetika....185
7.15.7. Sestavine - nekmetijskega izvora....186
Dodatek I....187
7.16. Tekstil....**191**
7.16.1. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave....191
7.16.2. Splošna načela - tekstil....191
7.16.3. Surovine, pripomočki in dodatki - tekstil....192
7.16.4. Metode predelave, specifične za izdelek - tekstil....192
7.17. Prehrana, zdravstveni in farmacevtski dodatki....**193**
7.17.1. Področje uporabe....193
7.17.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave....193
7.17.3. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - prehranska, zdravstvena in farmacevtska dopolnila....194
7.17.4. Metode predelave za posamezne izdelke - živila, zdravilna in farmacevtska dopolnila....194
7.17.5. Kapsule in premazi - prehranska, zdravstvena in farmacevtska dopolnila....194
7.18. Sojini izdelki, žitni in oreščkovi napitki....**195**
7.18.1. Področje uporabe....195
7.18.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave....195
7.18.3. Splošna načela - sojini izdelki in žitni napitki....195
7.18.4. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - sojini izdelki in žitni napitki....196
7.18.5. Metode predelave, specifične za posamezne izdelke - sojini izdelki in žitni napitki 196
7.19. Čokolada, kakav in slaščice....**197**
7.19.1 Področje uporabe....196
7.19.2 Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave....196
7.19.3 Splošna načela - čokolada, kakav in slaščice....196
7.19.4 Obdelava po žetvi - kakavova zrna....196
7.19.5 Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - čokolada, kakav in slaščice....197
7.19.6. Metode predelave, specifične za posamezne izdelke - čokolada, kakav in slaščice....197
7.19.7 Embalaža - čokolada, kakav in slaščice....197
7.20 Kava....198
7.19.1. Področje uporabe....198
7.20.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave....198

7.20.3. Obdelava po žetvi - kavna zrna... 198
7.20.4. Metode predelave, specifične za posamezen izdelek - kava 198
7.20.5. Embalaža - kava 199
7.21 Pregled izjem - predelava in označevanje 200

Pregled tabel

Preglednica: 1 / Preglednica odobrenih ali omejenih pomožnih tehnoloških sredstev in dodatkov za izdelke Demeter 31
Tab.: 2 / Logotip blagovne znamke Demeter 40
Tab.: 3 / Različice blagovne znamke cvetja 41
Tab.: 4 / Primeri biodinamičnih pečatov 42
Tab.: 5 / Pregled Demeter delež seznam sestavin 44
Tab.: 6 / Barvna shema za običajno uporabo logotipa blagovne znamke Demeter 46
Tab.: 7 / Primeri za dodajanje besedila k logotipu blagovne znamke 47
Tab.: 8 / Primeri logotipa "Bioverita" v kombinaciji z besedilom 51
Preglednica: 9 / Največja količina gnojil in gnojil 62
Tab.: 10 / Zahteve za proizvodnjo steklenih hiš 67
Preglednica: 11 / Stopnje obremenitve in vrste kmetij 81
Preglednica: 12 / Proizvodnja na kmetiji in povprečni letni obrok za vse živali v suhi snovi 89
Tab.: 13 / Označevanje proizvodov iz pripeljanih živali ekološkega ali konvencionalnega izvora 95 Tab.: 14 / Označevanje proizvodov iz pripeljanih živali ekološkega ali konvencionalnega izvora - ovce in koze 95
Preglednica: 15 / Označevanje proizvodov iz pripeljanih živali ekološkega ali konvencionalnega izvora - prašiči 96
Preglednica: 16 / Označevanje proizvodov iz pripeljanih živali ekološkega ali konvencionalnega izvora - perutnina 97
Tab.: 17 / : Normalna preusmeritev, predhodno konvencionalno kmetovanje 103
Tab.: 18 / Polhitra preusmeritev, predhodno ekološko kmetovanje najmanj eno leto 104
Tab.: 19 / Hitra preusmeritev, predhodno ekološko kmetovanje najmanj tri leta 105
Tab.: 20 / Posebni pogoji za trajnice v tropskem in subtropskem podnebju - hitra pretvorba 106
Preglednica: 21 / Izračun stopnje obremenitve 114
Tab.: 22 / Pregled izjem za odobritev 130
Tab.: 23 / Najnižja starost ob zakolu perutnine 134
Tab.: 24 / Materiali za proizvodnjo biodinamičnih pripravkov 136
Tab.: 25 / Skupine izdelkov s kraticami 141
Tab.: 26 / Pregled embalažnega materiala in skupin izdelkov 141
Tab.: 27 / Dodajanje SO2 v vino 172

Tab.: 28 / Pregled izjem za odobritev - obdelava 201

1.Uvod

Mednarodni standard za uporabo in certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih in sorodnih blagovnih znamk - splošni del

Standardi za uporabo blagovnih znamk Demeter®, biodinamičnih® in drugih sorodnih blagovnih znamk določajo merila in okvir za certificiranje izdelkov s temi blagovnimi znamkami. V vsakem primeru v standardih, kjer se pojavi beseda, stilizirana beseda, logotip ali blagovna znamka "Demeter", je implicirana oznaka Biodynamic®. Zagotavljajo pravno podlago, ki je enako zavezujoča za vse pogodbene stranke in zagotavlja kakovost in celovitost izdelkov Demeter in biodinamičnih izdelkov.

V tem dokumentu so predstavljeni navdih za biodinamično pridelavo in predelavo, načela, na katerih temeljijo standardi, in sami standardi. V njem so opisani tudi postopki, s katerimi biodinamična zveza Demeter International razvija in izvaja te standarde.

Vsi izdelki z blagovnima znamkama Demeter in biodinamični izdelki so pridelani in predelani v skladu s temi standardi ter so pregledani in potrjeni s strani pristojnega organa v zadevni državi.

Temelj vseh dejavnosti in izdelkov Demeter je spoznanje, da se kot ljudje zanašamo na velikodušnost naravnega sveta in sodelovanje človeških dejavnosti z njim, da bi nahranili, negovali in oblekli ljudi. Ti standardi določajo, kako to doseči na način, ki podpira in sodeluje z naravnim svetom in človeštvom.

Ta dokument se imenuje "Mednarodni standard za uporabo in certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamika in sorodnih blagovnih znamk" ali "Mednarodni biodinamični standard Demeter" ali skrajšano "Standard BFDI".

2. Splošna načela

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih in sorodnih blagovnih znamk - splošni del

Različica junij 2018 2023	Datum revizije september

2.1. Načela proizvodnje

V življenjskih procesih sodelujejo številne različne sile, ki ne izvirajo samo iz materialnih interakcij. Vsi kmetijski ukrepi temeljijo na aktiviranju procesov, ki krepijo in oživljajo te naravne povezave.

Biodinamična metoda je v veliki meri povezana z oblikovanjem živih interakcij in je ni mogoče opredeliti tako, kot je mogoče opredeliti metode proizvodnje neživega izdelka. Delo človeške roke, ki skrbi za rodovitnost tal, rastline, semena in razmnoževalni material ter živali v skladu z lokalnimi razmerami, lahko kmetijo ali vrt razvije v živ organizem. Zaradi velike raznolikosti naravnega sveta so lahko kmetijske prakse, ki so primerne na enem kraju, popolnoma neprimerne na drugem. Pri različnih možnostih organizacije kmetije, ki izpolnjujejo te standarde, je treba upoštevati nagnjenja in sposobnosti kmeta. Pomembno vlogo ima pravilna časovna razporeditev tistih ukrepov, ki vplivajo na življenjske procese. K temu sodi zlasti vestna in redna uporaba biodinamičnih pripravkov ter upoštevanje kozmičnih ritmov v rastlinski pridelavi in živinoreji.

Biodinamično delo zahteva, da smo močno povezani z bistvom biodinamične metode, njenimi načeli in cilji. V ta namen je treba z opazovanjem, razmišljanjem in zaznavanjem živeti v naravnih procesih. Vedno globlje razumevanje povezav v naravi, ki temelji na znanju, je mogoče pridobiti z nenehnim prizadevanjem.
Sodelovanje v različnih svetovalnih združenjih, javne prireditve, revije in knjige so pomembni viri pomoči in podpore.

Posebno znanje, ki je osnova biodinamičnega kmetijstva, kolikor presega praktične in znanstvene izkušnje, izhaja iz "kmetijskega tečaja" Rudolfa Steinerja iz leta 1924 in duhovnega konteksta antropozofije, v katerem je ta tečaj potekal.

Cilj je vedno izvajati kmetijstvo tako, da je kmetija strukturirana kot integrirana enota, kar zagotavlja produktivnost in zdravje ter da so vložki, ki so potrebni za proizvodnjo

se ustvarijo na kmetiji. Če pa želimo te standarde uporabljati tako, kot se pogosto dogaja z zakoni, da je edina skrb upoštevanje formalnosti ali iskanje vrzeli zaradi ekonomske koristi, moramo kmetijstvo izvajati na drug način. Naloga ustreznih organizacij s svojimi predstavniki in svetovalnimi službami je, da preprečijo tak razvoj dogodkov.

Na koncu je pomembno, da je vsak pridelovalec na podlagi lastnega znanja vedno bolj sposoben odgovorno ravnati v skladu s temi standardi. Vsak posameznik se lahko za del svojega obstoja in uspeha zahvali večji biodinamični dejavnosti, vsako lokalno dejanje, tudi če je nevidno, pa prispeva k širši skupnosti. Zato mora vsakdo ves čas delovati tako, da bo zaupanje potrošnikov v biodinamično metodo in Demeterjeve izdelke potrjeno in upravičeno.

Kmetijstvo je izraz aktivnega oblikovalnega srečanja med človekom in naravnim svetom. Obliko krajine določajo potrebe ljudi, ki živijo skupaj v določeni kulturi. Proizvodi, ki jih daje kmetijstvo, morajo govoriti o bistvu človeka, da bi ga lahko resnično nahranili. Živinoreja in s tem povezano gnojenje sta bila in sta še vedno osnova za poljedelstvo. Živinoreja zahteva proizvodnjo krme, zlasti govedo potrebuje voluminozno krmo, kar je pomemben dejavnik, ki ga je treba upoštevati pri oblikovanju kolobarja. Rastlinska pridelava je odvisna od potreb ljudi in živali ter zahteva vesten pristop k obdelovanju tal. Lokalno primerno upravljanje upošteva potrebe rastlin in tal, živali in človeka.

Vse ukrepe, ki se uporabljajo v biodinamično upravljanem podjetju, je treba oceniti v skladu s celostnimi načeli. V živi celoti je resnično pomembno ne le uravnotežiti materialne zahteve sistema, temveč tudi, kot je Rudolf Steiner izrecno navedel v Kmetijskem tečaju, uravnotežiti izčrpavanje življenjskih sil. Pri tem je zelo pomembna vestna pozornost do podrobnosti pri proizvodnji, shranjevanju in uporabi pripravkov.

Duhovnoznanstvena spoznanja kažejo, da se lahko sestavine mineralnega, rastlinskega in živalskega izvora med letom zaradi kozmičnih/zemeljskih vplivov spremenijo v pripravke, ki so prežeti s silami. Ti pripravki, ki se uporabljajo v tleh, na rastlinah in gnojilih, prispevajo k oživljanju zemlje, spodbujajo pridelek in kakovost rastlin ter zdravje, vitalnost in proizvodnjo živali na biodinamični kmetiji.

Priprave je treba opraviti na kmetiji ali v sodelovanju z drugimi kmetijami, če je to mogoče. Rastline in živalske ovojnice za njihovo proizvodnjo morajo izvirati s kmetije ali po možnosti z drugega biodinamično upravljanega podjetja. Pri njihovi proizvodnji in uporabi je treba uporabiti dosedanje izkušnje in znanje, pridobljeno z opazovanjem in poskusi.

Polni učinek lahko pričakujemo le, če vse pripravke (kompost in pripravke za škropljenje) uporabljamo pri gnojenju in negi rastlin skozi vse leto z uporabo ustreznih metod in časov (na primer eno uro mešanja).

V teh standardih so navedeni nameni za rejo živali, večinoma pa so navedene le minimalne zahteve.
Udomačene živali so kot bitja z dušo še posebej odvisne od naše skrbi. Vsak dan

upravljanje je treba izvajati tako, da je žival deležna vse potrebne oskrbe in da so ji zagotovljene prirojene vedenjske lastnosti. Neravnovesja na telesni ali dušni ravni je treba pravočasno prepoznati in skrbno odpraviti. Predpogoj za to je nenehno opazovanje živali. Živinoreja s spremljajočo proizvodnjo krme je pomemben del kmetijskega podjetja. Kmetijski organizem ne more brez živine, kar zadeva razvoj podjetja. To velja zlasti za prežvekovalce. Krmne rastline in uravnotežen gnoj, ki nastane zaradi goveda, z oživljanjem tal pomembno prispevajo k dolgoročnemu razcvetu kmetije. Harmonično sodelovanje človeka s tremi kraljestvi narave lahko privede do živega, oplemenitenega kmetijskega organizma.

"Vedeti morate na primer, da kozmični vplivi, ki se izražajo v rastlini, prihajajo iz notranjosti zemlje in so vodeni navzgor. Če torej žival poje rastlino, ki je še posebej bogata s temi kozmičnimi vplivi, bo gnoj, ki ga zaradi uživanja takšne krme proizvede njen prebavni sistem, ravno pravšnji za zemljo, v kateri raste ta rastlina."

Rudolf Steiner

Izkušnje kažejo, da so živali, ki so rojene in vzrejene na kmetiji, ki z ljubeznijo skrbi za njihovo prehrano in rejo, dobrega zdravja in plodnosti ter imajo visoko življenjsko dobo.

Zato si je treba prizadevati, da se za živali v vsakem posameznem primeru zagotovijo optimalni življenjski pogoji in da se živali na kmetijo pripeljejo le iz drugih, prav tako dobro vodenih podjetij.

Rogovi prežvekovalcev so pomembni za razvoj življenjskih moči. Zagotavljajo nasprotno ravnovesje sil pri intenzivnih procesih prebave in absorpcije. So del celotnega bitja krave. Goveji gnoj ima v primerjavi z drugimi vrstami živali še posebej spodbuden učinek na rodovitnost tal. Rogovi imajo velik pomen tudi kot ovojnica pri proizvodnji biodinamičnih pripravkov.

2.2. Načela obdelave

Izdelki Demeter so pridelani in predelani v skladu s standardi pridelave in predelave za uporabo blagovnih znamk Demeter, Biodynamic® in sorodnih blagovnih znamk, ki jih preveri in potrdi pristojni organ v zadevnih državah.

Cilj

Izdelki Demeter prispevajo k prehrani, negi in oblačenju človeštva. Zato je človek v središču in je merilo za vse ukrepe, ki jih izvajamo.

Cilj predelave izdelkov Demeter je ohraniti in po možnosti izboljšati lastnosti, ki izhajajo iz biodinamične metode.

Demetrova hrana je osnova ne le za telesno prehrano, temveč tudi za dušo in duhovno življenje. Ta širši pogled na učinke hrane pomeni, da je treba na tej ravni upoštevati tudi potrebe človeštva.

Osnova

Osnova kakovosti izdelkov Demeter je duhovna znanost Rudolfa Steinerja (1861-1925). Iz nje izhajajo ideje in metode biodinamičnega kmetijstva ter načela antropozofske prehrane. Ob običajnih kvantitativnih premislekih je dodana še kvalitativna razsežnost življenja, duše in duha.

Obdelava

Med predelavo je treba ohraniti in izboljšati kakovost proizvodov Demeter. S predelavo se biodinamične lastnosti surovin še dodatno izboljšajo.

Metode predelave vplivajo na kakovost izdelka. Zato je treba izbrati metode, ki ustrezajo proizvodu in splošnim potrebam človeštva.

Aditivov in pomožnih tehnoloških sredstev v veliki meri ni treba uporabljati. Nekateri niso več potrebni, saj se uporabljajo visokokakovostne biodinamično pridelane surovine. Druge je mogoče nadomestiti z uporabo ustreznih tehnologij ali obrtniškega znanja.

Ocena živil Demeter

Na kakovost živil vplivajo tako sestavine kot način predelave.

Zato se ocenjevanje živil Demeter izvaja z analitičnimi, mikrobiološkimi in senzoričnimi testi ter metodami za prikazovanje življenjskih sil (tj. slikovnimi metodami).

Opis izdelka

Avtentičen izdelek je izdelek, katerega sestava in življenjska zgodovina sta pregledni, da ju lahko vidijo vsi trgovci in potrošniki. Prvi korak je jasna deklaracija.

Ekološki vidiki

Proizvodnja in predelava izdelkov Demeter ter trgovanje z njimi morata potekati na način, ki je okolju čim bolj prijazen. Odgovornost do ljudi in okolja mora biti v ospredju na vsakem koraku.

2.3. Načela ekološke odgovornosti

- Proizvodnja, predelava in trgovanje z izdelki Demeter morajo potekati na način, ki priznava, da smo odgovorni za zdravo delovanje ekosistemov, ki so temelj vsega življenja na Zemlji, in od njih odvisni.
- Biodinamično kmetovanje in predelava lahko praktično prispevata k reševanju številnih resnih kriz, ki vplivajo na živi svet, vključno s podnebnimi spremembami, degradacijo tal, onesnaževanjem in izgubo biotske raznovrstnosti. Da bi to dosegli, so imetniki licence Demeter

pri razmišljanju o svojih podjetjih in odločanju o svojih dejavnostih upoštevati svojo odgovornost za lokalne in globalne ekološke sisteme ter blaginjo prihodnjih generacij.

- Na praktični ravni to zahteva oceno uporabe virov na vsaki stopnji dobavne verige Demeter, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti uporabi fosilnih goriv in neobnovljivih virov.

2.3.1. Ravnanje z odpadki

Da bi zaščitili okolje in preprečili zapravljanje virov, morajo imeti vsi imetniki licence Demeter sistem ravnanja z odpadki. Sistem mora temeljiti na naslednjem prednostnem vrstnem redu:

a) zmanjšajte količino odpadkov z zmanjšanjem embalaže, uporabo trajnih materialov in opreme, popravljanjem naprav namesto kupovanja novih itd.

b) Reciklirajte odpadke, ki se jim ni mogoče izogniti, kadar koli je to mogoče. To zahteva učinkovito ločevanje različnih frakcij odpadkov (organskih, papirja, plastike, kovin, stekla itd.). Kadar lahko izbirate med materiali, ki jih je enostavno in težko reciklirati, je treba izbrati tiste, ki jih je enostavno reciklirati - tudi če so dražji.

c) Odlaganje odpadkov, ki se jim ni mogoče izogniti ali jih reciklirati, na način, ki ne predstavlja tveganja za površinska ali podzemna vodna telesa, tla, živali ali ljudi.

Delavci morajo biti ustrezno usposobljeni za razumevanje in izvajanje sistema ravnanja z odpadki. Čeprav je pisni načrt ravnanja z odpadki koristen pri večjih in zapletenih dejavnostih, je učinkovito izvajanje pomembnejše od pisnega načrta.

2.4. Načela družbene odgovornosti

Družbena odgovornost in pošteni delovni pogoji so temeljna načela standarda BFDI ter biodinamične pridelave, predelave in trgovine. Da bi poudarili pomen družbene odgovornosti, so ustrezne minimalne zahteve oblikovane v ločenem standardnem dokumentu.

Za socialne in poštene vidike certificiranja Demeter glejte Standard družbene odgovornosti za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk.

Licenciranci Federacije (potrdi jih Mednarodni urad za certificiranje)

Standard družbene odgovornosti bo začel veljati 1. januarja 2024.

2.5. Standardi - splošno

2.5.1. Področje uporabe

Mednarodni biodinamični standard Demeter velja za pridelavo in predelavo izdelkov rastlinskega in živalskega izvora, ki se distribuirajo in tržijo pod blagovnimi znamkami Demeter, Biodynamic® in sorodnimi blagovnimi znamkami ali drugimi označbami biodinamične metode (kategorije izdelkov so podrobno opisane v standardu, ki sledi). Odobrili so jih delegati skupščine članov biodinamične zveze Demeter International, ratificiralo pa jih je Mednarodno biodinamično združenje (IBDA), lastnik pravic do blagovne znamke Demeter. Standard začne veljati z objavo s strani Mednarodne biodinamične zveze Demeter International in je podlaga za certificiranje Demeter in Biodynamic® po vsem svetu.

Prvo različico tega standarda je ratificirala skupščina članov Demeter- International e.V. 25. junija 1999 v Sabaudiji v Italiji.

Standard BFDI predstavlja minimalni okvir za vse nacionalne standarde Demeter v vsaki posamezni certifikacijski organizaciji in je zato obvezen za vsakega imetnika licence v vsaki državi članici v najnovejši različici. Nacionalni standardi so lahko v nekaterih podrobnostih strožji ali pa so oblikovani na bolj daljnosežen način. Predpisi, ki so manj strogi od mednarodnega standarda, niso dovoljeni.

Ta standard je tudi bistveni element naslednjega:

- Mednarodni statut biodinamične zveze Demeter International e.V.
- mednarodni statut kolektivne blagovne znamke Demeter
- posamezne pogodbe o licenci in certificiranju zadevnih certifikacijskih organizacij.
- finančne dogovore biodinamične zveze Demeter International z ustreznimi certifikacijskimi organizacijami

Dopolnjujeta jih Priročnik za vodenje kakovosti in stalni predpisi BFDI.

Ta standard se osredotoča na biodinamične vidike pridelave in predelave. Ne more in ni namenjen nadomeščanju ekološkega certificiranja.

Za priznanje v skladu s tem standardom se priporoča obstoječi ekološki certifikat. Ker po vsem svetu obstajajo različne zahteve za ekološko certificiranje, ta standard ne določa konkretnih specifikacij glede vrste ekološkega certificiranja. Nacionalne certifikacijske organizacije so pooblaščene, da certificirajo vse vrste subjektov brez ekološkega certifikata kot predpogoja, če to dopušča pravni položaj. Če organizacija ravna na ta način, je treba zagotoviti, da:

- vsi ekološki vidiki, ki niso zajeti v tem standardu, so vključeni v kontrolo in certificiranje Demeter.

- izdelki se ne izvažajo v države, v katerih je ekološko certificiranje obvezno.

Nadrejene pravne zahteve za ta standard so:

- Vse nacionalne in mednarodne pravne predpise v zvezi s proizvodnjo, predelavo, označevanjem živil, kmetijskih surovin, varstvom rastlin, vzrejo, trgovino in krmo.
- Zlasti vsa ustrezna zakonodaja za ekološko kmetijstvo in predelavo.

Če je katera koli nacionalna ali mednarodna zakonodaja ali smernice o predelavi, proizvodnji, distribuciji, skladiščenju ali označevanju v nasprotju s tem standardom, ima prednost nacionalna ali mednarodna zakonodaja.

Licenciranci federacije (potrdi jih Mednarodni urad za certificiranje):

Za priznanje v skladu s tem standardom je potreben veljavni ekološki certifikat. Če je zaradi tega imetnik ali bodoči imetnik licence v zelo težkem položaju, se mora obrniti na certification@demeter.net.

2.5.2. Odbor za standarde

Za razlago in razvoj tega standarda je odgovoren odbor za standarde biodinamične zveze Demeter International, ki ga vsake tri leta izvoli skupščina članov.

Dodatne podrobnosti so urejene v Priročniku za vodenje kakovosti družbe BFDI.

2.5.3. Struktura in sistem

Standard BFDI je sestavljen iz splošnega dela, ki velja za vse imetnike dovoljenj, člane in certifikacijske organizacije, specializiranih delov za posebne vrste podjetij (proizvodnja in predelava) ter še bolj specifičnih standardov, ki veljajo za posamezne kategorije proizvodov.

Kot celota ta standard deluje kot pozitivni seznam. Če nekaj ni omenjeno, je treba domnevati, da to ni dovoljeno brez posebnega pisnega dovoljenja nacionalnega certifikacijskega organa ali Mednarodne biodinamične zveze Demeter.

2.6. Certificiranje

2.6.1. Splošno

Pravica do certificiranja v skladu s tem standardom zahteva, da ima zadevna certifikacijska organizacija priznanje in akreditacijo biodinamične zveze Demeter International.

V večini držav certifikat Demeter zagotavlja zasebni standard, zato državna akreditacija ali državno odobrena akreditacija ni potrebna. Kljub temu morajo nacionalni sistemi certificiranja upoštevati skupna načela akreditiranja, ki vključujejo:

- Preglednost
- Nepristranskost
- Enako obravnavanje
- Neodvisnost od finančnih vplivov

Za dodatne informacije o zahtevah glede postopkov in postopkov preverjanja in certificiranja se obrnite na nacionalno organizacijo Demeter ali na Mednarodno biodinamično zvezo Demeter.

Podrobnosti ureja Priročnik za upravljanje kakovosti družbe BFDI.

2.6.2. Svet za akreditacijo

Za zagotavljanje skladnosti držav članic s standardom BFDI je odgovoren akreditacijski svet, ki ga izvoli skupščina članic. V ta namen akreditacijski svet izvaja notranje ocenjevanje in akreditacijski program.

2.6.3. Zagotavljanje kakovosti

Vsaka pogodbena stranka je odgovorna za zagotavljanje kakovosti izdelkov Demeter z uporabo optimalnih operativnih metod ter dobro premišljenih ukrepov in postopkov. Predpisi, ki urejajo živila, pogosto zahtevajo sistem upravljanja, ki zagotavlja notranji nadzor v podjetju (npr. upravljanje kakovosti, HACCP).

Priporočljivo je, da se z rednim usposabljanjem osebja uvaja dobra proizvodna praksa in spodbuja motivacija za biodinamično vsebino in njen poseben značaj.

2.6.4. Dokumentacija, ločevanje, skladiščenje in pretok izdelkov

Vsak imetnik licence Demeter mora svoje poslovanje organizirati tako, da sta kakovost in neoporečnost Demeter vedno zagotovljeni in dokumentirani, tako da je zgodovina vsakega izdelka Demeter (od proizvodnje do končnega izdelka) pregledna.

Na vseh stopnjah proizvodnje in predelave morajo biti vzpostavljeni protokoli, ki zagotavljajo, da je kontaminacija izdelkov Demeter aktivno izključena (to vključuje čistila in protokole, ločene proizvodne serije za izdelke Demeter in druge strategije za aktivno preprečevanje mešanja in zamenjave z necertificiranimi materiali). Če podjetje poleg izdelkov Demeter proizvaja tudi konvencionalne in/ali ekološke izdelke, mora certifikacijski organ odobriti podroben protokol ločevanja (ponavadi je proizvodna serija Demeter pred vsemi drugimi).

Za vse surovine, tehnične pripomočke, delno predelane in popolnoma predelane izdelke so potrebna ločena skladišča in jasno označevanje.

Vse osebje, ki sodeluje pri proizvodnji Demeter, mora biti seznanjeno z zgoraj navedenim, vsak izvajalec pa mora imenovati vodjo kakovosti, ki je odgovoren za zagotavljanje upoštevanja teh protokolov.

2.6.5. Izjeme

Zahteve za pridelavo in predelavo Demeter so določene v mednarodnem biodinamičnem standardu Demeter. Izjemo od tega standarda je mogoče zahtevati le v dobro utemeljenih in dokumentiranih primerih.

Prošnjo za izvzetje je treba pisno poslati nacionalnemu certifikacijskemu organu. Če je iz standarda jasno razvidno, da se lahko ta izjema odobri na ravni države članice, lahko certifikacijski organ odobri zahtevo. Če to ni jasno, potem bo ustrezna certifikacijska organizacija zahtevo posredovala Odboru za standardizacijo, ki jo bo obravnaval in izjemo odobril ali zavrnil.

V določenih okoliščinah lahko tudi nacionalni certifikacijski organ zaprosi za izvzetje za celotno državo. Za več podrobnosti glejte Priročnik za upravljanje kakovosti biodinamične zveze Demeter International.

2.7. Ostanki

Ta oddelek se nanaša na ostanke, kot so herbicidi in pesticidi ali kmetijski vložki na splošno, ki niso v skladu z osnovnimi zahtevami ekološkega in biodinamičnega kmetovanja. Splošni okoljski onesnaževalci, ki lahko ogrozijo tržnost proizvodov ne glede na njihov ekološki status, v nadaljevanju niso vključeni.

- Če surovina ali izdelek izgubi status ekološkega proizvoda zaradi prekoračitve dovoljenih mejnih vrednosti sredstva ali dokazane ciljno usmerjene uporabe nedovoljenih snovi, samodejno izgubi tudi certifikat Demeter.
- Zaradi pomanjkanja celovitih zakonsko določenih najvišjih dovoljenih vrednosti za ostanke, ki so pomembni le za ekološko kmetovanje, Demeterjevi certifikacijski organi obravnavajo ugotovitve o ostankih v skladu s tako imenovano orientacijsko vrednostjo BNN.
- Rezultati analize z vrednostjo, višjo od 0,01 mg/kg, na podlagi nepredelanega izhodnega proizvoda ter ob upoštevanju merilne negotovosti in odstopanja, običajnega za snov, sprožijo iskanje možnih vzrokov.
- Če preiskave zadevne certifikacijske organizacije pokažejo, da material nedvomno ni bil uporabljen namerno, temveč zaradi neizogibnih okoliščin, kot so onesnažena mesta, zanašanje ali onesnaženje pri skladiščenju, lahko zadevna certifikacijska organizacija sprosti zadevni proizvod, tudi če je orientacijska vrednost presežena.
- Zgoraj navedeno ne velja, če več kot dve snovi na izdelek ali surovino presegata orientacijsko vrednost.
- Zadevni imetnik dovoljenja mora o vseh materialih, ki presegajo orientacijsko vrednost, poročati ustrezni certifikacijski organizaciji. Če tega zavestno ne stori in se ugotovitve o ostankih odkrijejo pozneje, se na obdelavo ni mogoče sklicevati kot na orientacijsko vrednost.
- Ustrezna certifikacijska organizacija mora AC poročati o vseh preseženih orientacijskih vrednostih in ustrezni odločitvi o certificiranju.
- Dodatne sankcije v primeru sprejetih ali nesprejetih orientacijskih vrednosti so urejene v registrih sankcij zadevne certifikacijske organizacije.
- Navedeno velja le, če druge pravne določbe ne določajo strožjih pravil.

Licenciranci federacije (potrdi jih Mednarodni urad za certificiranje):

Analize mora opraviti laboratorij, ki ga je odobril BNN (Bundesverband Naturkost Naturwaren), ali drugi laboratoriji, ki jih je sprejel ICO. V vsakem primeru mora biti laboratorij akreditiran (ISO 17025) za ustrezne metode, ostanke in matriko; zajeti mora vsaj 300 najpogostejših pesticidov in imeti LOQ (mejo kvalifikacije) 0,01 mg/kg ali manj. To omogoča uporabo priporočenih vrednosti BNN, kot so opisane v standardu.
Smerne vrednosti BNN se uporabljajo tudi za rezultate vzorcev listov ali drugih rastlinskih surovin, da se sproži iskanje možnih vzrokov.

2.7.1. Odnašanje razpršila

Vsi pridelovalci morajo po svojih najboljših močeh preprečiti zanašanje škropiva na zemljišča s certifikatom Demeter. Dejansko tveganje zanašanja škropiva se lahko zelo razlikuje glede na vrsto kmetije, regijo, lokacijo in pridelek.

Nacionalne certifikacijske organizacije lahko v okviru inšpekcijskega pregleda zahtevajo analizo tveganja za posamezna podjetja, regije ali celo celotno certifikacijsko območje. Za vsebino in obseg zadevnih analiz je odgovorna zadevna certifikacijska organizacija. Prav tako lahko na podlagi te analize zahtevajo ustrezen akcijski načrt.

Akcijski načrt bo pripravil ustrezni certifikacijski organ, vseboval pa bo lahko naslednje elemente in ukrepe, ki jih presegajo:

- S konvencionalnimi sosedi je treba skleniti pisni dogovor.
- Ustrezen varovalni pas med certificiranimi pridelki in konvencionalnimi sosednjimi polji. Proizvodi znotraj tega območja se ne smejo tržiti kot Demeter. Potrebna je dokumentacija o tem, kje se uporablja/prodaja.
- Pred prodajo je treba pridelke s prizadetega polja testirati na ostanke. Analize je treba opraviti v akreditiranem laboratoriju. Stroške krije nosilec dejavnosti.
- Če je mogoče, je treba zasaditi živo mejo.

Če povzamemo:

- Veljavni mednarodni standard je osnovni standard za vse nacionalne standarde Demeter. Nacionalni standardi v organizacijah držav članic so lahko v nekaterih podrobnostih strožji ali pa so oblikovani bolj daljnosežno, vendar ne morejo biti manj strogi.
- Nacionalni sistemi certificiranja morajo upoštevati načela nepristranskosti, enake obravnave, preglednosti in neodvisnosti od finančnih vplivov.
- Skladnost s tem standardom za živila in surovine kmetijskega izvora na splošno zahteva ekološki certifikat kot predpogoj. Ta ekološki certifikat mora ustrezati zakonsko določenim zahtevam, na primer uredbi EU o ekološkem kmetijstvu in predelavi, nacionalnemu ekološkemu programu ZDA (NOP), japonskemu kmetijskemu standardu (JAS) ali enakovrednim. Če to ni mogoče, je treba ekološke zahteve vključiti v kontrolo in certificiranje Demeter.
- Skupine izdelkov, ki niso zajete v predpisih o ekološki pridelavi, na primer kozmetika in tekstil, lahko zahtevajo dodatno certificiranje ali vsaj ekološki certifikat za surovine kmetijskega izvora.
- Spremembe tega standarda mora z absolutno večino odobriti skupščina članov biodinamične zveze Demeter International.

- Sedanjemu standardu so priloženi statut, poslovnik in priročnik za upravljanje kakovosti biodinamične zveze Demeter International.
- V dobro utemeljenih in dokumentiranih primerih se lahko izjeme od tega standarda odobrijo v skladu z zgoraj opisanimi postopki. Izjeme od nacionalnega standarda (vendar ne od mednarodnega standarda) lahko odobri nacionalni certifikacijski organ. Izjeme od mednarodnega standarda lahko odobrita odbor za standardizacijo in skupščina članov.

3. Temeljne zahteve

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - splošni del

Različica junij 2018 Datum revizije september 2023

3.1. Sestava in kakovost izdelkov Demeter

3.1.1. Kakovost surovin - splošna opredelitev

V naslednjih razdelkih sta opisani zahtevana kakovost in sestava surovin za proizvodnjo in predelavo Demeter. V nadaljevanju se izraz "surovine" uporablja na splošno, vendar zajema vse ustrezne kategorije za uporabo v podjetju Demeter, kot so surovine, sestavine, krma za živali, vložki, pomožna sredstva in dodatki, živali in semena.

Ta standard ureja tudi predelavo izdelkov Demeter. Dovoljene in prepovedane metode predelave so podrobno opisane v oddelku 3.2, dovoljena pomožna tehnološka sredstva in aditivi pa v oddelku 3.3. Dovoljene so samo metode, pomožna sredstva in dodatki, ki so izrecno navedeni.

Za minimalne zahteve za označene proizvode in krmo Demeter glejte poglavje o označevanju v tem standardu.

3.1.2. Izvor surovin

Predelani izdelki Demeter lahko vključujejo le kmetijske proizvode (vključno z živalskimi), ki izvirajo s certificiranih biodinamičnih kmetij (s pogodbo Demeter) in so bili predelani z odobrenimi dodatki in aditivi Demeter.

Če surovine kakovosti Demeter niso na voljo, je treba upoštevati naslednje prednostne naloge:

- Najprej: Priznana ekološka združenja in certifikacijski organi pregledajo in potrdijo izdelke.
- Drugič: izdelki z osnovnim certifikatom za skupne ekološke pravne norme, kot so Uredba EU o ekološkem kmetovanju, Nacionalni ekološki program (NOP), Japonski kmetijski standard (JAS) ali enakovredne ekološke pravne norme.

- Tretjič: Necertificirani konvencionalni proizvodi se lahko uporabljajo le, če je njihova uporaba dovoljena v skladu z zgoraj navedenimi predpisi o ekološki pridelavi. (Poleg tega se lahko morske ribe uporabljajo le, če jih je certificiral Svet za upravljanje morja.)

Dodatne zahteve za označevanje, kadar so vključene surovine, dodatki in pomožna sredstva, ki niso kakovosti Demeter, so navedene v standardu za označevanje Demeter.

3.1.3. Razpoložljivost surovin Demeter

Če so na voljo surovine kakovosti Demeter, jih je treba uporabiti.

Opredelitev pojma "na voljo" določi certifikacijski organ države članice po jasnem in preglednem postopku. Ta postopek mora biti javno dostopen in mora upoštevati naslednja merila:

- Proizvodnja - ali je znana proizvodnja surovin v Demetru
- Razdalja - ali je prevoz sorazmeren s potrebnim zneskom
- Kakovost - drugi parametri kakovosti, kot so mikrobiološka stabilnost ali tehnične specifikacije izdelka.
- Cena - ali je cena surovine Demeter sprejemljiva v primerjavi z ekološko alternativo (certifikacijski organ mora upoštevati tudi delež sestavine v receptu).

O dodatnih zahtevah za označevanje, kadar so vključene surovine, dodatki in pomožna sredstva, ki niso kakovosti Demeter, glejte standard za označevanje Demeter.

3.1.4. Vključitev ekoloških delno predelanih proizvodov

Če se kot sestavine uporabljajo delno predelani izdelki, morajo vsebovati le dovoljene sestavine in aditive, kot jih določajo ti standardi.

Izpolnjevati morajo tudi priznane ekološke standarde, vključno z dovoljenimi sestavinami in konvencionalnimi sestavinami, kot je opredeljeno zgoraj v točki 3.1.2.

3.1.5. Izračun sestavin v izdelkih Demeter

Delež vseh sestavin Demeter, biodinamičnih in ekoloških sestavin v katerem koli označenem maloprodajnem izdelku ali veleprodajni sestavini se izračuna glede na težo ali prostornino tekočine. Sol, voda in minerali iz rudnikov so izključeni.

Čas izračuna:

Deleže sestavin Demeter je treba izračunati v zadnji fazi kombiniranja.

Če je proizvodni proces večstopenjski, je treba izračun opraviti na zadnji stopnji. Če zadnja stopnja predelave vključuje tekočine in trdne snovi, glejte spodnji izračun sestavin.

Izračun po teži:

Skupna neto teža kombiniranih sestavin Demeter/biodinamičnih in organskih sestavin v času kombiniranja (brez soli, mineralov in vode), deljena s skupno težo vseh kombiniranih sestavin (brez soli, mineralov in vode).

Izračun po prostornini:

Prostornina vseh Demeter/biodinamičnih in organskih sestavin (brez vode, soli in mineralov), deljena s prostornino končnega izdelka (brez vode, soli in mineralov).

Izračun pri uporabi trdnih in tekočih sestavin:

Na podlagi teže (tj. skupna teža trdnih in tekočih Demeter/biodinamičnih in organskih sestavin (brez vode, soli in mineralov), deljena s skupno težo vseh sestavin (brez vode, soli in mineralov)).

Izračun vode:

Naravne snovi, ki vsebujejo vodo, se upoštevajo v naslednjih odstotkih (po masi):

- Zelenjavni sokovi brez dodane vode: 100 %.
- Koncentrirani zelenjavni sokovi: kot sestavina se šteje sam koncentrat. Voda, uporabljena za redčenje, ni vključena v izračun.
- Vodni ekstrakti: upošteva se samo rastlinski del ekstrakta.
- Hidrolat se v končnem izračunu šteje kot voda, pri čemer se dišava, ki jo vsebujejo zaradi parne destilacije, vključi med druga eterična olja.
- Hidroalkoholni izvlečki: upoštevajo se deleži rastline in alkohola.

Upoštevajte, da morajo biti vse sestavine v izdelkih Demeter, ki nosijo blagovne znamke Demeter/Biodynamic, označene s točnimi odstotki ekoloških sestavin in sestavin Demeter. Več podrobnosti je na voljo v standardu za označevanje.

3.2. Metode obdelave

Ta standard ne more vključevati ali predvideti vseh možnih metod predelave živil, zato naslednji seznam ni izčrpen. Če metoda predelave ni vključena v seznam, se pred proizvodnjo novih izdelkov obrnite na certifikacijski organ za pojasnila.

3.2.1. Odobrene ali omejene odobrene metode

- Vse **fizikalne obdelave** in metode, kot so pranje, čiščenje, presejanje, filtriranje (upoštevajte omejitve glede filtracijskega materiala), mehansko sekljanje, mešanje, stiskanje, blanširanje, dekantiranje, kuhanje v pari.
- **Ekstrakcija** s topili ali brez njih. Dovoljena topila so CO_2 , voda, olja in alkohol ter vse sestavine Demeter, kot so med, sladkor in kis. Upoštevajte omejitve za aromatične izvlečke (3.3.).
- **Centrifugiranje** (ne za proizvodnjo piva in ločevanje sirotke).
- **Hladno skladiščenje**, skladiščenje z nadzorovano vlažnostjo in atmosfero, vključno s **CO_2 in N_2 kot hladilnimi sredstvi**.
- **Sušenje z zamrzovanjem** je dovoljeno le za nekatere vrste uporabe in le z izjemo, ki jo izda ustrezna certifikacijska organizacija. (EXP I: poglavje 7.21.)
- **Sušenje z razprševanjem**.
- Sušeno mleko v prahu **konj** in **koz** se lahko označi kot izdelek Demeter. Sušeni mlečni izdelki iz **kravjega** mleka (npr. polnomastno mleko v prahu, posneto mleko v prahu, pinjenec v prahu, sirotka v prahu) so dovoljeni le kot sestavina predelanih izdelkov.
- Toplotna obdelava se lahko uporabi, kadar je to potrebno za mikrobiološko stabilnost in rok trajanja. **Sterilizacija** in **pasterizacija** sta dovoljeni za posebne skupine proizvodov in v okviru običajnih omejitev. Za sterilizacijo je treba uporabljati kratkotrajne metode z visoko temperaturo (HTST), če je to sploh mogoče.
- **Avtoklaviranje** je dovoljeno (upoštevajte omejitve za mleko in mlečne izdelke).
- Dovoljeno je **zamrzovanje** (upoštevajte omejitve za kruh in pekovske izdelke ter zelenjavo). Postopek zamrzovanja mora potekati čim hitreje z uporabo metod hitrega zamrzovanja.
- **Ettilen** za zorenje banan.
- **Tehnike iztiskanja**
  - Dovoljeno je iztiskanje z oblikovanjem, ki je opredeljeno kot kakršno koli nežno hladno stiskanje snovi skozi obliko, ki snov oblikuje (z zgornjima mejama 75 °C in 90 barov) - glejte spodnjo spremembo iztiskanja, ki ni dovoljena.
  - Modifikacija ekstrudiranja ni dovoljena - opredeljena je kot visok pritisk in/ali visoka temperatura, pri čemer se ne vpliva le na fizično obliko izdelka, temveč tudi na specifikacije in lastnosti prvotnega materiala.
  - Proizvodnja puhastega žita ne sme biti označena z blagovnimi znamkami, lahko pa upošteva smernice za označevanje sestavin (glejte standard za označevanje).

- **Dimljenje** - les se sežge neposredno v kurilnici ali zunaj nje v ustreznem prostoru. Dovoljeni so hladni in topli postopki dimljenja (< 70 °C). Dovoljena sredstva za dimljenje so:
  - Primerne vrste avtohtonega lesa (kot les, ostružki ali žagovina, na primer bukev, hrast in platana).
  - Borovi storži
  - Zelišča
  - Druge rastline, kot so brin, vresje, veje, storži iglavcev in začimbe
- Bakterije se lahko odstranijo tudi z **baktofugiranjem**, vendar izločenega materiala ni več mogoče uporabiti.
- **UV-sevanje** se lahko uporablja **le** za razkuževanje vode ali zraka za predelavo ali za odkrivanje plesni.

3.2.2. Prepovedane metode

- **visokofrekvenčno sušenje**, **kemično pridobivanje vlage** (razen soli) in **neposredno sušenje** z izgorevanjem fosilnih goriv.
- Peka v **infrardečih pečicah z visoko frekvenco**.
- Peka v foliji.
- Sestavni deli za predelavo in pekači s prevlekami iz **politetrafluoroetilena** (PTFE), ki so v procesu močno abrazivno obremenjeni in se zato močno drgnejo ali so izpostavljeni temperaturi nad 250 °C. Ustrezna certifikacijska organizacija si lahko pridrži pravico, da posebej oceni ustrezne postopke in opremo.
- **Visokotlačna tekoča pasterizacija** ali visokotlačna obdelava (**HPP)**, imenovana tudi hladna pasterizacija ali netermična pasterizacija.
- **Lasersko označevanje** svežega sadja in zelenjave.
- **Kemično konzerviranje,** kot je površinska obdelava ali zaplinjevanje s kemičnimi konzervansi.
- **Metilbromid** za razkuževanje zelišč in začimb.
- kakršna koli uporaba **gensko spremenjenih organizmov -** to vključuje tako proizvode gensko spremenjenih organizmov kot tudi organizme same. Vsako **pomoč ali dodatek,** ki bi lahko izviral iz gensko spremenjenih organizmov (encimi, starterske kulture, plesni, kvas itd.), je mogoče uporabiti le s pisnim potrdilom, da ne gre za gensko spremenjene organizme.
- Uporaba sort, pridobljenih s **tehnologijo združevanja celic (**citoplazma ali protoplazma**)**. Če se uporabljajo organske sestavine, je treba izključiti materiale,

pridobljene s tehnologijo celične fuzije. Ta

je treba dokumentirati z izjavo ekološkega vira. Dokler ni določena najvišja meja onesnaženosti, ta standard zahteva, da je onesnaženost manjša od 3 %.

- Obsevanje živil Demeter ali sestavin za izdelke Demeter z **ionizirajočim sevanjem** ali **rentgenskimi žarki** je prepovedano (ustrezna certifikacijska organizacija lahko odobri izjemo za odkrivanje tujkov z uporabo rentgenskih žarkov). (EXP II: poglavje 7.21.)
- Uporaba **modificiranega škroba**, proizvedenega s kemikalijami ali encimi.
- **"Tekoči" dim**.
- **Modificirano iztiskanje** - pri katerem se spremenita tako fizična oblika kot lastnosti prvotnega materiala (vključuje vsako iztiskanje pri temperaturi nad 75 °C in/ali 90 barov).
- **Fumigacija** izdelkov Demeter zaradi preprečevanja kaljenja ali zatiranja škodljivcev in sestavin, ki so bile zaplinjene (razen CO_2 ali N_2 , kot je navedeno zgoraj).
- **Človeški nanodelci** - Delci, manjši od 100 nanometrov, morajo biti iz kmetijskih vložkov, sestavin, pomožnih sredstev in aditivov izključeni, kolikor je to izvedljivo. Ta standard zaradi negotovosti njihovega vpliva na okolje ter zdravje ljudi in živali preventivno ne dovoljuje uporabe nanodelcev v biodinamičnem kmetijstvu ali izdelkih Demeter. Vendar pa se zaradi razširjenosti teh snovi, pomanjkanja zahtev za označevanje in težavnosti analize tudi priznava, da ni vedno mogoče zagotoviti njihove popolne izključitve.
- Uporaba rastlinskih semen, obdelanih z **nizkoenergijskimi** elektroni, je prepovedana, če so na voljo druge možnosti.
- **Mikroenkapsulacija** na splošno.

3.3. Pomožna sredstva in dodatki

Skupine izdelkov z njihovimi okrajšavami			
Abr.	Skupina izdelkov	Abr.	Skupina izdelkov
BB	Kruh in pekarna	FV	Sadje in zelenjava
MI	Mleko in mlečni izdelki	Olje	Maščobe in olja
S	Sladkor; sladila in sladoled	MDS	Formula za mleko za dojenčke
MS	Meso in klobase	HS	Zelišča in začimbe

W	Vino	G	Žitni izdelki, testenine in tofu

Abr.	Skupina izdelkov	Abr.	Skupina izdelkov
A	Alkohol	B	Pivo
FHS	Hrana in dodatki za zdravje	CFW	Jabolčnik, sadna vina in kis
CCC	Čokolada, kakav, slaščice	SCN	Sojini izdelki, mleko in pijače z oreščki
C	Kava	Vse	Vse skupine izdelkov (razen kozmetičnih) pod pogojem, da ne obstajajo druge omejitve, kot je splošna zakonodaja o pomožnih snoveh in dodatkih.

Preglednica: 1 / Preglednica odobrenih ali omejenih pomožnih tehnoloških sredstev in dodatkov za izdelke Demeter

Dodatek/pomoč pri predelavi	E-št.	Skupina izdelkov*	Omejitev/opomba
Kalcijev karbonat $CaCO_3$	E170	Vse	Kot tekoče sredstvo za sol
		W	uravnavanje kislosti
		MI	Samo za sir iz kislega mleka
		HS	Kot sredstvo proti strjevanju za zelišča in začimbe
Magnezijev karbonat $MgCO_3$	E504	Vse	Kot sredstvo proti strjevanju soli
Ogljikov dioksid CO_2	E290	Vse	Kot inertni plin/pomoč pri predelavi za vse skupine izdelkov.
			CO_2 kot sestavina v proizvodnji brezalkoholnih pijač.
Dušik N_2	E941	Vse	Kot inertni plin/pomoč pri predelavi za vse skupine izdelkov.
Argon Ar	E938	Vse	Kot inertni plin/pomoč pri predelavi za vse skupine izdelkov.
Ozon O_3			Omejeno na obdelavo hladnih prostorov v trgovinah; ne uporablja se za izdelke.
Lecitin	E322	Olje	V ekološki kakovosti
		FHS	Vsaj ekološke kakovosti, samo iz sončnic, samo za kapsule in lupine
		SCN	Za pijače iz oreščkov
		G	Za žitne kosmiče (ne valjanih zrn), vsaj v ekološki kakovosti

Dodatek/pomoč pri predelavi	E-št.	Skupina izdelkov*	Omejitev/opomba
		CCC	Samo za slaščice, vsaj v ekološki kakovosti, ne za čokolado.
Citronska kislina C H O_{687}	E330	OIL	samo za odstranjevanje sluzi
		S	Čiščenje (hidroliza škroba)
		A	
Natrijev citrat Na C H O_{3657}	E331	MS	Samo za opečene klobase, če mesa ni mogoče obdelati toplega.
Kalcijev citrat Ca_3 (C H O $)_{6572}$	E333	FV	
		MS	Samo za opečene klobase, če mesa ni mogoče obdelati toplega.
Vinska kislina C H O_{466}	E334	W	uravnavanje kislosti, pomoč pri predelavi
		FV	
Kalijev bitartrat KC H O_{456}	E336	W	Stabilizacija zobnega kamna
Agar-Agar	E406	FV, S, G	Samo za namaze na osnovi sadja in sladkih mlečnih izdelkov, npr. sladoleda.
		MI	Samo za pudinge
Žvečilni gumi iz rožičevih zrn	E410	Vse	
Gumi guar	E412	Vse	
Arabski gumi	E414	CCC, FHS	
Pektin	E440i	BB, MI, FV, FHS	
Pecilni prašek z vinsko kislino $KHCO_3$ / $NaHCO_3$ / C H O_{466} KC H O /NaC H O_{456456}	E500/ E501/ E334/ E335/ E336	BB	(natrijev ali kalijev bikarbonat z vinsko kislino, natrijevim ali kalijevim tartratom v kateri koli kombinaciji); edini dovoljeni nosilec je žitni škrob.
Natrijev bikarbonat $NaHCO_3$	E500	S	
		SCN	
Kalijev bikarbonat $KHCO_3$	E501	W	uravnavanje kislosti
		FV	Pomoč pri predelavi za sušenje grozdja za sultane
Kalijev karbonat K_2 CO_3	E501	BB	Samo za medenjake
		CCC	Proizvodnja kakava
Natrijev karbonat	E500	B	Mehčanje vode za varjenje piva

Dodatek/pomoč pri predelavi	E-št.	Skupina izdelkov*	Omejitev/opomba
$Na_2 CO_3$		S	Proizvodnja sladkorja
Magnezijev karbonat $MgCO_3$	E504	FHS	Sredstvo za ločevanje in sredstvo za ločevanje kalupov
Kalcijev sulfat $CaSO_4$	E516	SCN	Proizvodnja tofuja
		B	Varjenje sadre
Magnezijev klorid $MgCl_2$	E511	SCN	Proizvodnja tofuja
Natrijev hidroksid (lug) NaOH	E524	BB	Samo pekovski izdelki z lugom - 4-odstotna raztopina
		S	Proizvodnja sladkorja
		G	Za prilagajanje pH pri proizvodnji škroba
Apnena voda/kalcijev hidroksid $Ca(OH)_2$	E526	S	Proizvodnja sladkorja
Kalcijev klorid $CaCl_2$	E509	MI	Samo za proizvodnjo sira
		CFW	Za bistrenje in prečiščevanje jabolčnega soka za proizvodnjo jabolčnika/cidra
Ogljikova kislina $H_2 CO_3$		S	Za obarjanje odvečnega kalcija
Žveplo SO_2	E220	W	Čisti SO_2 , kot plin ali v raztopini, kalijev bisulfit, kalijev metabisulfit, upoštevajte količinske omejitve glede na vrsto vina
		CFW	SO_2 in metabisulfit, 50 mg/l za sadno vino/medico in 100 ml/l za peneča sadna vina
Sol		Vse	Morska sol, kamena sol ali rafinirana sol brez dodatka joda ali fluora. Dovoljena sredstva, ki se prosto pretakajo, so Kalcijev karbonat in magnezijev karbonat, za vsa druga prosto tekoča sredstva je potrebna izjema ustrezne certifikacijske organizacije (EXP IV: poglavje 7.19.)
želatina (vsaj ekološke kakovosti)		BB	Samo za pekovske izdelke, ki vsebujejo jogurt, skuto ali smetano.
		FV	Za bistrenje (kozmetični razlogi) sadnih in zelenjavnih sokov.

Dodatek/pomoč pri predelavi	E-št.	Skupina izdelkov*	Omejitev/opomba
		Vse kategorije razen vina	Kot sestavina, navedena na etiketi
"Nativni" škrob, predželatiniziran škrob		Vse	Vsaj ekološka kakovost
Dim		MI MS	Iz avtohtonega neobdelanega lesa, npr. brina, iglavcev, tudi začimb.
Aromatični izvlečki		Vse	Čista eterična olja ali čisti ekstrakti, ki so enaki imenu surovine in izdelani z uporabo dovoljenih ekstrakcijskih sredstev.
		A	Samo za likerje
Čebelji vosek Karnauba vosek Rastlinsko olje		BB	Sredstva za preprečevanje prijemanja
Rastlinski voski		FHS	Lepila in sredstva za lepljenje
Rennet		MI	Tudi kemično konzervirano
Čebelji vosek Naravni trdi parafinski vosek Mikrokristalni vosek Plastične folije		MI	Samo kot premaz za sir, neobarvan in brez fungicidne obdelave (tudi brez dodatkov, kot so kratkoverižni poliolefin, poliizobutilen, butilna ali ciklična guma).
Mlečna kislina C H O_{363}		MS	Samo za pripravo naravnega črevesa
		FV	
		MI	Kot sredstvo za kisanje pri proizvodnji mocarele, mikrobiološko proizvedene
Starterske kulture		Vse	Brez gensko spremenjenih kultur (potrebna je dokumentacija), niso kemično konzervirane.
Etilen C H_{24}		FV	Samo za zorenje banan
Encimi Vsi uporabljeni encimi (vključno z dodatki in nosilci) morajo izpolnjevati naslednje zahteve: ▪ Brez GSO ▪ Brez konzervansov (izjema se lahko odobri na podlagi izjave treh dobaviteljev o nerazpoložljivosti). (EXP III: poglavje 7.21.)		FV	Encimi se lahko uporabljajo za stiskanje in bistrenje sokov.
		S	Proizvodnja invertnega sladkorja iz žitnega škroba: Izomeraza
		SCN	Pri proizvodnji žitnih napitkov se lahko encimi uporabljajo za razmaščevanje in sahariziranje škroba
		A	Samo za žita za proizvodnjo slada in stiskanje krompirja/koruze, omejeno samo na pektinaze in amilaze

Dodatek/pomoč pri predelavi	E-številka	Proizvod skupina*	Omejitev/opomba
▪ Encimom se lahko doda glicerin, po možnosti iz trajnostnih in rastlinskih virov.		CFW	Za bistrenje in prečiščevanje jabolčnega soka za proizvodnjo jabolčnika/cidra
Kvas		BB, W, A, B, CFW	Brez GSO
Olje		S	Za preprečevanje penjenja
		FV	Kot sredstvo za preprečevanje sprijemanja suhega sadja in zelenjave
		A	Rastlinska olja za preprečevanje penjenja
Filtrirni materiali		Vse	Brez azbesta, brez klora
Diatomejska zemlja		Vse	Za uporabo pri zatiranju škodljivcev. V vseh skupinah izdelkov se kot dodatek ali pomožno sredstvo pri predelavi lahko uporabljajo tako neaktivirane kot aktivirane vrste. Opraviti je treba teste na ostanke arzena, vrednosti pa morajo biti skladne z zakonskimi zahtevami za živila.
Perlit	E599	Vse	
Bentonit		Vse	
Aktivno oglje (ogljikov filter)		Vse	
Rastlinske beljakovine (npr. grahove beljakovine)		FV	Za kozmetične namene, razjasnitev in fino obdelavo je potrebno pisno dovoljenje certifikacijskega organa.
		W	grahove, krompirjeve ali pšenične beljakovine kot fino sredstvo
		CFW	Zaradi kozmetičnih razlogov se bistrenje in fino prečiščevanje
taninska kislina		S	Naravno poreklo
		A	
Ekološki ester saharoze		S	Ekološka kakovost
Žveplova kislina		S	Nadzor pH v proizvodnji sladkorja
Inulin in drugi oligosaharidi		S	V ekološki kakovosti samo za sladoled

3.4. Procesna voda

3.4.1. Opredelitev procesne vode

Ta oddelek zajema zahteve za čiščenje tehnološke vode v predelovalnih obratih in v kmetijstvu. Procesna voda je tu opredeljena kot voda, ki se uporablja za obdelavo po spravilu pridelka, čiščenje, predobdelavo ali prevoz surovin ali nepredelanih končnih kmetijskih proizvodov. Naslednji ukrepi se ne uporabljajo za vodo, ki se v kakršni koli obliki uporablja za končno predelavo proizvodov, zlasti če je voda del recepture.

3.4.2. Dovoljeni ukrepi - tehnološka voda

Načeloma je treba tehnološko vodo kakovosti pitne vode uporabljati brez dodatne obdelave. Ker se ta standard uporablja po vsem svetu in ker je treba pitno vodo v številnih regijah rezervirati predvsem za neposredno prehrano ljudi, so za obdelavo tehnološke vode dovoljeni naslednji ukrepi:

- Dovoljeni so vsi tretmaji z naravnimi kislinami, kot so koncentrat limoninega soka, kis ali mlečna kislina.
- Če ni mogoče doseči določene stopnje kislosti tehnološke vode (ali je ta potrebna) ali če je treba zmanjšati mikrobiološko obremenitev, je dovoljena obdelava s citronsko, jabolčno in ocetno kislino.
- Uporaba klorirane pitne vode kot tehnološke vode je dovoljena v regijah, kjer je pitna voda standardno klorirana. Kadar kakovost razpoložljive oskrbe z vodo ni zanesljiva, je treba dati prednost alternativnim dovoljenim metodam. Kadar pa takšne alternativne metode niso zlahka na voljo, je dovoljeno dodatno kloriranje s prostim klorom do 2 mg/l za čisto vodo in do 4 mg/l za motno vodo. Če se voda obdela neposredno pred uporabo, mora biti odmerek manjši. Vsebnost preostalega klora v vodi, ki je v neposrednem stiku z živili Demeter, ne sme presegati 0,2 do 0,5 mg/l.
- Dovoljena je uporaba vodikovega peroksida (H_2O_2).[22]
- UV-sevanje za obdelavo tehnološke vode je dovoljeno.
- Prednost imajo zaprti sistemi, za recikliranje v zaprtih sistemih je dovoljena obdelava z ozonom ali uporaba bakrovih ionov.

Vse zgoraj navedene ukrepe je treba uporabljati tako, da se preprečijo negativni učinki onesnažene vode. Uporaba v smislu dodatnega konzervacijskega učinka, profilaktičnega ukrepa ali podaljšanja roka uporabnosti izdelka ni dovoljena.

3.5. Prevoz

Prevoz izdelkov in surovin Demeter z letalskim prevozom na splošno ni dovoljen. Za izjemo lahko zaprosite ustrezno certifikacijsko organizacijo.
Pogoji za odobritev izvzetja so vsaj:

- Pisna zadostna utemeljitev, zakaj je letalski prevoz tovora neizogiben.
- CO_2 nadomestilo v vsaj enakem znesku (EXP XVII: poglavje 7.21.).

Za uporabo izjeme je odgovoren imetnik licence, ki organizira let.

Če povzamemo:

- Vse surovine, sestavine, krma, živali, semena, rastline, kmetijski vložki, pripomočki in dodatki za predelavo in proizvodnjo morajo izvirati iz podjetij s certifikatom Demeter in biodinamičnim certifikatom.
- Če izdelki niso na voljo iz Demetra ali biodinamičnega izvora, je treba uporabiti jasne prednostne naloge pri pridobivanju sestavin, kot je opisano v tem standardu.
- Razpoložljivost surovin, sestavin, krme, živali, semen, rastlin, kmetijskih vložkov itd. določi certifikacijski organ v skladu z merili, opredeljenimi v tem standardu.
- V zadnji fazi predelave je treba določiti razmerja med sestavinami.
- Sedanji standard deluje kot pozitivni seznam. Nekatere predelovalne metode, sestavine, pomožna sredstva in aditivi so izrecno prepovedani, vendar seznam prepovedi ni izčrpen.
- Če potrebujete pojasnila, se obrnite na koordinatorja odbora za standarde.

4. Standard označevanja

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - splošni del

Različica junij 2018	Datum revizije september 2023

4.1. Uvod

Ta standard označevanja velja za različne biodinamične blagovne znamke po vsem svetu: novi logotip blagovne znamke Demeter, stilizirano obliko besede Demeter in "cvet" Demeter. Kot je opredeljeno v zakonodaji o blagovnih znamkah, se vsaka uporaba besede Demeter in/ali ene ali več registriranih blagovnih znamk Demeter v kakršni koli obliki šteje za uporabo blagovne znamke. Poleg tega se za uporabo blagovne znamke šteje tudi uporaba besede biodinamični ali namigovanje v javnosti, da so izdelki biodinamični ali Demeter.

Lastništvo različnih biodinamičnih blagovnih znamk po vsem svetu je trenutno v rokah posameznih nacionalnih lastnikov. Cilj je prenesti lastništvo na skupni mednarodni organ.

Lastnik registrirane blagovne znamke mora po zakonu zaščititi blagovno znamko pred zlorabo, vendar lahko to nalogo z licenčno pogodbo zaupa drugim organizacijam. Zato lahko blagovno znamko Demeter uporabljajo samo podjetja ali poslovni subjekti, ki imajo veljavno pogodbo in licenco z ustrezno organizacijo Demeter.

4.2. Drugi pravni okviri

Vse oznake, ki uporabljajo blagovne znamke biodinamičnih proizvodov, morajo izpolnjevati tudi vse nacionalne zahteve glede označevanja živil in kmetijskih proizvodov, vse veljavne predpise za označevanje ekoloških kmetijskih proizvodov (npr. uredba EU o ekološki pridelavi, NOP itd.) in vse druge predpise, ki jih zadevna certifikacijska organizacija izbere kot podlago za certificiranje.

Kot poseben primer lahko navedemo, da je treba v primeru otroške hrane na osnovi žit, ki mora po zakonu vsebovati dodane vitamine (v skladu z Uredbo EU 2006/125/ES), ta dodatek navesti na seznamu sestavin z naslednjim stavkom: "Vsebuje dodane vitamine, kot je zakonsko predpisano."

Vsako podjetje mora prevzeti odgovornost za izpolnjevanje vseh zgoraj navedenih zakonskih zahtev. Teh pravnih omejitev ta standard ne razveljavlja, ne vsebuje ali razlaga.

4.3. Uporaba blagovne znamke

Biodinamične blagovne znamke, kot je opisano v poglavju 4.1, lahko za označevanje sestavin, materialov in izdelkov, ki izpolnjujejo ta standard, uporablja samo organizacija, ki ima certifikat Demeter in veljavno pogodbo (vključno z licenčno pogodbo) s pooblaščeno organizacijo.

- To vključuje uporabo vseh oblik blagovne znamke Demeter, biodinamičnega© ali besede in izraza Demeter pri označevanju izdelkov, trženjskem gradivu ali splošnih informacijah (npr. cenikih ali dokumentaciji o blagu).
- Poleg tega mora biti na etiketi vsakega izdelka Demeter jasno naveden imetnik licence ali pogodbe.
- Sklicevanja na "biodinamično kakovost" ali "biodinamično kmetijstvo" na izdelkih in tržnem gradivu so mogoča le v kombinaciji s certifikatom Demeter in oznako Demeter (blagovna znamka ali oznaka sestavine).
- Uporaba besede Demeter ali logotipa blagovne znamke Demeter v imenu podjetja, blagovni znamki proizvajalca ali logotipu je mogoča le s pisnim dovoljenjem zadevne certifikacijske organizacije ali biodinamične zveze Demeter International e.V. Kmetijska podjetja lahko uporabljajo besedo Demeter v kombinaciji z imenom kmetije, npr. Demeter Farm XY. Predelovalne enote v kombinaciji s kmetijskim gospodarstvom, kot so kmečke pekarne ali vinske kleti, se štejejo za predelovalne enote. Zato veljajo zgoraj navedeni predpisi o blagovni znamki proizvajalca in pisnem dovoljenju.
- Okoli logotipa blagovne znamke Demeter je treba ohraniti zaščitno razdaljo od besedil in logotipov. Minimalne razdalje, razmerja in predpisi za zelo majhne etikete so opisani v priročniku za oblikovanje. Vedno je treba preprečiti prekrivanje blagovne znamke z drugimi grafičnimi elementi.

Boljšo in jasnejšo prepoznavnost izdelkov Demeter (zlasti pri potrošnikih) je mogoče doseči, če so izdelki različnih proizvajalcev dosledno označeni z blagovno znamko Demeter v skladu s tem standardom.

Naslednje besedilo se lahko uporabi na etiketah in embalaži, da se Demeter predstavi v kontekstu:

- Demeter je blagovna znamka za živila iz certificirane biodinamične pridelave" ali
- Demeter je blagovna znamka za živila iz biodinamične pridelave."

Dodatne informacije o izračunu sestavin in njihovih lastnosti kmetijskega in nekmetijskega izvora, odobritvi izdelka in razpoložljivosti surovin Demeter najdete v poglavju 2.6. Certificiranje in 3.1. Sestava in kakovost izdelkov Demeter.

4.4. Blagovni znamki Demeter in biodinamika

4.4.1. Logotip blagovne znamke Demeter

Večina certificiranih izdelkov po vsem svetu se proizvaja z logotipom blagovne znamke Demeter. V večini certifikacijskih organizacij je to edina blagovna znamka Demeter in biodinamična blagovna znamka, ki se uporablja. Razmerja in barve logotipa se ne smejo spreminjati. Dodatna navodila so opredeljena v Priročniku za označevanje BFDI v poglavju 4.6 in naslednjih.

Tab.: 2 / Logotip blagovne znamke Demeter

Logotip blagovne znamke
demeter

4.4.2. Blagovna znamka cvetja

Nekatere certifikacijske organizacije uporabljajo izključno ali poleg logotipa blagovne znamke Demeter tako imenovano blagovno znamko cvetja. Blagovna znamka cvetja je lahko omejena na nekatere kategorije izdelkov. Obrnite se na svojo certifikacijsko organizacijo ali si oglejte razdelek o označevanju v nacionalnem standardu, ali je uporaba in pod katerimi pogoji je mogoča in zaščitena blagovna znamka.

Tab.: 3 / Različice blagovne znamke cvetja

Blagovna znamka cvetja	Blagovna znamka cvetja v kombinaciji z ® (samo Demeter ZDA)	Blagovna znamka cvetja v kombinaciji s certificirano biodinamično (samo Demeter ZDA)	Blagovna znamka cvetja v kombinaciji s certificirano biodinamično (samo Demeter ZDA)

Logotip cvetja se ne sme spreminjati na noben način (razmerje, barve, elementi).

BFDI želi predvsem spodbujati enotno uporabo logotipa blagovne znamke Demeter, zato v tem dokumentu ni nobenih specifikacij glede umestitve, velikosti in barve blagovne znamke cvetja. Ustrezne predpise je mogoče najti v nacionalnih standardih certifikacijskih organizacij, ki ponujajo označevanje s cvetjem.

4.4.3. Certifikacijska oznaka biodinamični ®

Kombinacija biodinamičnega in simbola registrirane blagovne znamke - Biodynamic® - se lahko uporablja samo v državi, v kateri je blagovna znamka v tej obliki zakonito registrirana. V ZDA je treba uporabiti simbol ®. Za dodatne informacije se obrnite na organizacijo BFDI ali ustrezno certifikacijsko organizacijo.

V ZDA se izraz Demeter® lahko uporablja le, če je na etiketi naveden tudi izraz biodinamični® ali Demeter Certified Biodynamic®.

4.4.4. Pečat

Nekaj certifikacijskih organizacij ponuja možnost, da pod določenimi pogoji izdelke označi z alternativnim certifikacijskim pečatom. Do zdaj ni mednarodnih zahtev, zato se obrnite na ustrezno certifikacijsko organizacijo ali se seznanite z nacionalnim standardom za označevanje.

Tab.: 4 / Primeri biodinamičnih pečatov

Vzorčna upodobitev pečatov		

BFDI želi predvsem spodbujati enotno uporabo logotipa blagovne znamke Demeter, zato v tem dokumentu ni nobenih specifikacij glede postavitve, velikosti in barve pečatov. Ustrezne predpise je mogoče najti v nacionalnih standardih certifikacijskih organizacij, ki ponujajo označevanje s pečatom.

4.5. Označevanje izdelkov glede na delež sestavin Demeter

V nadaljevanju je poudarek na uporabi logotipa blagovne znamke Demeter, vendar ga je treba smiselno uporabljati tudi za uporabo vseh drugih blagovnih znamk, navedenih v poglavju 4.4.

- Izdelki z eno sestavino so lahko označeni z blagovnimi znamkami le, če so sestavljeni iz 100 % sestavin Demeter, pravila o 90 % in 66 % pa ne veljajo. Izdelki z eno sestavino ali monoizdelki so sestavljeni samo iz ene surovine, na primer iz pakirane moke ali stročnic. Izdelki, sestavljeni iz ene surovine, vendar različnih vrst, kot sta mešana kava ali cuvée, se ne štejejo za izdelke z eno sestavino.
- Proizvodi z eno sestavino, ki so v postopku preusmeritve v sistem Demeter in imajo popolnoma ekološki status, se lahko označijo z blagovno znamko, vendar je treba na etiketi ustrezno navesti dodatno opombo "v postopku preusmeritve v sistem Demeter". Druga možnost je uporaba logotipa blagovne znamke z dodatkom besedila "V preusmeritvi" (glej spodnjo tabelo). Zadevna certifikacijska organizacija se mora odločiti, ali bosta na voljo obe različici ali pa bo ena od njiju obvezna.
- V primerih označevanja izdelkov z eno samo sestavino, kjer namestitev opombe ni mogoča (npr. nalepke na sadju in zelenjavi), je obvezna uporaba blagovne znamke z dodatkom besedila "v pretvorbi".
- Če so izdelki in sestavine z eno samo sestavino v postopku preusmeritve v Demeter in so tudi v postopku preusmeritve v ekološko pridelavo, se blagovna znamka ne sme uporabljati, lahko pa se v opombi, ustrezno nameščeni na etiketi, navede "v postopku preusmeritve v Demeter".

- Izdelki z več sestavinami so lahko označeni z blagovnimi znamkami le, če ima vsaj 90 % sestavin certifikat Demeter in so uporabljene vse razpoložljive sestavine Demeter (za opredelitev razpoložljivosti in dodatne zahteve za sestavine, ki nimajo certifikata Demeter, glejte poglavje 3.1).
- Izdelki z več sestavinami, ki vsebujejo od 66 do 90 % sestavin, certificiranih s certifikatom Demeter, se lahko označijo z logotipom blagovne znamke le, če zadevna certifikacijska organizacija odobri izjemo (glejte EXP V, poglavje 7.21). Podrobnosti o uporabi so na voljo v statutu ali standardih zadevne certifikacijske organizacije.
- Kot alternativa označevanju z izjemo (trenutno se uporablja samo v ZDA) - izdelki, ki vsebujejo 70 % ali več sestavin s certifikatom Demeter, vendar manj kot 90 %, so lahko na splošno označeni v kategoriji "izdelano iz sestavin s certifikatom Demeter". Pri vseh izdelkih v tej kategoriji so na etiketi lahko navedene največ tri skupine živil, vse sestavine v skupini pa morajo imeti certifikat Demeter. Kmetijske sestavine, ki se uporabljajo v preostalih 30 %, morajo biti vsaj ekološko certificirane. Na izdelku z izjavo "izdelano z" blagovne znamke ne smejo biti prikazane nikjer na primarni razstavni plošči takega izdelka. Za dodatne podrobnosti se posvetujte z družbo Demeter ZDA ali standardom za označevanje Demeter ZDA.
- Izdelkov, ki vsebujejo 10-66 % sestavin s certifikatom Demeter, ni mogoče označiti z logotipom blagovne znamke, dovoljeno pa je označevanje sestavin z besedo "Demeter" ali "biodinamični" v smislu označevanja na seznamu sestavin (glej tudi status certificiranja sestavin na seznamu sestavin).
- Samo v Združenih državah Amerike so izdelki, ki vsebujejo 10-50 % sestavin Demeter/Biodynamic, označeni z oznako sestavine samo na zadnji ali stranski strani. Izdelki, ki vsebujejo 50-70 % sestavin Demeter/Biodynamic, so lahko označeni z oznako sestavine skupaj z opisom sestavine Demeter Certified Biodynamic na zadnji ali stranski strani; opis lahko opisuje sestavino Demeter/Biodynamic, ne sme pa sklepati, da je izdelek izdelek "Demeter Certified Biodynamic" ali izdelek "Made with Demeter Certified Biodynamic (ingredient)". Prav tako je treba preveriti, ali izdelek izpolnjuje zahteve Nacionalnega programa za ekološko pridelavo v ZDA za ekološko označevanje. Blagovne znamke se ne smejo uporabljati nikjer na etiketi. Za označevanje sestavin je potreben Demeterjev certifikat za predelovalni obrat.

Pri vseh izdelkih, ki vsebujejo manj kot 100 % sestavin s certifikatom Demeter, mora biti na seznamu sestavin jasno naveden status certificiranja vsake sestavine z zvezdico (*ekološko, **Demeter ali **biodinamično, **ekološko, ***neekološko).

- Če izdelek vsebuje katero koli sestavino z mešano stopnjo certificiranja (Demeter in ekološko), je lahko označen le z ekološko.
- Morske ribe in morska hrana, ulovljena v skladu z zahtevami Sveta za nadzor morij (MSC), se lahko uporabljajo kot sestavina v izdelkih Demeter. Končni izdelek mora

vsebujejo najmanj 70 % sestavin s certifikatom Demeter. Za izdelke z manjšim deležem Demeter se lahko uporabljajo splošna pravila za označevanje sestavin.

Tab.: 5 / Pregled Demeter delež seznam sestavin

Količina Demeter	Označevanje	Seznam sestavin
100%		Za izdelke z eno samo sestavino ni potreben seznam sestavin, zato označevanje sestavin ni potrebno.
90-100%		Sestavine morajo biti jasno označene glede % in statusa certificiranja.
66-90%		Blagovna znamka se lahko uporablja le z izjemo, ki jo odobri ustrezna certifikacijska organizacija. Sestavine morajo biti jasno označene glede % in statusa certificiranja.
10-66%		Uporaba blagovne znamke ni dovoljena, vendar so lahko posamezne sestavine s certifikatom Demeter na seznamu sestavin označene kot Demeter.
100 %	IN CONVERSION	Proizvodi z eno sestavino v preusmeritvi s popolnim ekološkim statusom kot alternativa označevanju z opombo pod črto
90 - 100 %	IN CONVERSION	Za mešane izdelke. Sestavine morajo biti jasno označene z odstotkom in statusom certificiranja. O tem, ali bo ta različica na voljo ali celo obvezna, odloča ustrezna certifikacijska organizacija.
66 - 90 %	IN CONVERSION	Za mešane izdelke. Blagovna znamka se lahko uporablja le z izjemo, ki jo odobri organizacija za potrjevanje. Sestavine morajo biti jasno označene glede na odstotek in status certificiranja. O tem, ali bo ta različica na voljo ali celo obvezna, odloča ustrezna certifikacijska organizacija.

Dodatne informacije o izračunu sestavin in njihovih lastnosti kmetijskega in nekmetijskega izvora, odobritvi izdelka in razpoložljivosti surovin Demeter najdete v poglavju 2.6. Certificiranje in 3.1. Sestava in kakovost izdelkov Demeter.

4.6. Standardna umestitev na izdelke - logotip blagovne znamke

Logotip blagovne znamke Demeter se mora uporabljati kot so-znamka (logotip blagovne znamke Demeter se uporablja v povezavi z blagovno znamko podjetja, ki daje izdelek na trg).
Upoštevati je treba naslednje:

- Logotip blagovne znamke Demeter mora biti nameščen v zgornji tretjini sprednje embalaže, po možnosti sredinsko ob zgornjem robu.
- Širina mora biti med 20 mm in 50 mm (ustrezna certifikacijska organizacija lahko odobri uporabo izven teh omejitev).
- Logotip blagovne znamke Demeter mora biti vedno jasno prepoznaven.
- Imetnik dovoljenja mora biti jasno označen na embalaži, kar mora vključevati ime in naslov.
- Logotip blagovne znamke Demeter se lahko uporablja tudi na ovratni etiketi ustekleničenih izdelkov, če je logotip Demeter viden v primerjavi z drugimi podatki na ovratni etiketi.
- V primeru nejasnosti lahko namestitev logotipa odobri ustrezna organizacija Demeter.

Okoli logotipa blagovne znamke Demeter je treba ohraniti zaščitno razdaljo od besedil in logotipov. Minimalne razdalje, razmerja in predpisi za zelo majhne etikete so opisani v priročniku za oblikovanje. Vedno je treba preprečiti prekrivanje blagovne znamke z drugimi grafičnimi elementi. Dodatna navodila o ravnanju z logotipom so opredeljena v priročniku za označevanje BFDI.

4.6.1. Oblika in barvna shema

V nadaljevanju je podan le splošen pregled uporabe logotipa Demeter na zunanji embalaži in oglaševalskem gradivu. Podrobne smernice in priporočila za ustrezno uporabo blagovne znamke, predlagano besedilo in izjave o videzu blagovne znamke so na voljo v uradnem Priročniku za označevanje BFDI na zahtevo pri federaciji ali v nacionalnih različicah pri ustrezni certifikacijski organizaciji. Uradne grafične datoteke za nadaljnjo uporabo so na voljo na spletni strani https://www.demeter.net/certification/labelling-demeter/.

- Oblike in proporcev logotipa blagovne znamke ni dovoljeno spreminjati ali kakor koli spreminjati.
- Če logotip blagovne znamke ni jasno ločen od ozadja, je treba poiskati grafično rešitev za zagotovitev ustreznega kontrasta. Podrobnosti so na voljo v Priročniku za označevanje.

- Če se logotip blagovne znamke uporablja na okroglih etiketah, se blagovna znamka morda ne bo prilagodila krivulji. Razdalja med zgornjim koncem logotipa blagovne znamke in ukrivljenim robom etikete mora biti enaka velikosti črke "d" blagovne znamke.

Če je etiketa ali embalaža izdelka Demeter natisnjena v več kot eni barvi, je treba upoštevati naslednjo barvno shemo:

Tab.: 6 / Barvna shema za običajno uporabo logotipa blagovne znamke Demeter

Dnevnik blagovnih znamk	Barva	Opis	
	Stilizirana beseda blagovne znamke: bela	Bela (prozorna na svetlem ozadju)	
	Polje v ozadju: oranžna	**Barva Prostor/verzija**	**Barvna koda**
		Prevleka CMYK	0/65/100/0
		CMYK brez premaza	0/57/100/0
		Prevleka Pantone	158C
		Pantone brez premaza	144U
		RAL	2011
		RGB	239-112-025
		HEX	#ef7019
	Poudaritvena črta: zelena	**Barva Prostor/verzija**	**Barvna koda**
		Prevleka CMYK	100/0/70/30
		CMYK brez premaza	100/0/80/23
		Prevleka Pantone	336C
		Pantone brez premaza	3288U
		RAL	6016
		RGB	000-120-087
		HEX	#007857

Enobarvno tiskanje

Če se uporablja ena barva, je uporaba logotipa blagovne znamke v tej barvi dovoljena z odobritvijo ustrezne certifikacijske organizacije.

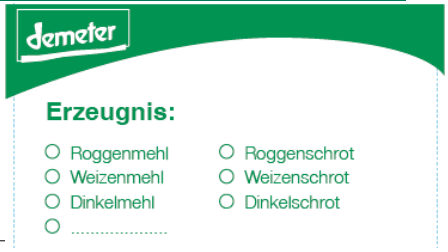

Če logotip blagovne znamke ni jasno ločen od ozadja, je treba robove logotipa označiti z dodatno črto.

Barvna etiketa z enobarvnim logotipom Demeter

Če logotipa Demeter na sprednji strani iz pomembnih razlogov ni mogoče uporabiti v izvirnih barvah v skladu z zgornjo tabelo, se lahko uporabi v enobarvni zlati, srebrni ali črno-beli barvi (tudi v sivi). Odločitev je v pristojnosti ustrezne certifikacijske organizacije. Vendar mora biti logotip Demeter v izvirnih barvah uporabljen tudi na hrbtni strani etikete izdelka, da bi dosegli visoko vrednost prepoznavnosti med potrošniki. Položaj sekundarne postavitve na hrbtni strani je mogoče poljubno izbrati. Še vedno velja najmanjša velikost 2 cm.

4.7. Besedilni dodatki k logotipu blagovne znamke

Besedilni dodatki k logotipu blagovne znamke niso dovoljeni, razen uradnih tržnih trditev v povezavi z mednarodnimi koncepti blagovnih znamk, ki jih je odobril BFDI.

Ta oddelek o označevanju ne ureja uporabe blagovne znamke brez sklicevanja na proizvod s strani organizacij ali posameznih oseb, ki niso vključene v certificiranje (na primer nacionalnih ali mednarodnih svetovalnih organizacij ali organizacij za usposabljanje). Uporabo blagovne znamke urejajo pogodbe o blagovni znamki med temi strankami in zadevnim lastnikom blagovne znamke.

Tab.: 7 / Primeri za dodajanje besedila k logotipu blagovne znamke

Primer trženjske kampanje	Primer uporabe zunaj obsega certificiranja
demeter you will grow	demeter Beratung

4.8. Označevanje posebnih skupin izdelkov

4.8.1. Označevanje alkoholnih pijač

Alkoholne žgane pijače se lahko označijo z blagovnimi znamkami Demeter na enak način kot vino Demeter (glejte spodnje poglavje).

4.8.2. Označevanje vina

- Če je vino pridelano iz grozdja s certifikatom Demeter **in** izpolnjuje standard BFDI, se lahko označi z logotipom blagovne znamke Demeter, kot je navedeno zgoraj. Poleg tega je logotip lahko nameščen **kjer koli** na sprednji, hrbtni strani ali ovratniku in je lahko v zlati, srebrni ali črno-beli barvi (če je to bolj zaželeno kot prvotna barvna shema).
- Če se grozdje s certifikatom Demeter z dovoljenjem Demeter predela v vino po standardih EU za ekološko vino ali po standardih, ki so priznani kot enakovredni, se lahko označi kot "Vino iz grozdja Demeter" ali "Vino iz biodinamičnega grozdja" pod naslednjimi pogoji:
  - Blagovne znamke se ne smejo uporabljati in ne sme se namigovati, da ima vino certifikat Demeter.
  - Omemba Demeter in/ali biodinamičnega je omejena samo na zadnjo etiketo z besedilom "Vino iz grozdja Demeter" ali "Vino iz biodinamičnega grozdja" v enakem tipu in pisavi kot preostalo besedilo. Druge navedbe biodinamične metode pridelave grozdja so dovoljene samo na zadnji etiketi, in sicer v enaki vrsti in pisavi kot preostalo besedilo.

4.8.3. Označevanje drugih proizvodov z alkoholnimi sestavinami

Izdelki Demeter z alkoholnimi sestavinami (ne glede na to, ali gre za izdelke Demeter ali ekološke izdelke), pri katerih alkoholna sestavina ni del imena izdelka, zahtevajo dodatno označevanje "izdelek vsebuje alkohol" ali podobno. Označevanje kot del seznama sestavin **ne** zadostuje. To še posebej velja za izdelke, ki jih običajno ne povezujemo z alkoholnimi sestavinami, kot so sladkarije ali pekovski izdelki.

4.8.4. Označevanje kozmetike Demeter

- Izdelki, ki vsebujejo vsaj **90 %** sestavin s certifikatom Demeter (ali 66-90 % sestavin Demeter z izjemo), se lahko označijo v skladu s splošnimi zahtevami tega standarda za označevanje, če izdelki izpolnjujejo standard za kozmetiko in izdelke za osebno nego ter so vsi izdelki nekmetijskega izvora navedeni v točki 7.15.7.
- Pri izdelkih, ki vsebujejo manj kot 66 % sestavin Demeter, se lahko sestavine označijo kot Demeter ali biodinamične samo s sklicevanjem na surovine in samo, če se **ne** domneva, da je izdelek kot celota Demeter/biodinamične kakovosti ali da izpolnjuje kozmetični standard BFDI.
- Besedi Demeter ali biodinamični se lahko na zadnji in/ali stranski strani etikete uporabljata le, če:

- Izdelek izpolnjuje "ekološki" ali "naravni" standard, ki ga je odobrila* biodinamična zveza Demeter International, in je kot tak označen, ali
- Izdelek izpolnjuje ta standard z izjemo ene ali več sestavin nekmetijskega izvora, ki so dovoljene v "naravnem" standardu, kot je navedeno zgoraj, in
- Slog in velikost pisave za uporabo besed Demeter ali biodinamični sta podobna besedilu na informacijski plošči (brez logotipa Demeter).
- Certificirane biodinamične sestavine v izdelku so navedene na embalaži ali na vložku z izdelkom in na internetu prek povezave z izdelka.

- Sklicevanje na Demeter/biodinamično kmetijstvo in surovine v zvezi z izdelki, ki vsebujejo manj kot 66 % Demeter/biodinamičnih sestavin v celotni sestavi, se lahko opravi le, kot je določeno zgoraj. Iz spletnih in drugih informacij, ki niso namenjene prodaji in se nanašajo na proizvod(-e), mora biti jasno razvidno, da proizvod(-i), na katerega(-e) se sklicuje, nima(-jo) certifikata Demeter/biodinamični kot celota.

** glejte standard za certificiranje kozmetičnih izdelkov in izdelkov za osebno nego.*

4.8.5. Označevanje tekstila Demeter

- Tekstil iz volne Demeter in drugih vlaken Demeter, ki je bil izdelan v skladu s standardom obdelave Demeter, se lahko označi z logotipom blagovne znamke Demeter, če so izpolnjene splošne zahteve. Navedba uporabe surovin Demeter mora biti v skladu z ustreznim oddelkom standarda za označevanje.

Označevanje sestavin - Demeter ali biodinamično se lahko uporablja le na zadnji in/ali stranski strani etikete, kadar:

- Izdelek izpolnjuje "ekološki" ali "naravni" standard, ki ga je odobrila* družba Demeter-International. npr. GOTS in biti kot tak označen, ali
- Izdelek ustreza standardu Demeter-International za tekstil z izjemo ene ali več sestavin/postopkov, ki so dovoljeni v zgoraj navedenem "naravnem" standardu, in
- slog in velikost pisave za uporabo Demeter ali biodinamični sta podobna besedilu, ki se uporablja na informacijski plošči (brez uporabe logotipa Demeter).
- Certificirane biodinamične sestavine v izdelku so navedene na embalaži/označbi ali na vložku z izdelkom in na internetu prek povezave z izdelka.
- Sklicevanje na Demeter/biodinamično kmetijstvo in surovine v zvezi z izdelkom(-i) je dovoljeno le, kot je določeno zgoraj. Iz spletnih in drugih informacij, ki niso namenjene prodaji in se nanašajo na proizvod(-e), mora biti jasno razvidno, da navedeni proizvod(-i) niso Demeter/biodynamic.

** Odobritev zahteva, da ima zadevni standard:*

- Najmanjša vsebnost ekoloških sestavin je 50 % kmetijskih sestavin.
- Brez vzporednih sestavin (Demeter z ekološkimi/konvencionalnimi)
- Brez GSO
- Brez nanodelcev

Imetnik licence zaprosi za odobritev in predloži dokazilo, da so zgornje zahteve izpolnjene z zadevnim standardom in da so certificirani za ta standard.

Logotipov blagovnih znamk Demeter/Biodynamic ni mogoče uporabljati kjer koli na etiketi izdelka.

4.8.6. Označevanje proizvodov iz biodinamične reje

Proizvodi, ki izpolnjujejo zahteve za biodinamično pridelavo, kot je določeno v oddelku 6.1.10 tega standarda, se lahko označijo na naslednji način:

- Z blagovnimi znamkami Demeter v skladu s splošnimi zahtevami tega standarda za označevanje.
- Z besedilom, ki se nanaša na biodinamično, npr. "biodinamično pridelana sorta", "biodinamično pridelane sorte" ali "iz biodinamične vzgoje", v informacijskem besedilu na izdelku.
- S kombinacijo logotipa "Bioverita" in sklicevanja na biodinamično gojenje.

Za označevanje s sklicevanjem na biodinamično pridelavo samo ali v kombinaciji z logotipom "Bioverita" veljajo naslednje minimalne zahteve:

- Označena semena - 100 % morajo izpolnjevati standard za biodinamično vzgojo.
- Izdelki z eno samo sestavino, nepakirani in nepredelani - 100 % morajo izpolnjevati standard za biodinamično vzgojo.
- Proizvodi z eno sestavino, ki se prodajajo pakirani in/ali predelani - vsaj 66 % surovin mora izpolnjevati standard za biodinamično pridelavo (deleži se izračunajo na podlagi letnega povprečja in ne na embalažo).
- Izdelki z več sestavinami - vsaj 50 % surovin mora izpolnjevati standard za biodinamično pridelavo (deleži se izračunajo na podlagi letnega povprečja in ne na embalažo).

Zgoraj opisane zahteve veljajo tudi za proizvode in surovine iz semen na kmetijah Demeter, ki so bila razmnožena na ekološki kmetiji za namen pridelave semen.

Tab.: 8 / Primeri logotipa "Bioverita" v kombinaciji z besedilom

bioverita Saatgut aus biodynamischer Züchtung	bioverita Gemüse aus biodynamischer Züchtung	bioverita Getreide aus biodynamischer Züchtung

4.8.7. Označevanje proizvodov iz kokoši nesnic

Etikete in označevanje proizvodov iz reje kokoši nesnic Demeter z uporabo logotipa blagovne znamke Demeter skupaj z opisom, kot je "bratje kokoši nesnic so bili vzrejeni", ali podobnimi formulacijami je dovoljeno le, če so bili bratje kokoši nesnic vzrejeni v podjetju Demeter.

4.8.8. Označevanje čebelarskih proizvodov

Nalepke in označevanje embalaže proizvodov iz čebelarstva Demeter, ki uporabljajo logotip blagovne znamke Demeter, morajo izpolnjevati splošne zahteve standarda za označevanje.

Poleg tega je treba na etiketah navesti naslednje ali podobno besedilo: "Odločilni dejavnik pri čebelarjenju Demeter je način oskrbe čebel. Ker imajo čebele veliko območje, na katerem se prehranjujejo, ni mogoče pričakovati, da bodo predvsem obdelovale zemljišča, ki so bila upravljana v skladu s standardi Demeter."

4.8.9. Označevanje izdelkov iz konoplje

Označevanje izdelkov iz konoplje z blagovno znamko Demeter je mogoče z omejitvami:

- Izdelki za rekreacijsko uporabo ne smejo biti označeni z blagovnimi znamkami.
- Izdelkov za medicinsko uporabo z vsebnostjo THC nad 0,5 % ni mogoče označiti z blagovnimi znamkami.
- Izdelki z vsebnostjo CBD v okviru ustreznih zakonskih zahtev in vsebnostjo THC pod 0,5 % so lahko označeni z blagovnimi znamkami.

Možnost označevanja se nanaša na označevanje surovin v obliki posušenih cvetov in predelanih proizvodov, kot so kozmetični izdelki in olja, pod pogojem, da je izpolnjen standard za predelavo - splošni del in ustrezni oddelek proizvoda.

Spremljajoče pravne norme, kot so certificiranje po ekološki zakonodaji ali označevanje medicinskih izdelkov z ekološkimi trditvami, se lahko po svetu razlikujejo in lahko dodatno omejujejo uporabo blagovnih znamk. Ustrezna nacionalna certifikacijska organizacija je odgovorna za upoštevanje teh pravnih norm v postopku certificiranja.

Če povzamemo:

- Ta standard velja za biodinamične blagovne znamke po vsem svetu, vključno z blagovno znamko Demeter, stilizirano besedo Demeter in cvetom Demeter. Vključuje tudi uporabo besede Demeter in besede biodinamični pri označevanju izdelkov in sestavin ter v tržnem gradivu in povezanih informacijah (npr. cenikih, dokumentaciji o blagu).
- Za uporabo blagovne znamke je treba skleniti licenčno pogodbo in pogodbo o certificiranju z ustrezno certifikacijsko organizacijo.
- Na vsakem izdelku mora biti jasno označen imetnik licence, vključno z imenom in naslovom.
- Obstajajo jasne smernice za velikost, razmerje, barvo in postavitev blagovnih znamk. Te se razlikujejo za nekatere skupine izdelkov.
- Informacije za potrošnike na vseh embalažah morajo biti jasne in razumljive, vključno s kakovostjo in deleži vseh sestavin Demeter.

5. Zatiranje škodljivcev ter čiščenje skladiščnih in proizvodnih prostorov

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - splošni del

Različica junij 2018 Datum revizije september 2023

5.1. Uvod

Večina predpisov o ekološki pridelavi v veliki meri ali v celoti ne ureja nadzora škodljivcev in uporabe čistil v predelovalni opremi in proizvodnih enotah. Zato za razliko od drugih področij tega standarda ni mogoče šteti za samoumevno, da so ti vidiki urejeni z ekološko zakonodajo. Standard, ki bi lahko zadostil tako upravičenim pomislekom glede higiene in varnosti živil kot tudi številnim področjem uporabe in skupinam proizvodov, hkrati pa čim bolj zmanjšal vpliv na življenje in okolje, trenutno presega meje izvedljivega v okviru tega standarda in njegovega naknadnega nadzora.
Zato v nadaljevanju navajamo le izvleček najbolj invazivnih metod in sredstev na posameznem področju. Operativna optimizacija upravljanja čiščenja in odstranjevanja ter zatiranja škodljivcev z ekološkega vidika s čim manjšimi učinki na proizvode Demeter in okolje je osrednja odgovornost vsakega imetnika licence Demeter.

5.2. Področje uporabe

Ta direktiva ni omejena samo na predelovalce, temveč se nanaša na notranja in zunanja skladišča v predelavi, trgovini in proizvodnji ter na proizvodne objekte in naprave v predelovalnih obratih in kmetijski predelavi, kot sta predelava sira in molzišča.

5.3. Preventivni ukrepi

Tako pri zatiranju škodljivcev kot pri uporabi detergentov morajo imeti preventivni ukrepi in dobra industrijska higiena vedno prednost, da se prepreči pojav škodljivcev in patogenih

mikroorganizmov, kot pa za zmanjševanje nastalega pritiska s poznejšo uporabo ukrepov za zatiranje. Obe področji je treba obravnavati z uporabo notranjih sistemov upravljanja in jih nenehno razvijati. Strukturne zahteve, mikrobiološka obremenitev predelanih surovin in osebna higiena zaposlenih zahtevajo stalno optimizacijo in usposabljanje.
Koncepti HACCP bi morali obravnavati obe področji ter zahtevati odgovorno in usposobljeno osebje. Kadar je to mogoče, bi morali biti koncepti HACCP zasnovani tako, da zmanjšanje temelji na več dopolnjujočih se, vendar nizkih ovirah, in ne na nekaj invazivnih ovirah.

5.4. Nadzor škodljivcev

5.4.1. Zapisi o zdravljenju

Številni predelovalci oddajo nadzor nad škodljivci v zunanje izvajanje strokovnim podjetjem. Ta podjetja morajo voditi dnevnik svojih dejavnosti in ugotovitev, ki mora biti na voljo ob vsakem inšpekcijskem pregledu. Imetnik dovoljenja mora imeti z izvajalcem nadzora škodljivcev sklenjeno pogodbo, ki potrjuje, da bo izvajalec upošteval ta standard.

Če nadzor nad škodljivci ni oddan v zunanje izvajanje, mora imetnik dovoljenja o vseh ukrepih, pri katerih se uporabljajo sredstva za nadzor škodljivcev, sestaviti protokol (datum, material, odmerek, lokacija postaj za vabe, usposabljanje za njihovo uporabo).

5.4.2. Dovoljeni ukrepi - skladiščni prostori

V skladiščnih prostorih brez stika s proizvodom se lahko uporabljajo naslednji ukrepi:

- Pasti (lovilne mreže, pasti z vabo, pasti s protikoagulantnimi strupenimi vabami za glodavce, UV-pasti, pasti z alkoholom, lepljivi papirji, inertne atmosfere)
- Naravna olja z odvračalnim učinkom (citrusi, laneno seme, živalska olja).
- Generatorji ultrazvoka
- Parazitske ali plenilske žuželke (npr. Lariophagus)
- Diatomejska zemlja
- Piretrum (brez piperonilbutoksida). Ustrezna certifikacijska organizacija lahko izda izjemo, če je PBO prisoten v materialih, ki jih je treba uporabljati po zakonu. (EXP VII: poglavje 7.21.)
- Bacillus thuringiensis

5.4.3. Odobreni ukrepi - surovine

Naslednji ukrepi se lahko uporabljajo tako v skladiščih kot v neposrednem stiku s surovinami in izdelki:

- Pranje z vodo ali paro
- Presejanje ali stepanje
- Aspiracija
- Stisnjen zrak - dezinfekcija
- Toplotni ukrepi (hlajenje, hitra zamrznitev, toplota)
- Obdelava z inertnim plinom, npr. z dušikom ali ogljikovim dioksidom.

5.4.4. Drugi ukrepi

Če zgoraj opisani ukrepi za zatiranje škodljivcev ne zadostujejo in je potrebna uporaba drugih kemičnih ali biotehničnih sredstev, kot so strupeni rastlinski izvlečki, nevrotoksini ali hormonske spojine, je to mogoče le v praznih prostorih in pod naknadnimi pogoji. Za te ukrepe je treba predhodno zaprositi ustrezno certifikacijsko organizacijo (EXP VIII: poglavje 7.21.), navedeni razlogi pa so vsaj

- Svetovanje in utemeljitev strokovnjaka za nadzor škodljivcev.
- Opis in specifikacija sredstev in materialov.
- Opis ukrepov za preprečevanje kontaminacije proizvodov po ponovni uporabi skladišča
- Ukrepi za izboljšanje preprečevanja, da bi se izognili ponovitvi.

5.5. Sredstva za čiščenje

5.5.1. Čistila - osnove

Izdelki, odobreni za čiščenje in razkuževanje stavb in naprav (npr. opreme in posode).

Zaradi različnih področij uporabe, številnih skupin izdelkov in prednostne naloge varnosti izdelkov uporabe čistil pri nadzoru in certificiranju ni mogoče ustrezno prikazati. Splošne smernice v smislu pozitivnega seznama v okviru te smernice niso možne. Poleg uporabe čistilnih sredstev z najmanjšimi možnimi vplivi na okolje pri proizvodnji, uporabi in izdelavi je treba odgovorno ravnanje s čistilnimi sredstvi, ki se uporabljajo v

je treba upoštevati podjetje.
Najbolj smiselno možno uporabo je mogoče opisati le v podrobnem sistemu upravljanja ob upoštevanju posebnih okoliščin in tveganj vsakega posega. Ukrepe je treba prilagoditi ustreznemu tveganju. Kadar je treba nevarne snovi uporabljati na občutljivih območjih, se je treba osredotočiti na zaščito uporabnika, ustrezno odstranjevanje odpadnih snovi in preprečevanje kontaminacije izdelkov.

Upoštevajte, da so zlasti za vino nekatere dodatne zahteve navedene samo v razdelku za predelavo vina.

5.5.2. Priporočena čistilna sredstva

- Kalijevo in natrijevo milo
- Limetno mleko
- Apno
- Apnenčevo apno
- Žveplena soda
- Ionizirana voda
- Kavstična pepelika
- Vodikov peroksid
- Naravne esence rastlin
- Citronska, perocetna, mravljinčna, mlečna, oksalna in ocetna kislina
- Alkohol
- dušikova kislina (oprema za mlekarstvo)
- Fosforna kislina (oprema za mlekarstvo)
- Natrijev karbonat
- Ozon
- Žveplo

5.5.3. Dovoljena čistila

Načeloma so dovoljena vsa čistila, razen tistih iz točke 5.5.4, če jih ne izključujejo druge višje pravne direktive. To velja pod pogojem, da ukrepov, opisanih v točki 5.5.2, v izdelku ni mogoče zaznati. Izdelek

kontaminacija, tudi z odobrenimi sredstvi, lahko povzroči, da ustrezna certifikacijska organizacija razveljavi certifikat za proizvod.

5.5.4. Nedovoljena čistilna sredstva

Sredstva z naslednjimi aktivnimi sestavinami niso dovoljena:

- QAC (kvarterne amonijeve spojine)
- Aktivni klor (ustrezna certifikacijska organizacija lahko odobri izjemo pri predelavi mesa) (EXP IX: poglavje 7.21.)
- Kompleksirno sredstvo EDTA (etilenediamintetraocetna kislina) in njene soli
- Formaldehid

6. Proizvodnja

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, Biodinamika® in sorodnih blagovnih znamk - proizvodnja

Različica junij 2018 Datum revizije september 2023

6.1. poljedelstvo in rastlinska pridelava

"Gnojiti pomeni poživiti zemljo." Ta izrek nas vodi k načinu ustvarjanja rodovitnosti, ki izvira iz povezav med življenjskimi sferami rastlin in živali. Pri vsakem programu za rodovitnost je najpomembnejša ustrezna uporaba biodinamičnih pripravkov.

6.1.1. Področje uporabe

Poljščine in rastlinska pridelava zajemajo vse kmetijske pridelke in rastline, vključno s trajnicami in okrasnimi rastlinami, ki se običajno pridelujejo na ekološko upravljanih gospodarstvih.

6.1.2. Seme in razmnoževalni material

6.1.2.1. Splošna načela - seme in razmnoževalni material

V podjetjih Demeter ni dovoljeno razmnoževati ali sejati semena, razmnoževalnega in rastlinskega materiala gensko spremenjenih sort (GSO), vključno s protoplazmo in tehnikami zlitja citoplazme.

Uporaba semena, razmnoževalnega in rastlinskega materiala, pridobljenega z novimi tehnikami žlahtnjenja rastlin (NPBT), je v proizvodnji v podjetju Demeter prepovedana. To vključuje vse NPBT, ki jih IFOAM EU šteje za tehnike genske modifikacije, ki v skladu z obstoječo pravno opredelitvijo EU vodijo v GSO. To so:

- Oligonukleotidno usmerjena mutageneza (ODM)

- Tehnologija nukleaz s cinkovimi prsti, vrste I do III (ZFN-I, ZFN-II, ZFN-III)

- CRISPR/Cas
- Meganukleaze
- Cisgenesis
- Cepljenje na transgensko podlago
- Agroinfiltracija
- Od RNK odvisna metilacija DNK (RdDM)
- Obratna vzreja
- Sintetična genomika

Seme, razmnoževalni material in rastlinski material morajo po možnosti izvirati iz biodinamičnega kmetijstva ali iz ekološkega kmetijstva, če biodinamično ni na voljo.

Uporaba rastlinskih semen, obdelanih z nizkoenergijskimi elektroni, je prepovedana, če je na voljo alternativna obdelava v skladu s tem standardom.

6.1.2.2. Semena in semenski krompir

Semena in semenski krompir morajo po možnosti izvirati iz biodinamičnega kmetijstva, če biodinamično seme ni na voljo, pa iz ekološkega kmetijstva.

Seme in semenski krompir iz biodinamičnega ali ekološkega kmetijstva sploh ne smeta biti obdelana s sintetičnimi kemičnimi sredstvi za obdelavo semena, vključno s skladiščenjem. Obsevanje z ionizirajočim sevanjem je prepovedano.

Če semena ali semenski krompir biodinamične ali ekološke kakovosti niso na voljo, se lahko po odobritvi ustrezne certifikacijske organizacije uporabi neobdelan material konvencionalnega izvora. (DODATEK 1: glej Dodatek 7)

Hibridi žit, razen koruze (Zea mays), so za proizvodnjo krme in hrane prepovedani. Semena in rastlinski material, proizveden s tehnikami fuzije protoplazme in citoplazme, so prepovedani.

6.1.2.3. Razmnoževalni material za drevesne pridelke in trajne nasade

Če razmnoževalni material za drevesne in trajne nasade ni na voljo v biodinamični ali ekološki kakovosti, se lahko uporabi razmnoževalni material konvencionalnega izvora po odobritvi ustrezne certifikacijske organizacije (APP 1: glej Dodatek 7). Obdelava s kemičnimi sintetičnimi pesticidi (npr. razkužili) po spravilu pridelka ni dovoljena.

Uvoz največ dveh dreves na leto na kmetijo je oproščen.

6.1.3. Gnojenje - splošno

Eden glavnih ciljev biodinamičnega kmetijstva je oživiti tla. To vključuje ohranjanje in povečevanje naravne rodovitnosti tal z ustreznim obdelovanjem, živinorejo in gnojenjem. Cilj gnojenja je predvsem ustvarjanje humusa in s tem rodovitnosti tal, iz katere se hranijo rastline, ne pa neposredno gnojenje rastlin. Zato so v biodinamičnem kmetijstvu izredno pomembna lastna gnojila, gnoj in kompost.

Zmogljivost skladiščenja vseh gnojil mora biti ustrezna, tako da so izgube hranil čim manjše in da se prepreči nenadzorovan vstop v neposredno okolje v bližini skladišča.

Osnova gnojenja za vse vrste kmetij je kompostiranje in hlevski gnoj, pripravljen s kompostnimi pripravki. Na ekstenzivnih pašnih kmetijah lahko ustrezna certifikacijska organizacija odobri režim gnojenja, ki ne vključuje komposta, če kompostni pripravki vsako leto dosežejo vsa zemljišča po alternativnem postopku (npr. s pripravo kravjih pašnikov). Za podrobnosti glejte poglavje 6.2. Biodinamični pripravki.

V naslednjih poglavjih o minimalnih zahtevah za gnojenje je razlikovanje med različnimi vrstami kmetij:

- Tržni vrtovi/vrtnarstvo,
- Trajnice/vrtnarstvo
- poljedelstvo, vključno s poljskimi

vrtninami in različnimi vrstami

gnojenja:

- Hlevski gnoj (kot hlevski gnoj, kompost, tekoči gnoj iz rastlin - primerjaj z Dodatkom 4 /1.)
- Uvoženi hlevski gnoj (kot hlevski gnoj, vendar pripeljan z drugih biodinamičnih, ekoloških ali neekoloških kmetij - primerjaj z Dodatkom 4/1. in 2.)
- Reciklirani gnoj (kot kompostirani zeleni komunalni odpadki ali substrat iz pridobivanja bioplina - primerjaj z Dodatkom 4/1. in 2.)
- Komercialna gnojila (vsak material, namenjen gnojenju, ki je organskega in/ali mineralnega izvora in ni zajet v zgornjih treh kategorijah, se šteje za komercialno gnojilo - primerjaj Dodatek 4/2. in 3.)

V nadaljevanju so predstavljene minimalne mednarodne zahteve, nacionalne certifikacijske organizacije pa naj pripravijo dodatne zahteve, ki bodo upoštevale regionalne posebnosti, tradicionalne metode kmetovanja in sisteme kmetovanja.

Poleg tega je treba intenzivnost gnojenja prilagoditi rastišču in podnebnim razmeram.

6.1.3.1. Gnojenje - količine, vrste kmetij in viri

Upravljanje hranil mora izpolnjevati dva bistvena cilja. Prilagojeno mora biti lokalnim razmeram in tipu kmetije, vnos in iznos hranil pa morata biti uravnotežena. Vnos dušika z zelenim gnojenjem se v dušikovi bilanci ne upošteva.

Certifikacijska organizacija lahko zahteva dušikovo bilanco, da se utemelji večji vnos dušika za zelenjavne vrtove in trajnice (v (sub)tropih) (do 170 kg N/ha/leto).

Dobava dušika se tukaj uporablja kot orientacijska vrednost, nadaljnje vrednosti pa je treba predvideti v okviru pregleda in certificiranja z dovoljenim odstopanjem 5 %.

Da uravnoteženje dušika in fosforja ne bi bilo po nepotrebnem zapleteno, zlasti za majhne kmetije, se za vnos fosforja (v nasprotju z vnosom dušika) upošteva le delež komercialnih organskih gnojil.

- **poljedelstvo** - skupna količina dušika in fosforja, ki se uporabi iz vseh vrst uporabljenih gnojil, ne sme presegati količine, ki bi jo proizvedle tiste živali, ki bi jih kmetija lahko vzdrževala z lastno proizvodnjo krme. To ustreza vnosu dušika, ki ne presega 112 kg N/ha/leto (in orientacijsko 43 kg P/ha/leto) glede na celotno površino kmetije. Če lastni hlevski gnoj (lasten ali na podlagi sodelovanja med krmo in hlevskim gnojem) ne zadostuje za pokritje potreb po dušiku, se lahko uvozijo druga gnojila, pri čemer je treba upoštevati naslednje:
    - Omejitve za uvoz hlevskega gnoja iz neekoloških virov in preučitev splošnega režima
    - Omejitve glede recikliranega gnoja
    - Komercialna organska gnojila morajo biti manjša od 40 kg/N/ha/leto glede na celotno površino kmetije, količina dušika iz komercialnih organskih gnojil pa mora biti manjša od količine dušika iz hlevskega gnoja, uvoženega hlevskega gnoja, zelenega gnoja in recikliranega gnoja.
- **Tržni vrtovi** (velikost kmetije manj kot 40 ha) - skupna količina uporabljenega dušika iz vseh vrst uporabljenih gnojil ne sme presegati 170 kg/N/leto glede na celotno površino kmetije. Če lastni hlevski gnoj ne zadostuje za pokritje potreb po dušiku, se lahko uvozijo druga gnojila, pri čemer je treba upoštevati naslednje:
    - Omejitve za uvoz hlevskega gnoja iz neekoloških virov in preučitev splošnega režima
    - Omejitve glede recikliranega gnoja
    - Komercialna organska gnojila morajo biti manjša od 80 kg/N/ha glede na kolobarjenje zelenjadnic na kmetiji in količino dušika iz komercialnih gnojil.

organskih gnojil mora biti manjša od količine hlevskega gnoja, uvoženega hlevskega gnoja, zelenega gnoja in recikliranega gnoja.

- **Trajnice** - Skupna količina uporabljenega dušika iz vseh vrst uporabljenih gnojil na splošno ne sme presegati 96 kg N/ha/leto, 50 kg N/ha/leto za vinogradništvo (izračunano kot povprečje treh let) in 170 kg N/ha/leto za trajnice v (sub)tropih - glede na celotno površino kmetije. Če lastni hlevski gnoj ne zadostuje za pokritje potreb po dušiku, se lahko uvozijo druga gnojila, pri čemer je treba upoštevati naslednje:
    - Omejitve za uvoz hlevskega gnoja iz neekoloških virov in preučitev splošne ureditve
    - Omejitve glede recikliranega gnoja
    - Komercialna organska gnojila morajo biti manjša od 40 kg N/ha/leto glede na celotno površino kmetije, količina dušika iz komercialnih organskih gnojil pa mora biti manjša od količine hlevskega gnoja, uvoženega hlevskega gnoja, zelenega gnoja in recikliranega gnoja.

Licenciranci federacije (potrdil jih je Mednarodni urad za certificiranje)

Odbor za mednarodne standarde je odobril naslednjo izjemo za imetnike licence federacije:

Za banane lahko imetnik dovoljenja zahteva uporabo komercialnih gnojil do 120 kg N/ha/leto pod posebnimi pogoji (zahtevek mora vložiti izvajalec posamično).

Ta oprostitev se izteče [31]. decembra 2025.

Preglednica: 9 / Največja količina gnojil in gnojil

Vrsta kmetije	Največji dušik /ha/leto	Največja količina dušika in fosforja*, uporabljena s komercialnimi organskimi gnojili	
Kmetijstvo / poljedelstvo, vključno z živinorejo / pašniki	112 kg	40 kg N/ha/leto in 20 kg P/ha/leto kot povprečje na kmetiji	Upoštevajte omejitve za uvoz hlevskega gnoja iz neekoloških virov, omejitve z a reciklirani gnoj in preučitev splošnega režima. Količina dušika iz

Vrsta kmetije	Največ. dušik /ha/leto	Največja količina dušika in fosforja*, ki se uporabljata prek komercialnih ekoloških gnojila	
Vrtnarstvo / tržni vrtovi	170 kg	80 kg N/ha/leto in 40 kg P/ha/leto kot povprečje v pridelek zelenjave vrtenje	komercialnih organskih gnojil mora biti manjša od količine dušika iz hlevskega gnoja, uvoženega hlevskega gnoja, zelenega gnoja in recikliranega gnoja.
Rastlinjak (kot operativna enota tržni vrt ali poljedelska kmetija)			
Rastlinjak (specializirano)	Brez omejitev	80 kg N/ha/leto in 40 kg P/ha/leto kot povprečje v pridelek zelenjave vrtenje	Glej tudi poglavje 6.1.5.6. Proizvodnja v steklu in plastiki.
Sadjarstvo na splošno	96 kg	40 kg N/ha/leto in 20 kg P/ha/leto kot povprečje na območju sadovnjaka	Upoštevajte omejitve za uvoz hlevskega gnoja iz neekoloških virov, omejitve z a reciklirani gnoj in preučitev splošnega režima. Količina dušika iz komercialna organska gnojila morajo nižji od zneska dušika iz hlevskega gnoja, uvoženi hlevski gnoj, zeleni gnoj in recikliran gnoj. Za Vinogradništvo vse zahteve so izračunano kot povprečje treh let
Sadjarstvo / trajnice (sub)tropi	170 kg		
Vinogradništvo	150 kg [N/ha/3 leta]	40 kg N/ha/leto in 20 kg P/ha/leto kot povprečje v vinogradi	

* Količina fosforja je lahko večja, če analiza tal pokaže pomanjkanje.

6.1.4. Nega in zaščita rastlin

Vsak material za fitofarmacevtsko sredstvo mora biti naveden v Dodatku 5. Če se kupujejo komercialni pripravki, je treba paziti, da ne vsebujejo sestavin, ki so prepovedane s tem standardom, in da niso proizvedeni iz gensko spremenjenih surovin ali s pomočjo gensko spremenjenih organizmov ter da sami niso gensko spremenjeni organizmi.

Vsaka uporaba materiala, ki ni dovoljena v skladu s tem standardom, vodi do razveljavitve certifikata za kmetijo ali vsaj za tretirane pridelke in površine. Za več podrobnosti glejte tudi poglavje 2.7.
Ostanki in nacionalnimi odredbami o sankcijah.

6.1.5. Kolobarjenje

Kolobar za vse vrste kmetij na določenem polju je raznolik, prilagojen lokalnim razmeram in vključuje pridelke za zeleno gnojenje, kadar koli je to mogoče. Kolobar vključuje tri različne poljščine, ki pripadajo vsaj dvema različnima botaničnima družinama in vsebujejo vsaj 20 % rastlin, ki gradijo tla, po možnosti stročnic.

Približno 1/3 kolobarja na zelenjavnih vrtovih mora biti namenjena pridelavi zelenega gnojila in/ali krme. Ta zahteva ne velja za kmetije, manjše od 2 ha (zemljišča za pridelavo zelenjave). Ker v okviru tega standarda ni enotne opredelitve zelenega gnojenja, je za razvrstitev odgovorna ustrezna certifikacijska organizacija, odvisno od podnebnih razmer in regionalne prakse.

Kolobarjenje v specializiranih rastlinjakih, glejte poglavje 6.1.6.5.

6.1.6. Tržni vrtovi in poljska zelenjava

6.1.6.1. Gnojila, tla in mešanice za lončnice

Predpisi iz oddelka 6.1.3.1. - Gnojenje - veljajo. Nadaljnje zahteve so:

- Zemlja in mešanice za lončnice se po možnosti pripravijo iz mešanice materialov s kmetije. Vsaj 25 % prostornine teh materialov mora biti sestavljenih iz pripravljenih kompostov iz rastlinskega materiala ali živalskega gnoja.
- Lahko uporabite komercialne mešanice za lončnice, če so izpolnjene naslednje zahteve:
    - Vse komercialne mešanice za lončnice morajo biti odobrene za ekološko kmetovanje.

- Komercialna mešanica za lončnice mora biti proizvedena v podjetjih, ki uporabljajo vsaj 25 % pripravljenega komposta. Druga možnost je, da se 25 % pripravljenega komposta doda na kmetiji.
- Da bi spodbudili uporabo mešanic za lončnice brez šote, jih lahko uporabljate brez dodatnega pripravljenega komposta. Pripravke je treba uporabiti po setvi/saditvi.

- Druge lončene mešanice, če so odobrene za ekološko kmetovanje, so dovoljene le z odobritvijo ustrezne organizacije (APP. 3A, primerjaj z Dodatkom 7).
- Rastlinski material za kompostiranje in končni kompost iz lubja, listja, lesnih ostružkov itd., ki izvirajo iz občinskih območij, se lahko uporabijo, če se s testom ostankov dokaže, da so sprejemljivo čisti.
- Šota je dovoljena le kot sestavina razmnoževalnih gredic in mešanic za lončnice. Delež šote mora biti čim manjši in ne sme presegati 70 %. Uporaba sintetičnih sredstev za izboljšanje tal ni dovoljena. Vsa gnojila morajo izpolnjevati zahteve tega standarda (glej Dodatek 4).
- Mešanice za lončnice in rastne podlage se lahko sterilizirajo s paro. Po sterilizaciji je treba nemudoma uporabiti pripravka 500 in pripravek Cow Pat Preparation, ki usmerjata ponovno mikrobno kolonizacijo tal. (APP 1C: Dodatek 7)

6.1.6.2. Tehnike gojenja

Tehnike gojenja brez zemlje (hidroponika, tanka plast zemlje itd.), pridelki, gojeni na inertnih substratih (npr. štori), in pridelki v posodah niso dovoljeni. Tehnike s tanko plastjo zemlje (razen kreše in kalčkov, gojenih na podlagi, ki se prodaja skupaj s kalčki) niso dovoljene.

Korenine cikorije je treba potisniti v zemljo. Če se uporabljajo vodne tehnike, voda ne sme vsebovati dodatkov, ki so v tem standardu prepovedani. Vodna sila cikorije mora biti deklarirana kot takšna.

6.1.6.3. Nega in zaščita rastlin - zelenjavni vrtovi

Predpisi v oddelku 6.1.4. - Nega in varstvo rastlin - veljajo.

Pridelava pod tkanino ali folijo, zlasti plastično, ki prekriva tla, mora biti čim manjša. Prednost imajo perforirani materiali, primerni za ponovno uporabo.

6.1.6.4. Nadzor plevela

Kolobarjenje, način obdelave tal in pridelava so odločilnega pomena za zatiranje plevela. Mehanski ukrepi imajo prednost pred toplotnimi tehnikami. Parjenje tal na polju ni dovoljeno.

Tla ne smejo biti brez vegetacije vse leto. Dovoljeno je mulčenje z organskim materialom kmetijskega izvora (na kmetiji in pripeljanim / kot so slama, sekanci, listni mulč, volna, juta, papir).

Industrijski material za mulčenje se lahko uporablja le pri posevkih z visokim pritiskom plevela ali za zmanjšanje zelo visoke stopnje izhlapevanja za varčevanje z vodo. Pred mulčenjem je treba v tla nanesti gnoj iz rogov. Material za mulčenje je omejen na naslednji način:

- Material za mulčenje iz plastike na osnovi mineralnega olja, regenerativnih surovin ali njihovih kombinacij ni dovoljen, niti okso-razgradljiv.
- Mulčenje iz biološko razgradljivega materiala je trenutno dovoljeno, vendar ne bo dovoljeno od certifikacijske kampanje leta 2027 naprej.

Če se uporabljajo drugi materiali, morajo biti uporabni več let (preproge za zatiranje plevela) ali biti del lokalnega sistema recikliranja.

6.1.6.5. Proizvodnja pod steklom in plastiko

V nadaljevanju se večinoma uporablja izraz "rastlinjak", ki pa na enak način vključuje tudi gojenje pod plastiko ali folijo.

Standard razlikuje med rastlinjaki kot delom vrtnarskega podjetja ali specializiranega zaščitenega gojenja. Razlikovanje temelji na stopnji gnojenja. Za rastlinjake kot del kmetijskega gospodarstva veljajo ustrezne najvišje mejne vrednosti za posamezno vrsto kmetijskega gospodarstva (6.1.3. Gnojenje in naslednje). V tem primeru zgornje meje ni treba upoštevati za rastlinjak, temveč za celotno dejavnost.

Za specializirano zaščiteno pridelavo ni zgornjih omejitev glede vnosa dušika, vendar mora izpolnjevati številne druge zahteve, da se nadomesti pomanjkanje vključenosti v celoten organizem kmetije.

Tab.: 10 / Zahteve za proizvodnjo steklenih hiš

Kategorij	Rastlinjak *kot podružnica*	Specializirani *zaščiteno gojenje*
Živali Takobandry		
	so razvrščeni kot del zelenjavnega vrta (ali poljedelske kmetije), zato veljajo splošne zahteve za celotno podjetje v skladu s 6.3.2 in 6.3.3.	Splošne zahteve glede reje živali se uporabljajo v skladu s 6.3.2 in 6.3.3.
Gnojenje (obdelovalnega območja, za mešanice za lončnice primerjajte s 6.1.6.1.)		
Količina dušika - splošno	Velja splošni izračun za zelenjavne vrtove (170 kg N/leto), večjo potrebo v rastlinjakih pa je mogoče nadomestiti z manjšim vnosom na območjih, ki niso pod steklom ali plastiko.	Brez zgornje meje
Količina komercialnih organskih gnojil	V primerjavi s tržnimi vrtovi na splošno - 80 kg N/ha/leto z ustreznimi omejitvami, navedenimi v točki 6.1.3.1.	
Količina lastnega hlevskega gnoja	Primerjava s tržnimi vrtovi na splošno	
Količina uvoženega hlevskega gnoja	Primerjava s tržnimi vrtovi na splošno	Vsaj dve tretjini preostalih potreb po dušiku (po odbitku lastnega hlevskega gnoja) je treba pokriti s kompostom in hlevskim gnojem. Delež komposta in hlevskega gnoja lahko ustrezna certifikacijska organizacija zniža, če se dokaže nevarnost sistematičnega bogatenja makrohranil.

Kategorija	Rastlinjak *kot podružnica kmetije*	Specializirani *zaščiteno gojenje*
dušikova bilanca (za utemeljitev potrebe)	Ni potrebno	Zahtevano - na podlagi pričakovanega pridelka je skupni vnos kg N enak skupnemu iznosu kg N z rezervo 5 %, ali analiza glede kopičenja humusa v višini vsaj 1,5 % / y
Kolobarjenje		
Zeleno gnojilo	Površina pod steklom ali plastiko mora biti vključena v izračun splošne zahteve za zelenjavne vrtove (približno 1/3 kolobarja - 6.1.5), vendar ni nujno, da se na površini pod steklom ali plastiko izvaja zeleno gnojenje.	Kmetija mora upoštevati koncept kolobarjenja, ki zajema tri vidike: • zeleno gnojenje med gojenjem oz. med gojenjem poljščin (približno 1/3 kolobarja). • Večletno menjavanje donosnih poljščin • V rastni sezoni je vzporedno prisotnih več poljščin (zeleno gnojenje se šteje kot poljščina). Druga možnost je več sort istega pridelka, ki so vzporedno prisotne med rastno sezono; v tem primeru mora biti vsaj ena sorta biodinamično vzgojena ali oprašena na prostem.
Kolobarjenje	v primerjavi z označenimi vrtovi na splošno	
Uporaba priprave		
Gnoj iz kravjih rogov	Veljajo splošni predpisi (6.2.)	Za setev in sajenje za vsako rastlinsko kulturo
Horn silicijev dioksid	Veljajo splošni predpisi (6.2.)	Enkrat pred presajanjem, enkrat v času vegetacije,

Kategorija	Rastlinjak *kot podružnica kmetije*	Specializirani *zaščiteno gojenje*
		en čas v obdobju zorenja za vsako rastlinsko kulturo
Pripravki za kompostiranje	Za vsa organska gnojila (hlevski gnoj in uvožena gnojila) veljajo splošni predpisi (6.2.).	
Tehnične zahteve		
Ogrevanje	Ogrevanje rastlinjakov na fosilne vire ni dovoljeno od certifikacijske kampanje 2028 dalje*.	
Zaščita pred zmrzaljo	Za zaščito pred mrazom (do 5 °C) je vir energije lahko iz fosilnih virov.	
Obogatitev s CO_2	Ni dovoljeno	Sistematično celoletno bogatenje ni dovoljeno, za ciljno bogatenje za optimizacijo ponudbe $_{CO2\ v}$ obdobjih rasti s primanjkljajem (npr. jeseni) pa je treba ustrezno organizacija za potrjevanje lahko izda izvzetje. (APP 1 E: Dodatek 7)
Asimilacijska razsvetljava	Dovoljeno za sadike, zelišča, matične rastline in okrasne rastline	
Material za mulčenje	• Dovoljen je organski material za mulčenje • Biološko razgradljivi in okso-biološko razgradljivi materiali niso dovoljeni • Plastični material za mulčenje je dovoljen le, če ga je mogoče ponovno uporabiti vsaj 5 let.	
Sterilizacija	Ni dovoljeno (upoštevajte izjeme za mešanice za lončnice in rastne substrate / 6.1.5.1./APP 1 C: Dodatek 7)	
Solarizacija / biofumigacija	Bio-solarizacija kot mešanica solarizacije (razvijanje toplote s prekrivanjem navlaženih tal s prozorno folijo) in bio-fumigacije (dodajanje svežih organskih snovi v tla) z namenom zmanjšanja	

Kategorija	Rastlinjak *kot podružnica kmetije*	Specializirano *zaščitena pridelava*
	pritisk nematod in kompostiranje rastlinskih ostankov na kraju samem, lahko zadevna certifikacijska organizacija dovoli na podlagi izjeme pod naslednjimi pogoji: - Takojšnja uporaba 500 in CPP po uporabi metode - Samo v kombinaciji s konceptom kolobarjenja - se lahko ponovno zaprosi najprej v triletnih presledkih. (DODATEK 1 B, glej Dodatek 7)	
Upravljanje voda	Zbiranje deževnice s površine pod steklom je obvezno, za steklene hiše, manjše od 50 ^{m2,} in plastične tunele pa ta zahteva ne velja.	

Biotska raznovrstnost

Biotska raznovrstnost	Območje pod steklom in plastiko je treba vključiti v celoten koncept biotske raznovrstnosti na kmetiji (6.1.8.3. Rezervat biotske raznovrstnosti).	Kmetija mora izpolnjevati zahteve iz poglavja 6.1.8.3., vendar z 20-odstotno rezervo biotske raznovrstnosti** namesto 10-odstotne, pri čemer mora rezerva biotske raznovrstnosti vključevati površino pod steklom ali plastiko. Nadomestilo samo na podlagi prostorov zunaj rastlinjaka ni mogoče. Posebno pozornost je treba nameniti zelenemu gnojenju med rastno sezono, cvetočim pasovom in prosto oprašenim sortam.

* Ta uredba velja za trenutno certificirane kmetije od certifikacijske kampanje leta 2028 naprej. Za kmetije v preusmeritvi od nacionalnega izvajanja tega standarda.

**Za to zahtevo lahko nacionalne certifikacijske organizacije obstoječim dovoljenjem odobrijo prehodno obdobje petih let do certifikacijske kampanje 2027. Za podjetja v preusmeritvi se ta uredba uporablja že od leta 2021 dalje.

6.1.6.6. Kalčki in poganjki

Za pridelavo kalčkov in poganjkov je treba uporabiti semena, korenine in koreninice, ki so bile razmnožene biodinamično. Material konvencionalnega izvora ni dovoljen.

Voda, ki se uporablja za pridelavo kalčkov in poganjkov, mora biti pitne kakovosti. Če se uporabljajo, morajo vsi substrati in nosilci izpolnjevati zahteve tega standarda.

6.1.7. Trajni nasadi

Tla ne smejo biti brez vegetacije ali naravnega pokrova skozi vse leto. Leto vzpostavitve je lahko po potrebi izjema od te uredbe (APP 2: glej Dodatek 7).

Izjeme za trajnice v polsenčnem podnebju mora odobriti ustrezna certifikacijska organizacija. (DODATEK 2: glej Dodatek 7).

6.1.7.1. Podporni stebri

V zmernem podnebju se zaradi degradacije okolja tropski ali subtropski les ne sme uporabljati za podporne drogove. Uporabljajo se lahko tropske trave, bambus in 71isast.

6.1.8. Gobe

6.1.8.1. Izvor spor

Izvor iker je v skladu s splošnim režimom, dovoljeno je divje nabiranje. Zahteve za substrat za gojenje iker na kmetiji Demeter so enake kot za substrat za gojenje (glej naslednje poglavje).

6.1.8.2. Izvor rastnega substrata

- Substrat za gobe mora biti sestavljen iz materialov, ki izvirajo iz biodinamičnega kmetovanja ali so dovoljeni za uporabo v biodinamičnem kmetovanju, kot so mineralni izdelki.
- Slama, pridelana v drugem letu preusmeritve, se lahko uporabi v substratu.
- Pri lesu, pripeljanem s kmetije, npr. hrastovi hlodi (za shitake), sekanci ali žagovina, se po spravilu ne sme uporabiti insekticidno tretiranje.

- V gobjih kulturah je dovoljena šota kot prekrivni material. Drugi dovoljeni vložki so navedeni v dodatkih.

6.1.8.3. Biodinamični ukrepi

Kompostne pripravke je treba vnesti v substrat v ustrezni fazi pred inokulacijo. Če je bil rastni substrat steriliziran, je treba po sterilizaciji in pred nadaljnjo inkubacijo uporabiti komplete kompostnih pripravkov. Pri gobah, ki rastejo na steriliziranem lesnem substratu, se kompostni pripravki vstavijo v žagovino med staranjem pred toplotno obdelavo, če se ne uporabljajo po njej.
Pripravek iz hlevskega gnoja (500) je treba uporabiti vsaj enkrat v ciklusu pridelave. To je treba storiti po inokulaciji substrata. Pripravek Horn Silica (501) je treba uporabiti vsaj enkrat v ciklu pridelave.

6.1.8.4. Osvetlitev

Vrste gob, za katere je znano, da reagirajo na svetlobo, npr. Shii-take, je treba gojiti s svetlobo. Zadevna certifikacijska organizacija lahko odobri izjemo, če podnebje zahteva izolirane gojitvene hleve. (APP 1D: glej Dodatek 7).

6.1.8.5. Zdravje pridelka

Preventiva je najpomembnejše načelo za ohranjanje zdravja kultur s higieno, nadzorom podnebja, mehanskimi sredstvi za zatiranje škodljivcev in biodinamičnimi pripravki.

Sol se lahko uporablja za zatiranje glivičnih bolezni. Druga sredstva za zatiranje škodljivcev in bolezni so navedena v Dodatku 5.

6.1.8.6. Čiščenje in razkuževanje gojitvenih prostorov in substrata za gojenje

- Za čiščenje prostorov za gojenje gob je treba uporabiti fizične postopke in vodo ali paro. Dovoljena čistila, razkužila, sterilizatorji in druga razkužila so navedena v odstavku 5.5 tega standarda. Ne smejo vsebovati DDAC/BAC.
- Opremo lahko steriliziramo s 70-odstotnim alkoholom ali sredstvi na osnovi perocetne kisline. Formaldehid se ne sme uporabljati.

- Po čiščenju vseh notranjih prostorov je treba površine sprati s pitno vodo. To ni potrebno le, če se gobji substrat vnese po popolni biorazgradnji čistilnega/sterilizacijskega sredstva.
- Zadevna certifikacijska organizacija lahko v razumnih in utemeljenih primerih odobri izjemo za razkuževanje rastnega substrata. Po sterilizaciji je treba takoj uporabiti pripravek 500 in pripravek Cow Pat Preparation za usmerjanje ponovne naselitve mikrobov. (Izjema 1C, Dodatek 7)

6.1.8.7. Recikliranje izrabljenega gobjega komposta

Obstajati mora načrt za redno recikliranje vsega porabljenega gobjega komposta. Imetnike dovoljenja spodbujamo, da poiščejo biodinamične dejavnosti, ki lahko koristijo tak material.

6.1.9. Biotska raznovrstnost in okolje

6.1.9.1. Izsekavanje in uničevanje gozdov in območij z visoko naravovarstveno vrednostjo

Prepovedano je izsekavanje neokrnjenega deževnega gozda in drugih območij z visoko naravovarstveno vrednostjo. Območja z visoko naravovarstveno vrednostjo so:

- Primarni gozd
- Mangrovski gozd
- Močvirja in barja
- Stepi in savane
- Visokogorska vegetacija

in:

- Koncentracije biotske raznovrstnosti
- Habitati ogroženih ali redkih vrst
- Območja ključnega kulturnega, ekološkega, gospodarskega ali verskega/svetega pomena

Če so območja izkrčena zaradi naravnih gozdnih / grmovnih požarov ali drugih katastrofalnih dogodkov, se ohrani prvotno stanje pred izkrčitvijo.

Pretvorba je mogoča le, če obstajajo jasni dokazi, da območja niso nastala s krčenjem neokrnjenega deževnega gozda na drugih območjih z visoko naravovarstveno vrednostjo po letu 2020; za podrobnosti glejte tudi poglavji 6.4.2 in 6.4.3.

6.1.9.2. Voda za namakanje

6.1.9.2.1. Voda za namakanje - splošno

Namakanje je treba načrtovati tako, da količina vode in/ali pogostost namakanja ne povzročata degradacije tal (npr. zasoljevanja, erozije).

Za vse odvzeme podzemne ali površinske vode je treba pridobiti ustrezno uradno dovoljenje.

Uporaba fosilne vode ali neobnovljivih vodnih virov ni dovoljena. Ustrezna certifikacijska organizacija lahko odobri izjemo. Izjema mora vključevati podroben načrt z oceno vpliva uporabe in načrt upravljanja z vodo v skladu s poglavjem 6.1.9.3.3. (APP 5: Dodatek 7)

6.1.9.2.2. Voda za namakanje - kakovost in obdelava

Voda ne sme biti onesnažena z ostanki pesticidov, bakterijami ali paraziti, ki povzročajo bolezni, ali kakor koli onesnažiti končnega proizvoda. Če se za profesionalno namakanje uporablja površinska voda, je treba kakovost vode spremljati z rednimi analizami.

Posebno pozornost je treba nameniti uporabi površinske vode, na območju pritoka katere se izvaja neekološko kmetijstvo ali industrija.

- Pri čiščenju vode je treba dati prednost filtrirnim sistemom.
- Uporaba klorirane vode za namakanje je dovoljena v regijah, kjer je voda standardno klorirana.
- Dovoljena je obdelava vode za namakanje z UV-sevanjem in ozonom.
- Vsako drugo obdelavo, kot je dodatno kloriranje, mora odobriti ustrezna certifikacijska organizacija z izjemo. (APP 5B: Dodatek 7)

6.1.9.2.3. Voda za namakanje - upravljanje z vodo

Kmetije, katerih namakalni sistemi v celoti ali delno črpajo vodo iz površinske ali podzemne vode, morajo na smiseln način dokumentirati svojo letno porabo vode. Dokumentacija mora vsebovati izvor vode, porabo na enoto površine in skupno porabo vode.

poraba vode. Kmetije, ki uporabljajo izključno deževnico ali namakanje z zbiranjem deževnice, so izključene iz te uredbe.

V primeru, da:

- povprečna poraba vode se z leti povečuje,
- trenutna poraba vode je bistveno večja od vrednosti povpraševanja za posamezne pridelke,
- prihranki, ki jih prinašajo npr. kapljični, žični ali mini zalivalni sistemi, niso v celoti izkoriščeni,
- možnosti zbiranja deževnice niso izčrpane,
- kmetija se nahaja v regiji, kjer je obremenitev z vodo še posebej velika ali ekstremna,

ima zadevna certifikacijska organizacija pravico zahtevati podroben sistem upravljanja voda, če želi nadaljevati certificiranje. Organizacija BFDI bo zagotovila ustrezen načrt upravljanja voda.

6.1.9.3. Rezervat biotske raznovrstnosti

Kmetija mora biti zavezana k ohranjanju biotske raznovrstnosti na kmetiji. Če rezervat biotske raznovrstnosti na kmetiji in na območjih, ki ji neposredno mejijo, ne dosega 10 % (glej posebne zahteve za steklarne v točki 6.1.6.5) celotne površine kmetije, mora ustrezna certifikacijska organizacija odobriti načrt biotske raznovrstnosti, ki dokumentira, kako bo to doseženo, z jasnim časovnim okvirom. Ta načrt lahko vključuje druge kulturne elemente, kot so ohranjanje redkih ali ogroženih pasem rastlin in živali, spodbujanje življenja ptic in žuželk z zagotavljanjem habitatov, uporaba biodinamične vzreje rastlin in živali itd.

Območja, ki se štejejo za rezervat biotske raznovrstnosti:

- Rahlo pasena polja, ki omogočajo, da nekaj vegetacije cveti in se razmnožuje.
- Gozdne površine (agrogozdarstvo), neizkoriščeni gozdovi in avtohtona drevesa (posamezna drevesa, primerna za lokacijo / 100 m^2 na drevo) in aleje ter neokrnjen gozd.
- Obronki (če niso pokriti z glavnim pridelkom)
- Zemljišče, posejano z enoletnimi ali večletnimi rastlinami, ki lahko cvetijo. Rastline ne smejo biti glavni (intenzivni, komercialno pridelani) kmetijski pridelek na zemljišču, razen če gre za zeleno gnojilo ali pašnik, in morajo biti pridelki, ki jih oprašujejo žuželke."
- Pusta zemlja kot del kolobarja ali kako drugače
- Nemoteni travniki (brez košnje med letom)
- ograjne črte (upošteva se lahko širina nedotaknjenega zemljišča)

- Žive meje, drevoredi na poljih in ob potokih
- Vodni tokovi, ribniki, mokrotna zemljišča, obrežna območja
- Ruderalna območja (npr. zemeljski plazovi), kamnite vrtače in kupi
- Suhi kamniti zidovi
- Nezatesnjene naravne poti in steze
- Drugi prispevki za rezervate biotske raznovrstnosti, vključno z gojenjem redkih ali ogroženih rastlinskih in živalskih vrst
- Drugi elementi, odobreni v načrtu za biotsko raznovrstnost

Države članice, ki ne izvajajo biotske raznovrstnosti kot standarda, morajo biotsko raznovrstnost vključiti kot obvezno vprašanje v pogovore na kmetijah ali podobne instrumente upravljanja kakovosti, ki se osredotočajo na razvoj kmetije in motivacijo ljudi.

6.1.10. Biodinamično žlahtnjenje rastlin

6.1.10.1. Področje uporabe in osnove

Standard za biodinamično vzgojo rastlin je razvilo predvsem Združenje biodinamičnih žlahtniteljev rastlin (Assoziation biologisch-dynamischer Pflanzenzüchter, ABDP). Ta standard je podlaga za sporazum med uporabniki besedne zveze "biodinamično vzgojene sorte rastlin" in ustrezno certifikacijsko organizacijo, ki je odgovorna za izdajanje pogodb biodinamičnim žlahtniteljem rastlin in urejanje uporabe navedene besedne zveze za označevanje njihovih proizvodov. Podrobnosti o označevanju biodinamično vzgojenih sort rastlin so na voljo v poglavju o označevanju tega standarda.

Namen standarda za biodinamično vzgojo rastlin je zagotoviti standardiziran niz meril za prepoznavanje in označevanje biodinamično vzgojenih sort rastlin. To omogoča razlikovanje biodinamično vzgojenih sort od drugih sort, ki ne izpolnjujejo meril standarda. Logotip Demeter sicer označuje, da so bile rastline ali rastlinski proizvodi pridelani na kmetiji s certifikatom Demeter, vendar trenutno ne določa izvora semena, uporabljenega za vzgojo rastlin. Cilj standarda za biodinamično vzgojo rastlin je z označevanjem biodinamično vzgojenih rastlinskih sort kot takih posebej opozoriti na izvor vzgoje rastlin.

6.1.10.2. Splošne zahteve za žlahtnjenje novih sort

- Vzreja mora potekati na poljih s certifikatom Demeter ali v drugih ustreznih objektih za vzrejo rastlin. Če to ni mogoče, se lahko vzreja izvaja pod spodaj navedenimi pogoji.
- Če se reja izvaja na certificiranih ekoloških poljih, je treba biodinamične pripravke uporabljati na naslednji način: najmanj eno letno uporabo gnoja iz rogov in pripravkov iz kremenice iz rogov ter uporabo biodinamično pripravljenega komposta ali, če ta ni na voljo, pripravo jame za kravje pato (CPP) na vseh poljih. O teh zahtevah se je treba pisno dogovoriti s certificirano ekološko kmetijo, npr. s pogodbo o upravljanju pridelka.
- Kmetija, na kateri poteka vzreja, in ustrezna dokumentacija o vseh dejavnostih vzreje morata biti vedno dostopni in na voljo za Demetrov inšpekcijski pregled.
- Razvoj nove sorte se začne z namernim ali naključnim navzkrižnim opraševanjem ali z mutacijo dednih lastnosti in poznejšo selekcijo. Bistveno je najmanj štiriletno selektivno žlahtnjenje v biodinamičnih pogojih, kot je opisano v točkah 1 in 2.
- Naslednji načini vzreje niso dovoljeni:
  - Vse metode, ki niso dovoljene v skladu s standardi IFOAM
  - Hibridna vzreja, ne glede na način proizvodnje
  - Dvojna haploidija ali poliploidizacija
  - Rastline, proizvedene z združitvijo citoplasta ali protoplasta
- Uporaba hibridov ali dvojnih haploidnih sort kot starševskih linij za razvoj novih biodinamično vzgojenih sort je dovoljena.
- Da bi bile vse novo razvite biodinamične sorte priznane kot registrirane sorte rastlin, morajo biti registrirane pri pristojnem patentnem uradu. Le tako se lahko sorta (seme) prodaja drugim.
- V primeru zaprtega sistema pridelave patentiranje ali registracija nove biodinamične sorte za žlahtnitelja morda ni pomembna. Ustrezna certifikacijska organizacija lahko kljub temu izda uradno priznanje sorte kot "biodinamično vzgojene sorte rastlin". Za pridobitev priznanja je mogoče vložiti vlogo, ki dokazuje, da sorta izpolnjuje potrebno stopnjo razlikovanja od drugih sort iste vrste v skladu z ustreznimi predpisi o semenarstvu in žlahtnjenju ali patentiranju.

6.1.10.3. Zahteve za ohranitveno vzrejo

Ohranitvena reja se izvaja na certificiranih biodinamičnih kmetijah ali, kot minimalna zahteva, na ekoloških certificiranih kmetijah z dodatnimi zahtevami, opisanimi v točki 6.1.10.2.

6.1.10.4. Posebne zahteve glede dokumentacije

- Prvo dobavo semena na kmetijo je treba dokumentirati. (dobavnica ali račun za odpremo/prejemnik/dobavitelj/količina/obdelava/analiza tveganja genetske spremembe)
- Načrt pridelave mora pokazati, na katerih poljih je potekala pridelava in izbira zadevne sorte. Matične linije izbranih rastlin je treba izslediti z računi ali drugimi dokazili.
- Prodaja semena mora biti dokumentirana z naročilnico za dostavo, kot se zahteva za ekološke inšpekcijske preglede v EU. Na teh računih mora biti navedeno ime sorte/serije/količine/obdelave semena/prejemnika.
- Zahtevana dokumentacija omogoča spremljanje sorte v kolobarju in sledenje razvoju sorte v več generacijah.

6.1.10.5. Smernice za preglednost pri žlahtnjenju rastlin

Zgodovina razvoja sorte vključuje naslednje informacije:

- Sorta, kultivar, ime sorte, ime žlahtnitelja, datum, cilji žlahtnjenja
- Vir genetskega (starševskega) materiala za vzrejo, opis, dobavitelj, datum prve pridelave, navedba, ali je starševski material rezultat križanja.
- V kakšnih pogojih je bila ali je bila sorta gojena in izbrana? Navedite lokacijo in način gojenja.
- Katere metode izbire so/bile uporabljene? Masovna selekcija (pozitivna ali negativna): koliko osebkov od skupnega števila je izbranih? Ali se v primeru selekcije posameznih rastlin rastline ločijo in vzgojijo/pregledujejo glede na posamezne lastnosti ali se vzgoji mešanica pripravljenega semena (metoda rodovnika v primerjavi z metodo množične populacije)? Ali se je postopek kadar koli med generacijami spremenil? Ali so bila v obdobju selekcije uporabljena edinstvena merila za selekcijo? Ali so bile za podporo selekcijskemu postopku uporabljene posebne metode testiranja? V kakšnih pogojih so se izvajali dodatni poskusi? Ali so obstajale posebne zahteve, ki jih je bilo treba izpolniti, ko je bila sorta uvedena za širšo uporabo?

- Kdaj je bila sorta registrirana pri pristojnem patentnem uradu?
- Opis postopka razmnoževanja semena, ki se uporablja za pridelavo semena za prodajo in distribucijo.
- Aktualen opis sorte: tipične lastnosti, priporočene metode pridelave in druge praktične smernice za delo s sorto, rezultati analiz kakovosti.

6.2. Biodinamični pripravki -

Primerjajte tudi z Dodatkom 10.

Podjetje mora imeti učinkovito metodo za mešanje pripravkov ali pogodbo s službo za mešanje in škropljenje, ki se pregleda v okviru letnega pregleda.

Predpogoj za pridobitev certifikata kmetije "V preusmeritvi v Demeter" po 12 mesecih kmetovanja po tem standardu je vsaj ena uporaba gnoja iz kravjih rogov in silicijevega gnoja iz kravjih rogov ter raztros pripravljenega gnoja (ali pripravka iz kravjih rogov, proizvedenega s kompostnimi pripravki kot nadomestkom) na vseh površinah podjetja. To velja tudi za nove površine, ki jih je treba preusmeriti.

Pripravke za škropljenje je treba uporabljati glede na vrsto pridelka:

- Gnoj iz kravjih rogov ali pripravljen gnoj iz kravjih rogov (500P) je treba nanesti na začetku vegetacijske faze ali po spravilu certificiranega pridelka, v vsakem primeru pa vsaj enkrat na leto v odmerku vsaj 50 gr/ha. Kremenčevino iz rogov je treba škropiti glede na razvojno fazo rastline, prednostno v fazi intenzivne rasti in obvezno med fazo rasti in žetvijo, v odmerku najmanj 2,5 g/ha. Trajni nasadi: Pri novo posajenih rastlinah (prvo leto nasada) je dopustna odsotnost škropljenja s silicijevim dioksidom, čeprav se še vedno priporoča pri vitalnih rastlinah. Ta predpis se lahko uporablja le, če v prvem letu ni žetve.
- Škropilne pripravke je treba uporabljati s čisto opremo.
- Vsa organska gnojila (hlevski gnoj, kompost itd.) je treba obdelati s kompostnimi pripravki. V primeru, da kmetija nima lastnega kompostiranja ali kompostiranja hlevskega gnoja,
  npr. na ekstenzivnih pašnih kmetijah je treba na tistih površinah, ki med letom ne prejmejo pripravljenega gnoja, kot nadomestilo obvezno uporabiti sestavljeni pripravek (npr. pripravek iz hlevskega gnoja, kompost v sodih, pripravek 500 itd.).
- Vsako letoje treba vsa proizvodna območja kmetije v celoti prekriti s pripravki za škropljenje. Ta zahteva ne velja za neizkoriščene ali druge trajno neproduktivne površine.

- Manjša pogostost škropljenja s silicijevim dioksidom se lahko uporablja na podlagi izjeme, ki jo odobri ustrezna certifikacijska organizacija (APP 4B: Dodatek 7) za nepokošene pašnike, ki se uporabljajo za prežvekovalce, pod naslednjimi pogoji:
  - Vsak nepokošen pašnik je treba vsaj vsaka tri leta poškropiti s silicijevim dioksidom.
  - Dve tretjini krmnih površin je treba vsako leto poškropiti s kremenico
- Izjema se lahko odobri za strma pobočja v gorskih regijah (pod pogojem, da niso intenzivno obdelana ali pokošena) in za območja, po katerih ni mogoče voziti. To izjemo lahko obravnava ustrezna organizacija za potrjevanje, če imetnik dovoljenja predloži načrt upravljanja priprave, v katerem je opisana načrtovana uporaba priprave (nepopolno pokrita ali nepokrita območja in pogostost, stroji za mešanje in škropljenje, ki so na voljo na kmetiji, predlagane izboljšave pokritosti v prihodnosti itd.

6.3. Živinoreja

6.3.1. Področje uporabe

Oddelek 6 določa pravila za vso živino, ki se v podjetju Demeter goji v komercialne namene. Živali, ki niso certificirane kot ekološke, in njihovi proizvodi, ki se uporabljajo za domačo porabo, se lahko izvzamejo iz certificiranja, ne da bi se pri tem kršila preusmeritev celotne kmetije, vendar jih ni mogoče tržiti pod blagovno znamko Demeter.

6.3.2. Pogoji za rejo živine

Certificiranje kmetijskih podjetij Demeter brez vključitve živali na kmetiji ni mogoče.

Prednost je treba dati vključevanju prežvekovalcev z lastno živinorejo ali skupnim ukrepanjem, pri katerem se izmenjujeta krma in gnoj.

Kjer to ni mogoče, je treba vključiti druge živali (za minimalno število živali glej naslednje poglavje).

V podjetjih, ki gojijo izključno trajne nasade, zahteva po lastnih živalih ni obvezna, če se gnojila, kompost, zelena gnojila in pripravki uporabljajo posebej intenzivno. Za zelenjavne vrtove je ta zahteva odvisna od velikosti kmetije (primerjaj z naslednjim poglavjem).

6.3.3. Stopnja založenosti

Stopnja obremenitve je odvisna od možnosti pridelave krme, ki jih narekujejo podnebje in lokalni pogoji. Upoštevati je treba ohranjanje in razvoj rodovitnosti tal.

Tab.: 11 / Količina zalog

Vrsta kmetije	0 - 10 ha	10 - 20 ha	20-40 ha	> 40 ha
poljedelstvo	Količino zaloge opredeli ustrezna certifikacijska organizacija.	Stopnja obremenitve ne sme biti manjša od 0,1 glav velike živine/ha.		Stopnja obremenitve ne sme biti manjša od 0,2 GVŽ/ha.
Trajno kmetovanje	Količino zaloge opredeli ustrezna certifikacijska organizacija.			
Tržni vrtovi / vrtnarstvo	Količino zaloge opredeli ustrezna certifikacijska organizacija.	Od leta 2032 dalje ne sme biti manj kot 0,1 glav velike živine/ha.**	Od leta 2027 dalje ne sme biti manj kot 0,1 glav velike živine/ha.	Stopnja obremenitve ne sme biti manjša od 0,2 GVŽ/ha.*

Izračun stopnje obremenitve vedno temelji na skupni površini v pridelavi.

* Ta uredba velja za trenutno certificirane kmetije od certifikacijske kampanje leta 2024 naprej. Za kmetije v preusmeritvi od začetka izvajanja tega standarda na nacionalni ravni.

** Ta uredba se uporablja za trenutno certificirane kmetije od certifikacijske kampanje 2032 dalje. Za kmetije v preusmeritvi od certifikacijske kampanje 2027 dalje.

Za izračun različnih živinskih enot glejte Dodatek 1.

Izravnalni ukrepi za minimalno stopnjo obremenitve so opisani v poglavju 6.3.4.; vse nadaljnje nacionalne izravnalne ukrepe ali koncepte mora odobriti Odbor za standarde BFDI.

Največja obremenitev ne sme presegati 2,0 glav živine/ha, kar ustreza največ 1,4 enote gnoja/ha.

Za imetnike licenc zveze (ki jih je potrdil Mednarodni urad za certificiranje)				
Vrsta kmetije	0-10 ha	10-20 ha	20-40 ha	>40 ha
Kmetijsko gospodarstvo s poljščinami	Ni najmanjše stopnje naseljenosti	Kot v preglednici 11 zgoraj	Kot v preglednici 11 zgoraj	Kot v preglednici 11 zgoraj
Kmetija s trajnicami	Ni najmanjše stopnje naseljenosti			
Tržni vrtovi/vrtnarstvo	Ni najmanjše stopnje naseljenosti	Kot v preglednici 11 zgoraj	Kot v preglednici 11 zgoraj	Kot v preglednici 11 zgoraj

6.3.4. Sodelovanje med kmetijami

Za izpolnitev minimalnih zahtev glede živinoreje v skladu s poglavjem 6.3.3. je možno sodelovanje med dvema ali več certificiranimi biodinamičnimi kmetijami v smislu biološke enote.

Če biodinamična kmetija ni dovolj blizu, se lahko organizira sodelovanje med certificirano biodinamično kmetijo in ekološko kmetijo v smislu izmenjave krme in gnojila. V obeh primerih pa mora biti sklenjena pravna pogodba, ki jo je treba vložiti pri ustrezni certifikacijski organizaciji.

Dovoljeno je **sodelovanje z** ekološko kmetijo na področju **krme in gnojila,** pri čemer morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- Sodelujoča partnerska kmetija mora živali krmiti s 100-odstotno ekološko krmo.
- Sodelujoča partnerska kmetija mora biti v celoti preusmerjena v ekološko pridelavo.
- Ustrezne ekvivalente krme in gnojil je treba fizično zamenjati.
- Kmečki gnoj je treba pripraviti na kmetiji, kjer je nastal (najbolje v hlevu), ali vsaj šest tednov pred uporabo.
- Ekvivalentna obremenitev celotnega območja ne sme presegati 2,0 glav velike živine.

Dovoljeno je **sodelovanje** z ekološko kmetijo, vendar morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- Skleniti je treba pravno pogodbo, ki jo je treba vložiti pri ustrezni certifikacijski organizaciji.
- Za gojenje enoletnih in večletnih krmnih rastlin mora pogodba veljati vsaj tri leta.

- Biodinamična kmetija, ki prejema krmo, je odgovorna za uporabo pripravkov, ki se mora začeti vsaj eno leto vnaprej.
- Če so v kolobarjenju na območju sodelovanja predvideni pridelki za prehrano, jih ni mogoče tržiti kot Demeter. Vendar je treba v tem času nadaljevati z uporabo pripravkov, če se pridelava krme nadaljuje v naslednjih letih.
- Proizvodnja krme v sodelovanju pod prejšnjimi pogoji se lahko obravnava kot proizvodnja na kmetiji in znesek Demeter za biodinamično kmetijo, ki krmo prevzame.

6.3.5. Upravljanje

Način reje in drugi pogoji upravljanja morajo biti urejeni tako, da lahko živali izražajo normalne vedenjske značilnosti in gibanje, npr. da lahko neovirano stojijo in ležijo ter da imajo na voljo suho počivališče. Zato imajo prednost hlevi, v katerih se živali lahko prosto gibljejo.

- Sistem upravljanja mora živalim omogočati prost stik z naravnim okoljem (sonce, dež, zemlja pod nogami itd.). To je zagotovljeno zlasti z dostopom do pašnikov ali vsaj na prostem. Poskrbeti je treba tudi za zadostno količino svetlobe, dobro stabilno okolje in zaščito pred vetrom. Začetno točko, ko je treba mladim živalim zagotoviti dostop do pašnika ali odprtega prostora, lahko določi vsaka certifikacijska organizacija.
- Prepovedano je privezovati živali v nastanitvenih prostorih, razen za posamezne živali za določen čas in če je to upravičeno iz veterinarskih razlogov. Izolacijo privezovanja živali lahko odobrijo le certifikacijske organizacije in le za omejeno obdobje, če je ogrožena varnost delavcev ali iz razlogov dobrega počutja živali.
- Na majhnih govedorejskih ali mlečnih kmetijah se lahko dovoli privez za govedo (razen za mlado živino), če govedi ni mogoče zadrževati v skupinah, ki bi ustrezale njihovim vedenjskim zahtevam, pod pogojem, da imajo v času paše dostop do pašnikov in redni dostop do površin na prostem, ko paša ni mogoča. Opredelitev majhne kmetije mora zagotoviti ustrezna certifikacijska organizacija.
- Zadevna certifikacijska organizacija lahko izda začasne omejene izjeme od zahtev, ki urejajo nastanitev in zunanji dostop, v zvezi z naslednjimi vidiki: (DODATEK 8: glej Dodatek 7)
    - Hlev je premajhen
    - ni dostopa do jezera ali ribnika za vodne ptice
    - perutninske hleve, ki ne izpolnjujejo vseh zahtev.
    - odprti izpust za perutnino, ki ni prekrit s travo
    - Zasaditev zavetja ali umetnega zavetja, ki ni na voljo na vadbenem območju

6.3.5.1. Upravljanje govedi

Vse kategorije goveda (reja krav dojilj, biki, mlado in nadomestno govedo, mlečno govedo in teleta dojilje) morajo imeti dostop do pašnikov v poletnem polletju.
Če to ni mogoče, mora biti dostop na prosto omogočen vse leto. Kravam je treba ob telitvi omogočiti prosto gibanje. V primeru prenove hleva je treba zagotoviti prostor za telitev.

V podjetjih, ki zaradi svojega položaja v vasi, oddaljenosti/velikosti oddaljenih polj ali drugih praktičnih razlogov nimajo dostopa do pašnikov ali pašnikov na prostem, se lahko odobri izjema. Ta izjema se lahko odobri le za manjkajoči dostop do pašnikov ali pašnikov na prostem istemu imetniku dovoljenja. (DODATEK 9: glej Dodatek 7).

Tip hleva ter notranja ureditev in oprema morajo izpolnjevati naslednje zahteve:

- V boksih za spanje govedi mora biti ustrezna stelja.
- Popolnoma rešetkasta tla (več kot 50 %) niso dovoljena in rešetkasta površina se ne sme šteti kot prostor za počitek.
- Kravje trenirke niso dovoljene.
- Zagotoviti je treba zadostno površino in čredo upravljati tako, da je omogočeno izražanje socialnega vedenja in neovirano hranjenje.
- V hlevu mora biti vsaj toliko boksov za hranjenje/spanje, kot je živali v hlevu. V hlevih s krmljenjem ad lib je lahko na voljo manj krmišč.
- Teletom je treba čim prej omogočiti stik med seboj. Od drugega tedna naprej jih je treba vzrejati v skupinah, če je na voljo zadostno število živali iste starosti. Boksi za teleta so dovoljeni le prvi teden.

Na kmetiji ni dovoljeno odstranjevanje rogov in živali brez rogov. V dobro utemeljenih primerih lahko ustrezna certifikacijska organizacija odobri izjemo, vendar jo je treba vsako leto pregledati.

Vrste prežvekovalcev, oprašene s katero koli obliko genskega inženiringa, se ne smejo uporabljati za proizvodnjo mleka, mesa in vlaknin Demeter. Zgodovinske pasme prežvekovalcev, pasme kopenskih pasem in dediščinske pasme naravno oprašenih prežvekovalcev ter gensko brezroge pasme, ki ne obstajajo več v obliki rogov (glej naslednji pozitivni seznam), so dovoljene samo za proizvodnjo mesa. Navedene pasme se lahko uporabljajo za premestitveno križanje.

- Aberdeen Angus
- Galloway

- Murray Grey
- Stran od severne zemljepisne širine STN
- Vestlandsk raudkolle
- Østlandsk rødkolle
- Jarlsbergfe
- Dølafe

(Ta seznam ni izčrpen, za dodatne vrste lahko zaprosite Odbor za standarde.)

Prepovedano je kakršno koli križanje genetsko brezrogih pasem in križanje z genetsko brezrogimi pasmami ali križanci pri proizvodnji mleka Demeter.

Če ima podjetje, ki se želi preusmeriti, genetsko brezroge pasme, mora takoj po začetku obdobja preusmeritve začeti s križanjem brezroge genetike. Med postopkom prehoda je v podjetju dovoljeno govedo brez rogov, če je med pregledom mogoče dokazati napredek v smeri rogatega goveda. Pri mesnem govedu se lahko za premestitveno križanje uporabijo zgoraj navedene zgodovinske, land race in dediščinske oplemenjene pasme.

Teleta je dovoljeno kastrirati, da se izboljša zdravje, dobro počutje ali higiena živali. Poseg mora opraviti usposobljeno osebje v najprimernejši starosti, trpljenje živali pa mora biti čim manjše.

6.3.5.2. Upravljanje ovc, koz in konj

Pogoji za govedo veljajo tudi za ovce, koze in konje.

- Poleg tega se postopki, kot so kastracija, pritrjevanje elastičnih trakov na rep in pripenjanje repov, v biodinamični reji ne smejo izvajati sistematično.
- Nekateri od teh postopkov se lahko izvajajo za izboljšanje zdravja, dobrega počutja ali higiene živali. Takšne postopke mora opraviti usposobljeno osebje v najustreznejši starosti, trpljenje živali pa mora biti čim manjše.

6.3.5.3. Upravljanje prašičev

Spalne bokse je treba posuti s slamo (ali drugo organsko steljo). Popolnoma obložena tla z letvami (več kot 50 %) in upravljanje, kjer so živali privezane, niso dovoljeni. Zagotoviti je treba dostop na prosto, kjer je možno koreninjenje.

- Svinje so lahko zaprte za prasitev le najkrajši čas (najpozneje do 14 dni). Ne smejo biti privezane v hlevu. Svinje morajo imeti dostop na prosto. Svinje na prostem, mladice in mlade svinje je treba rediti v skupinah.
- Za odstavljene pujske niso dovoljeni zaprti boksi z ozkimi rešetkastimi tlemi ali kletke.
- Rezanje zob ali drugo preventivno obrezovanje zob pujskov ni dovoljeno, prav tako ne obrezovanje repov ali ušes.
- Prepovedani so obročki za nos ali obročki za prašiče, ki prašičem preprečujejo, da bi se pogrebali.
- Dovoljena je kastracija pujskov zaradi zdravja, dobrega počutja ali kakovosti mesa. Poseg mora opraviti usposobljeno osebje v najustreznejši starosti, pod anestezijo in analgetiki ter tako, da se prepreči kakršno koli trpljenje živali.

6.3.5.4. Upravljanje perutnine - osnovni predpisi

Vse vrste perutnine potrebujejo upravljanje, ki omogoča njihovo naravno vedenje. Za izboljšanje socialne strukture v perutninskih jatah je treba na 100 kokoši nesnic rediti dva petelina.

- Za perutnino, ki običajno sedi na tleh, je treba zagotoviti dvignjena počivališča, primerna za to vrsto. Zagotoviti je treba dovolj peščenih kopališč in površin za sončenje, vodna perutnina pa mora imeti na voljo zadostno količino vode. Race morajo imeti na voljo vodne površine za plavanje, gosi pa zalogo vode za potapljanje glav in vratov.
- Za vse vrste perutnine so potrebni izpusti na prostem . Izhodiščno točko za dostop do zunanjega izpusta za mlado perutnino lahko določi vsaka certifikacijska organizacija.
- Hlevi, stavbe in bivališča morajo biti zgrajeni in vzdrževani tako, da izpolnjujejo naravne zahteve ptic. Kletke so prepovedane. Za odlaganje jajc je treba zagotoviti gnezdilnice.
- Zadostna dnevna svetloba, dobri klimatski pogoji v hlevu in majhna izpostavljenost prahu so nujni pogoji za zdravje in dobro počutje perutnine. Kakršno koli pohabljanje perutnine, kot so rezanje kljunov, obrezovanje ali kastracija, je izključeno. Izključena je tudi reja kapunov.
- Najnižja klavna starost za vse vrste perutnine je navedena v Dodatku 8.
- Dnevno svetlobo je mogoče podaljšati z osvetlitvijo do največ 16 ur na dan. V prostoru za praskanje ter v prostoru za hranjenje in oskrbo z vodo mora biti dovolj dnevne svetlobe. Za osvetlitev so dovoljene samo svetilke brez stroboskopskega učinka.
- V hlevu je lahko največ 3 000 kokoši nesnic (po možnosti v jatah po 1 000 kokoši) ali starševskih živali za kokoši nesnice ali živali za pitanje, 9 600 mladih kokoši nesnic in njihovih bratov ali mladih starševskih živali (ločenih v jate po največ 4 800 ptic

vsaka), 10 x 200 prepelic v plasti; največ 1 000 puranov, 3 000 petelinov ali perlic, 1 000 gosi, 1 000 rac in 10 x 500 prepelic za pitanje. Zadevna certifikacijska organizacija lahko odobri izjeme za obstoječe stavbe, vendar ne za nove prosilce za certificiranje.
Vsi novi objekti morajo biti skladni s tem standardom (APP 11: glej Dodatek 7).

- Glede na lokalno podnebje v državi je smiselno ponuditi hleve z različnimi klimatskimi območji (toplo notranje območje in zunanje območje, imenovano zimski vrt ali veranda, glejte tudi naslednje poglavje). Smiselno je ponuditi tudi izpust za perutnino. Takšen izpust za perutnino, ki se šteje kot odprta površina izpusta (površina pašnika), je prekrit z materialom za praskanje, ki vpija vlago, in ščiti pašnik v bližini hleva pred velikim vnosom gnoja.
- Za pašo gosi in rac zadošča zavetje.

Zgoraj navedene zahteve so obvezne za vse dejavnosti ne glede na število gojene perutnine.

6.3.5.5. Upravljanje perutnine - posebni predpisi

To poglavje ni obvezno na kmetijah s skupnim številom manj kot 100 kokoši nesnic, 100 piščancev za pitanje, 20 puranov, gosi ali rac.

- Če je na voljo zimski vrt ali veranda, so nacionalne certifikacijske organizacije pooblaščene, da določijo posebne pogoje za količino zalog v ohišjih, ki upoštevajo dodatno površino zimskega vrta.
- Stopnja naseljenosti, število in širina odprtin, oprema za krmljenje in oskrbo z vodo, višje gredice in gnezda z nastiljem ali z gladkim vložkom morajo biti prilagojeni teži živali.
- V aktivni fazi živali ne smete ovirati pri dostopu do različnih območij nastanitve. Zimski vrt in bivalne prostore je treba osvetliti.
- Širina lukenj mora biti vsaj 4 m na vsakih 100 m^2 stanovanjskega zemljišča (vključno z višjimi ravnmi). Višino lukenj je treba prilagoditi tako, da lahko živali skozi njih hodijo pokončno. Dvignjena rešetkasta tla morajo biti izdelana tako, da preprečujejo padanje iztrebkov na ptice pod njimi, in opremljena z učinkovitim sistemom za odstranjevanje gnoja. Ne sme biti več kot dveh letvenih podov enega na drugem. Vsaj ena tretjina dostopne površine hleva mora biti pokrita s steljo.
- Prostor za izpust na prostem mora ustrezati naravnim zahtevam posameznih vrst perutnine. Za piščance mora biti vsaj 40 % površine enakomerno prekrito s trajnimi rastlinami, ki zagotavljajo zaščito, na primer z grmovjem in drevesi. Enoletne rastline ali umetna zaščita se lahko uporabljajo, dokler trajni posevki ne pokrijejo 40 % površine. Premični hlevi so izvzeti.

- Najmanjša potrebna površina na ptico je: 4 ^{m2} za kokoši nesnice in plemenske živali, 1 ^{m2} na kg žive teže perutnine za pitanje, vendar najmanj 4 ^{m2} na žival (2,5 ^{m2} v premičnih hlevih), 10 ^{m2} na purana, 4,5 ^{m2} na raco. Gosi potrebujejo najmanj 4 ^{m2} pašne površine na kg žive teže in najmanj 15 ^{m2} na gos. Pašnik ne sme biti oddaljen od hleva več kot 150 m za kokoši nesnice, živali za pitanje in purane ter 80 m za race. Za gosi so razdalje neomejene.
- Mlade kokoši nesnice in njihovi bratje potrebujejo dostop do pašnika (1 ^{m2} na žival).
- Vzrejo in valjenje je treba vključiti v postopek certificiranja.
- Določanje spola v jajcih ni dovoljeno kot metoda za ločevanje moškega in ženskega spola perutnine.

6.3.6. Hranjenje

Vsako podjetje si prizadeva za popolno samozadostnost. Koncentrati vsebujejo predvsem žita in stročnice. Krmljenje s stranskimi proizvodi industrijskega pridobivanja ni dovoljeno. Živalski proizvodi niso dovoljeni (razen mleka, mlečnih izdelkov, sirotke in jajc).

Antibiotiki, sulfonamidna zdravila, kokcidiostatiki, hormoni, sintetične spojine iz organske kemije in farmacevtski izdelki niso dovoljeni kot dodatki krmi. Izolirane aminokisline, pospeševalci rasti, pospeševalci proizvodnje (krmni antibiotiki in pospeševalci) in sintetični kemični krmni dodatki (razen vitaminov) niso dovoljeni.

Konvencionalne krme ni mogoče kupiti. V nujnih primerih lahko certifikacijska organizacija odobri izjemo:

- Samo v nepredvidljivih primerih, kot so ekstremne vremenske razmere, naravne nesreče, poškodbe zaradi požara itd.
- Odstopanja od splošnega režima krmljenja, ki jih izvzame organizacija za certificiranje, so v skladu z načelom razpoložljivosti in splošnim režimom tako, da se zmanjša delež na kmetiji, nato splošni delež Demeter in nato ekološki delež .
- Deleži neekoloških proizvodov so omejeni na sestavine krme, navedene v Dodatku

2. (APP 22: glej Dodatek 7).

Vsak nakup krme, krmnih pripravkov, krmnih dodatkov, mineralnih in vitaminskih mešanic ter pripomočkov za predelavo silaže je treba dokumentirati. Prav tako je treba preveriti, da v proizvodu ni gensko spremenjenih snovi ali njihovih derivatov. Dokazilo o nedostopnosti biodinamičnih virov je treba vključiti v letni postopek certificiranja. Za vsak uvoz krme je treba predložiti dokumentacijo, iz katere so razvidni poreklo, poimenovanje, količina in način uporabe krme.

6.3.6.1. Proizvodnja na kmetiji - delež Demeter za vse živali

Krma, pridelana na kmetiji, je osnova za prehrano živali. Vsaj 50 % (60 % za prežvekovalce, kopitarje in kamelje) krme (DM) mora izvirati s kmetije ali v sodelovanju z drugo kmetijo Demeter. Krma, pridelana na kmetiji, je izhodišče za režim krmljenja, primeren za živali, ki se redijo na tej kmetiji.

- Če je treba krmo uvoziti v podjetje, je treba posebno pozornost nameniti izbiri kakovosti krme, primerne za proizvodnjo Demeter in splošni režim.
- Za rejce perutnine z manj kot 350 živalmi, ki nimajo dovolj obdelovalnih površin ali jih imajo premalo, da bi dosegli zahtevani minimalni delež krme, pridelane na kmetiji, je dovoljeno zmanjšanje minimalnega deleža krme, pridelane na kmetiji. Koliko je zmanjšanje in druge dodatne pogoje ureja ustrezna certifikacijska organizacija.

Preglednica: 12 / Proizvodnja na kmetiji in povprečni letni obrok za vse živali v suhi snovi

Živalske vrste	Min. Delež Demeter v letnem obroku*	Največji delež ekološke pridelave v letnem obroku **	Min. proizvodnja na kmetiji***	Ali je v primeru potrebe mogoče odobriti manjši delež Demetra?
Prežvekovalci, kopitarji in kamelidae	70%	30%	60%	Ne****
Prašiči	70%	30%	50%	Da, do 50 %
Perutnina	70%	30%	50%	Da, do 50 %

*Mora vsebovati krmo "v preusmeritvi v Demeter", če ima krma ekološki certifikat.

**Mora vsebovati krmo "v preusmeritvi v ekološko"

*** Lahko je povprečje, izračunano za vse živali na kmetiji, če je v skladu z nacionalno zakonodajo o ekološki pridelavi.

****Z izjemo nujnih primerov z odobritvijo ustrezne certifikacijske organizacije (APP 22: glej Dodatek 7).

6.3.6.2. V pretvorbenih virih

- Krma iz proizvodnje na kmetiji, ki je v prvem letu preusmeritve v sistem Demeter in ekološko kmetovanje, se lahko hrani samo na lastni kmetiji. V prvem letu preusmeritve se

ta krma lahko krmijo do 100 % obroka. Krma, ki ostane od prvega leta, se lahko v naslednjih letih krmari do 20 % obroka. Enako velja za krmo s površin, ki so bile na novo preusmerjene.

- Krma iz proizvodnje na kmetiji, ki je v drugem letu preusmeritve v sistem Demeter in ekološko kmetovanje, se lahko na lastni kmetiji hrani neomejeno. Vnese se lahko le do 30 %.
- Krma iz lastne proizvodnje, ki je v drugem letu preusmeritve v sistem Demeter in je že ekološka, se lahko na lastni kmetiji hrani neomejeno. Vnesena krma s tem statusom lahko znaša do 100 %. Glej tudi preglednico 12.

6.3.6.3. Krmljenje krav molznic, ovc, koz in konj

Krma mora biti primerna in vsebovati čim več voluminozne krme (zelena krma, npr. pašnik, seno, silaža), vendar vsaj 75 % suhe snovi skozi vse leto. Večina poletne krme mora biti zelena, po možnosti pašna.

- Pozimi morajo živali dobiti čim več sena (krave 3 kg na žival na dan, male prežvekovalke pa ustrezno manj). Če podnebne razmere ne omogočajo spravila kakovostnega sena, lahko ustrezna certifikacijska organizacija odobri izjeme za krmljenje s silažo iz trave (detelje), pokošene po začetku cvetenja, kot nadomestek. (DODATEK 13: glej Dodatek 7)
- Osnovni krmni obrok ne sme biti vse leto sestavljen samo iz silaže.
- Krma živalskega izvora je izključena za vse prežvekovalce. Ta omejitev ne velja za mleko in mlečne izdelke.
- V vseh primerih je treba upoštevati ustrezne učinke na status certificiranja končnih proizvodov.

6.3.6.4. Krmljenje govedi

Krmni obrok mora biti primerno sestavljen za prežvekovalce, z najmanj 75-odstotnim deležem grobe krme v vseh letnih časih, npr. sena, silaže ali krmne slame. Silaža lahko predstavlja večino krmnega obroka, vendar mora poletna krma vsebovati tretjino svežih zelenih snovi.

Pozimi morajo živali dobiti čim več sena (3 kg na žival na dan). Če podnebne razmere ne omogočajo spravila kakovostnega sena, lahko ustrezna certifikacijska organizacija odobri izjeme za krmljenje s silažo, pokošeno po začetku cvetenja, ali s slamo kot nadomestkom. (DODATEK 13: glej Dodatek 7)

6.3.6.5. Hranjenje nadomestnih telet, pitanih telet, žrebet, jagnjet in kozličkov

Uporablja se lahko naslednja krma, ki je po možnosti pridobljena na kmetiji: mleko, po možnosti materino mleko, voluminozna krma, mleto zrnje. Teleta in žrebeta morajo dobivati mleko vsaj tri mesece, ovce in koze pa 45 dni. Prepovedano je pitanje samo z mlekom brez dodajanja grobe krme.

Krmljenje z mlečnimi nadomestki je dovoljeno v skladu s splošnim režimom in pod naslednjimi pogoji:

- Mlečni nadomestek je sestavljen iz najmanj 80 % (na osnovi suhe snovi) mleka v prahu ali posnetega mleka v prahu.
- Mlečni nadomestek lahko vsebuje sirotko v prahu, žitni škrob, sladkor, rastlinska olja, dodane vitamine in minerale.
- Mlečni nadomestek ne sme vsebovati rastlinskih virov beljakovin ter palmovega ali kokosovega olja.

Odvisno od kakovosti sestavin in trajanja krmljenja lahko pride do posledic za status certificiranja telet, prodanih v skladu s poglavjem 6.3.8 in naslednjimi.

6.3.6.6. Nomadska živina in paša na neobdelanih površinah

Proizvodi nomadske živinoreje se lahko tržijo kot Demeter, če sta dve tretjini krme iz lastne pridelave, polovica krme pa prihaja s kmetijskih površin, ki se upravljajo biodinamično. Preostanek lahko prihaja z ekstenzivno upravljanih območij, vključno z naravnimi rezervati, na katerih se ne smejo uporabljati sintetična gnojila ali sredstva za varstvo rastlin, ali z območij kmetije, kjer zaradi strmega pobočja ali nedostopnosti ni mogoče škropiti pripravkov (APP 4A: glej Dodatek 7).

- Živali, vzrejene na ta način, se lahko tržijo z blagovno znamko Demeter najprej šest mesecev po odstavitvi, če so bile v tem obdobju krmljene in upravljane v skladu s standardom.
- Voditi je treba dnevnik paše.

6.3.6.7. Živali za goste

Živali konvencionalnega ali ekološkega izvora, ki niso v lasti certificirane kmetije, se lahko pasejo na Demeterjevih pašnikih ali v Demeterjevih hlevih pod naslednjimi pogoji.

- Lastnik živali in kmetija morata skleniti pisni sporazum. V utemeljenih primerih lahko nacionalna organizacija to uredi drugače. Na primer za zadruge ali skupine kmetov, če se upravni napori zdijo preveliki.
- Vse živali morajo biti jasno prepoznavne po ušesnih znamkah ali primerljivih oznakah.
- Vse živali je treba voditi, zdraviti in hraniti v skladu s tem standardom.
- Če gostujoče živali izpolnjujejo te zahteve, se lahko vključijo v krmno-gnojno bilanco certificirane kmetije.

Če gostujoče živali ne izpolnjujejo zgoraj navedenih zahtev in se hranijo z ekološko ali konvencionalno krmo, so potrebni naslednji pogoji:

- Lastnik živali in kmetija morata skleniti pisni sporazum.
- Živali morajo biti v hlevih in na pašnikih jasno ločene.
- Krmljenje živali mora biti jasno ločeno.
- Če se gostujoče živali redijo ločeno, se lahko vključijo v ravnovesje krme in gnoja na podlagi sodelovanja med krmo in gnojem v skladu s točko 6.3.4 le, če se redijo vsaj ekološko.

V obeh primerih je potrebna izjema, ki jo izda ustrezna certifikacijska organizacija (APP 14: glej Dodatek 7). Zahtevek za izvzetje mora vsebovati jasen opis okoliščin, zlasti v zvezi z ukrepi ločevanja.

6.3.6.8. Skupnostni pašnik

Živali iz podjetij Demeter se lahko redijo na pašnikih v skupnosti, če pašnik ni bil konvencionalno upravljan vsaj tri leta in če so konvencionalne živali iz ekstenzivne konvencionalne reje. Konvencionalnih krmnih dodatkov ni dovoljeno krmiti.

- Mleko lahko dobi certifikat Demeter, ko se živali vrnejo na krmljenje, ki ustreza zahtevam Demeter.
- Meso ima lahko certifikat Demeter, če so živali vsaj polovico življenjske dobe rejene v skladu s tem standardom.

Izjeme za uporabo skupnostnih pašnikov mora odobriti ustrezna certifikacijska organizacija (APP 15: glej Dodatek 7).

6.3.6.9. Krmljenje prašičev

Cilj je pridelati vse potrebno za prašiče na kmetiji. Dnevno jim je treba ponuditi obrok grobe krme ali po možnosti krme z visoko vsebnostjo vlage (npr. zelišča, pesa).

- Skupna količina vnesenih snovi v krmi je omejena na 50 % (DM).
- Zadevna certifikacijska organizacija lahko dovoli nakup certificirane ekološke krme za prašiče v količini do 50 %, če krma Demeter ni na voljo. Nerazpoložljivost je treba dokazati. (DODATEK 12: glej Dodatek 7)

6.3.6.10. Krmljenje perutnine

Del prehrane je treba dati tako, da se živali lahko prehranjujejo. Ptice, ki so podobne pticam, morajo imeti 20 % krme v obliki celih zrn. Vsaj 5 % celotne krme je treba dati v stelji ali na prostem, da si lahko hrano poiščejo. Za perutnino za pitanje je treba zagotoviti strukturirane surovine v obliki celih zrn v krmnih mešanicah.

- Vsa perutnina mora dobiti nekaj peska. Živali morajo imeti možnost pitja iz odprtih vodnih virov, vsaj iz skodelic. Gosi in purani potrebujejo zeleno pašo v fazi vegetacije. Gosi na pašnikih Demeter potrebujejo vsaj 35 % suhe snovi krme v obliki svežega pašnika. Racam mora biti omogočeno, da se lahko potopijo in poberejo krmo.
- Zadevna organizacija lahko dovoli nakup certificirane ekološke krme za perutnino do 50 %, če krma Demeter ni na voljo. Nerazpoložljivost je treba dokazati. (DODATEK 12: glej Dodatek 7)
- Zadevna certifikacijska organizacija lahko dovoli zmanjšanje deleža na kmetiji za kmetije z manj kot 350 živalmi in nezadostnimi obdelovalnimi površinami za doseganje minimalnega 50-odstotnega deleža proizvodnje na kmetiji, glejte poglavje 6.3.6.1..

6.3.7. Vzreja in identifikacija

6.3.7.1. Vzreja

Načelo biodinamične metode je ohranjanje moških plemenjakov na kmetiji, zato je zelo priporočljivo. Umetno osemenjevanje ne more v celoti nadomestiti učinka vpliva moških v čredi na kmetiji, zato se ne priporoča. Živali ni dovoljeno proizvajati z gensko manipulacijo ali z uporabo biotehnologije (prenos zarodkov, ločevanje sperme za določanje spola).

6.3.7.2. Identifikacija zalog in vodenje evidenc

Vse živali, ki so vzrejene na kmetiji in pripeljane, morajo biti nedvoumno in trajno označene z ušesno znamko ali drugo oznako. Za perutnino in drugo drobnico je skupinska identifikacija

ustrezno. Prinesene živali mora spremljati potrdilo o njihovem izvoru. Pri živalih mora biti mogoče izslediti kmetijo, na kateri so se rodile, in njihove starše.

Voditi je treba dnevnik upravljanja živali (glej tudi oddelek 6.3.10 Veterinarska obravnava živali), ki omogoča rekonstrukcijo od rojstva do prodaje. Dnevnik upravljanja staleža lahko nadomestijo dokumenti, ki vsebujejo enake informacije (na primer rodovniška knjiga).

6.3.8. Poreklo živali, pripeljava in trženje

6.3.8.1. Živali, pripeljane za vzrejo ali povečanje črede

Živali za vzrejo ali povečanje črede morajo prednostno izvirati iz certificiranih biodinamičnih podjetij. Le če ti niso na voljo, se lahko uvozijo živali s certificiranih ekoloških kmetij. Če živali iz ekoloških kmetij niso na voljo, lahko zadevna certifikacijska organizacija odobri izjemo za vnos živali iz konvencionalnih kmetij (do največ 40 % črede). (DODATEK 17: glej Dodatek 7)

Vsi kupljeni konvencionalni prežvekovalci morajo imeti potrdilo, da niso bili krmljeni z živalsko moko ali mesno-kostno moko, če tega ne izključuje že nacionalna zakonodaja.

Za minimalne zahteve za trženje v okviru Demetra glejte tabele v poglavju 6.3.8.3 in naslednjih.

6.3.8.2. Živali za pitanje

Živali za pitanje, iz katerih se pridobiva meso za prodajo z logotipom Demeter, prihajajo izključno iz podjetij Demeter, in le če niso na voljo, se lahko pridobivajo iz certificiranih ekoloških podjetij. V zvezi z minimalnimi časovnimi obdobji, potrebnimi za pridobitev certifikata Demeter za meso in druge proizvode, glejte naslednje preglednice.

6.3.8.3. Mleko, krave molznice in teleta, govedo za pitanje

Status certificiranja mleka in mlečnih izdelkov vedno sledi statusu certificiranja krme.

- Če se pripeljejo posamezne krave molznice konvencionalnega porekla, se njihovo mleko lahko trži kot Demeter ali "v preusmeritvi v Demeter", odvisno od stopnje certificiranja krme, po šestih mesecih krmljenja in upravljanja v skladu s tem standardom.

- Živali, pripeljane za pleme s certificiranih ekoloških kmetij, se lahko tržijo kot Demeter po vsaj 12 mesecih krmljenja in upravljanja v skladu s tem standardom.
- Govedo, pripeljano za pitanje, ekološkega izvora, mora biti vsaj 2/3 svojega življenja krmljeno in upravljano v skladu s tem standardom, če se želi tržiti kot Demeter.
- Teleta, pripeljana za vzrejo na kravah dojiljah, je treba po možnosti pripeljati s kmetij Demeter. Če to ni mogoče, morajo prihajati s certificiranih ekoloških kmetij. Teleta za vzrejo, ki izvirajo iz konvencionalne reje, se pripeljejo le z izjemo, ki jo odobri ustrezna certifikacijska organizacija (APP 17: glej Dodatek 7).

Tab.: 13 / Označevanje proizvodov iz živali ekološkega ali konvencionalnega izvora

Izdelek za prodajo Govedo	Status certificiranja živali ob prihodu	Hranjeno in upravljano v skladu s standardom	Označevanje prodajnega izdelka
Mleko	Organski	-	Demeter
Mleko	Konvencionalni	6 mesecev	Demeter
Goveje meso iz goveda za pitanje	Organski	Vsaj 2/3 svojega življenja.	Demeter
Goveje meso iz plemenskega goveda	Konvencionalni	Vsaj ¾ svojega življenja	Demeter
Goveje meso iz plemenskega goveda	Organski	Vsaj 12 mesecev	Demeter

6.3.8.4. Ovce in koze

Vrstni red, opisan v oddelku 6.3.8.1, ureja zaloge.

Mleko, pridobljeno iz konvencionalne reje, se lahko trži pod blagovno znamko Demeter po šestih mesecih.

Tab.: 14 / Označevanje proizvodov iz pripeljanih živali ekološkega ali konvencionalnega izvora - ovce in koze

Izdelek za prodajo Ovce in koze	Status certificiranja živali ob vnosu	Krma in upravljanje v skladu s standardom	Označevanje prodajnih izdelkov
Mleko	Organski	-	Demeter
Mleko	Konvencionalni	6 mesecev	Demeter

Izdelek za prodajo Ovce in koze	Status certificiranja živali ob vnosu	Krma in upravljanje v skladu s standardom	Označevanje prodajnih izdelkov
Meso	Organski	Vsaj 6 mesecev	Demeter
Meso	Konvencionalni	Več kot 12 mesecev	Demeter
Volna	Ekološki ali konvencionalni	Več kot 12 mesecev	Demeter

6.3.8.5. Prašiči

Vrstni red, opisan v oddelku 6.3.8.1, omejuje nakup ženskega "mladega staleža" in druge osnovne zahteve.

- Za pripust pujskov za pitanje je priporočljivo, da prihajajo iz podjetij Demeter. Če niso na voljo, se lahko pridobijo živali s kmetij, ki so certificirane kot ekološke.
- Pujski konvencionalnega porekla se lahko vnesejo le z izjemo, ki jo odobri ustrezna certifikacijska organizacija (APP 18: glej Dodatek 7).
- Za ustanovitev nove črede se lahko pripeljejo novo odstavljeni pujski konvencionalnega izvora, ki tehtajo manj kot 25 kg. Prašiči, ki so bili pripeljani kot običajni pujski, se lahko prodajo z oznako "V preusmeritvi na Demeter" na trupu le, če so bili na kmetiji krmljeni in upravljani v skladu s tem standardom vsaj 6 mesecev. Pujski morajo tehtati manj kot 25 kg, kar pomeni, da morajo biti pripeljani neposredno po odstavitvi.
- Pripeljejo se lahko samo pujski iz sistemov reje, ki uporabljajo talno steljo, in z odvezanimi repi.
- Imunokastracija ni dovoljena, prav tako ni dovoljen nakup imunokastriranih živali.

Tab.: 15 / Označevanje proizvodov iz živali ekološkega ali konvencionalnega izvora - prašiči

Izdelek za prodajo Prašiči	Status certificiranja živali ob vnosu	Starost ob prihodu	Krma in upravljanje v skladu s standardom	Označevanje prodajnih izdelkov
Meso	Organski		Vsaj 1/2 življenja	Demeter
Meso	Konvencionalni	Pujski, lažji od 25 kg, takoj po odstavitvi	Vsaj 6 mesecev	V spreobrnjenju k Demetri
Meso	Konvencionalno (plemenska žival)		Vsaj 2 leti	Demeter

6.3.8.6. Perutnina

- Petelinčki za meso ali druga mesna perutnina morajo biti pripeljani kot "enodnevni piščanci", kar pomeni, da morajo zapustiti vzrejališče najpozneje tri dni po rojstvu.
- Uvožena perutnina prihaja prednostno iz certificiranih biodinamičnih podjetij. Le če te niso na voljo, se lahko uvozijo živali s certificiranih ekoloških kmetij.
- Če niso na voljo tudi iz ekološkega kmetijstva, lahko ustrezna certifikacijska organizacija dovoli, da se "enodnevni" piščanci za meso uvozijo s konvencionalnih kmetij (APP 19: glej Dodatek 7).
- Mesna perutnina konvencionalnega izvora, ki se hrani in upravlja v skladu s standardi, se lahko trži kot Demeter. Upoštevati je treba minimalne roke za zakol (glej Dodatek 8).
- Prednost imajo počasi rastoče pasme.

Tab.: 16 / Označevanje proizvodov iz pripeljanih živali ekološkega ali konvencionalnega izvora - perutnina

Izdelek za prodajo Perutnina	Status certificiranja živali ob vnosu	Starost ob prihodu	Krma in upravljanje v skladu s standardom	Označevanje prodajnih izdelkov
Jajca	Ekološke kokoši	Največ 18 tednov	Enak status certificiranja kot krma	Demeter/ V spreobrnjenju k Demetri
Jajca	Običajni enodnevni piščanci	Največ 3 dni	Enak status certificiranja kot krma	Demeter/ V spreobrnjenju k Demetri
Perutnina za meso (vključno z bratskimi piščanci kokoši nesnic in kokoši nesnic za meso)	Konvencionalni enodnevni piščanci	Največ 3 dni	Od prihoda do zakola (starost za zakol glej Dodatek 8)	Demeter
Perutnina za meso (vključno z bratskimi piščanci kokoši nesnic in kokoši nesnic za meso)	organski		½ življenjske dobe	Demeter

6.3.9. Veterinarsko zdravljenje živali

Zdravje živali je treba zagotoviti predvsem s skrbno živinorejo, vzrejo in krmljenjem, izbiro prave pasme ter z uporabo preventivnih ukrepov, kot je upravljanje, primerno za živalsko vrsto. Če pa se pojavijo zdravstvene težave, je treba nemudoma začeti z zdravljenjem, da se stanje omili. Če zdravljenje poteka pod vodstvom veterinarja in je natančno dokumentirano, lahko izbrano zdravilo odstopa od teh smernic, da bi našli najboljšo rešitev za zdravje živali, obvladovanje odpornosti in okoljske vidike.

6.3.9.1. Splošne zahteve za vse živali

Rutinsko in/ali preventivno zdravljenje s snovmi, ki se ne imenujejo naravna zdravila (npr. sintetična alopatska zdravila, antibiotiki, anthelmintiki), ni dovoljeno, razen če to zahteva zakon. Izjema je uporaba dovoljenih anthelmintikov (glej spodaj) v primerih, ko je parazitizem endemičen na območju, na katerem se nahaja kmetija.

Vsako zdravljenje posamezne živali ali celotne črede, ne glede na način zdravljenja, je treba podrobno zabeležiti v ustreznih evidencah kmetije. V tej evidenci je treba za vsako zdravljeno žival navesti zdravljenje, metodo, uporabljeno zdravilo, čas zadržanja in datum zdravljenja. Te zapise je treba hraniti in jih dati na voljo na zahtevo.

- Pri uporabi veterinarskih alopatskih zdravil je treba upoštevati dvakratno zakonsko določeno obdobje mirovanja, najmanj 48 ur, če čakalna doba ni navedena. (Razen v primeru negativnega testa za zaviranje bakterij po uporabi antibiotikov.)
- Živali s produktivnim življenjem, krajšim od enega leta, se lahko zdravijo samo enkrat z alopatskimi zdravili, vse druge živali pa se lahko zdravijo trikrat na leto.
- Če je katera koli žival tretirana z več kot dovoljenim številom tretiranj ali je tretirana z nedovoljenim materialom, se ne sme tržiti kot Demeter.
- Sredstva, ki vsebujejo organofosfatne snovi, in zdravljenje s hormoni za sinhronizacijo estrusa ali za povečanje stopnje rasti ali proizvodnje živali niso dovoljeni.

6.3.9.2. Uporaba zdravil za velike in male govedo, kamelide, kopitarje, jelene in svinje

Antibiotiki: Cilj je, da se antibiotiki v veliki meri ne uporabljajo in da se uporabljajo le v nujnih primerih. Posamezne živali lahko prejmejo največ tri terapije na dan.

leto. Ne smejo se uporabljati preventivno in le pod vodstvom veterinarja. Antibiotiki, ki so ključnega pomena za humano medicino, se lahko uporabljajo le v skrajnem primeru. V primerih vztrajnih težav v čredi je zelo priporočljivo posvetovanje s strokovnjakom, da bi z rejskim programom izboljšali odpornost črede.

Ektoparaziti: Posamezne živali lahko za zdravljenje ali preprečevanje miaz in garij prejmejo le eno aplikacijo ivermektina/doramektina na leto. Zdravljenje celotne črede je dovoljeno le z drugimi sredstvi za ektoparazite.

Zdravilo PyretThroids je v obliki lokalnih nanosov (brez namakanja celotne živali) dovoljeno za klope, rogate muhe, dermatobije itd. Druge rešitve je treba vključiti v nadzorne ukrepe. Spinosad za zatiranje uši in/ali miaz pri ovcah/kozah je dovoljen.

Notranji zajedavci: Anthelmintike je mogoče dajati le v povezavi z ugotovljeno prisotnostjo parazitov in ustreznim pašnim režimom na čistih pašnikih. Dovoljeno je zdravljenje celotne črede, vendar je uporaba ivermektinov in doramektinov kot zdravil za notranje zajedavce na splošno izključena, z izjemo jetrne ogorčice in oestrus ovis, če ni na voljo drugih materialov. Prednost ima peroralno dajanje; dajanje v obliki nalivov ali injekcij je dovoljeno le v skrajnem primeru pod vodstvom veterinarja.

6.3.9.3. Dodatne zahteve za perutnino, prašiče za pitanje, kunce in druge male živali

Predhodne zahteve veljajo tudi za perutnino, prašiče za pitanje, kunce in druge male živali, razen če niso navedene izključno za določeno vrsto. V primeru izbruha bolezni pri perutnini, malih živalih in prašičih za pitanje se lahko zdravi celotna jata. Pri prašičih za pitanje in kuncih se lahko za zdravljenje garjavosti uporabi le en odmerek ivermektina/ doramektina na leto.

6.3.10. Prevoz in zakol živali

Zavedati se moramo, da je smrt živega bitja z dušo pred vsako predelavo mesa. Etični in moralni vidiki zahtevajo, da se z živaljo med prevozom in zakolom ravna tako, da ne trpi strahu in stresa. Prevozne razdalje je treba zmanjšati na najmanjšo možno mero z zakolom živali na kraju samem. Zakol živali v tem standardu ni podrobno obravnavan. Namesto tega se upoštevajo prizadevanja vpletenih posameznikov, ki morajo delovati pronicljivo, in zgoraj navedena načela.

- Prepovedana je uporaba električnih elektrod, pa tudi uporaba pomirjeval ali drugih kemičnih ali sintetičnih materialov pred prevozom, med njim ali po njem.

- Čakalne dobe v klavnici morajo biti čim krajše. Če je potrebno čakanje, mora biti na voljo dovolj pokritega prostora.
- Med čakanjem je treba živalim zagotoviti dovolj hrane in vode.
- Živali je treba hitro in učinkovito omamiti. Po omamljanju jim je treba omogočiti, da popolnoma izkrvavijo.
- Predpisi o rezanju grla, ki jih poznajo nekatere religije, so za to skupino potrošnikov dovoljeni, če se upoštevajo zgoraj navedeni standardi (razen omamljanja).

6.4. Preoblikovanje kmetije

6.4.1. Načrt pretvorbe

Preoblikovanje kmetije v biodinamično bi bilo treba začeti z opredelitvijo razvojnih ciljev podjetja. Na podlagi tega je treba pripraviti načrt preusmeritve, ki vsebuje podrobnosti o kmetiji in načinu upravljanja v skladu z biodinamičnimi cilji in standardi.

Minimalne zahteve in priporočila za certifikacijske organizacije v zvezi z načrti preusmeritve in sodelovanjem s svetovalnimi službami v okviru preusmeritve so na voljo v Priročniku za vodenje kakovosti BFDI.

Za imetnike licenc zveze (ki jih je potrdil Mednarodni urad za certificiranje)

Proizvajalci, ki začnejo preusmeritev, morajo predložiti pisni načrt preusmeritve. Kmetije z več kot 5 ha morajo imeti v ta namen podporo priznanega svetovalca Demeter. (aktualni seznam je na voljo na spletni strani https://www.biodynamic-advisors.org/).

6.4.2. Preoblikovanje celotne kmetije

Podjetje je treba v celoti in v enem koraku preusmeriti v biodinamično metodo.
Ta pogoj velja za celotno kmetijo, vključno z živino, tudi če živinoreja po tem standardu za zadevno vrsto kmetije (trajni nasadi in zelenjavni vrtovi, manjši od 40 ha) ni obvezna, vendar je kljub temu prisotna.

Sprememba je mogoča le, če obstajajo jasni dokazi, da območja niso nastala s krčenjem neokrnjenega deževnega gozda ali območij z visoko naravovarstveno vrednostjo po letu 2020.

Če kmetije med preusmeritvijo ne morejo izpolniti te zahteve, je treba načrt preusmeritve razširiti in vanj vključiti ustrezne kompenzacijske ukrepe, vsaj pogozdovanje prizadetega območja s faktorjem 1,5; kompenzacijska območja morajo biti na območju podjetja ali na neposredno sosednjem območju. Primerjajte tudi poglavje 6.1.9.1.

V primeru večjih struktur, kot so zadruge ali združitve kmetij, je mogoče delna območja opredeliti kot organizme kmetij. Za opredelitev teh območij je odgovorna ustrezna certifikacijska organizacija v skladu z regionalnimi posebnostmi, kot so:

- Razlikovanje po pravnih enotah
- Razvrstitev v skladu z ekološkim certificiranjem
- Fizično logično ločevanje, vključno s skladiščnimi območji in pakirnimi enotami.

Vendar mora slediti preglednim, obvladljivim in razumljivim pravilom, delitev pa ne sme biti namenjena izogibanju določenim področjem tega standarda.

Upravitelj kmetije ne sme hkrati upravljati kmetije Demeter in konvencionalne kmetije.

Če je to upravičeno, se lahko obdobje preusmeritve nekaterih območij/živinoreje podaljša pod naslednjimi pogoji:

- Podaljšana obdobja certificiranja do pet let od prvega leta preusmeritve so mogoča le za trajnice in okrasne rastline.
- Trajnice in okrasne rastline, ki še nimajo certifikata Demeter, je treba upravljati v skladu z ekološkimi standardi.
- Če je vzpostavljen celovit protokol ločevanja, lahko certifikacijski organ v petih letih dovoli vzporedno pridelavo trajnic in okrasnih rastlin.
- V vsaki fazi postopka je potrebna natančna dokumentacija.
- Živinoreja se lahko do treh let v obdobju preusmeritve vodi konvencionalno, vendar le, če se ta del živinoreje pozneje opusti in ni več sprejemljiva obnova hleva ali izgradnja standardno ustreznega hleva.
  delež krme na kmetiji.
- Živinoreja se lahko ekološko vodi do pet let v obdobju preusmeritve, če so za izpolnjevanje tega standarda potrebne bistvene gradbene prilagoditve.
- Upoštevajte posebne pogoje za nadomestno rejo gensko oplemenjenega goveda v fazi preusmeritve v poglavju 6.3.5.1.
- Celotno podjetje mora pridobiti certifikat Demeter najkasneje v petih letih po začetku preusmeritve.

Za podaljšano preusmeritev, vzporedno pridelavo trajnic in neekološko pridelavo pri preusmeritvi je potrebna izjema zadevne certifikacijske organizacije. Izjeme je treba pisno utemeljiti (priloga 20: glej Dodatek 7).

6.4.3. Preoblikovanje novih kmetijskih površin

Preoblikovanje novih zemljišč zaradi širitve pridelave se v nekaterih pogledih razlikuje od faze preoblikovanja novih kmetij.

Preoblikovanje novih območij je mogoče le, če obstajajo jasni dokazi, da območja niso nastala s krčenjem neokrnjenega deževnega gozda ali drugih območij z visoko naravovarstveno vrednostjo po letu 2020; primerjajte tudi poglavje 6.1.9.1.

V nasprotju z omejitvijo za vzporedno pridelavo iz točke 6.4.2 v okviru celotne preusmeritve kmetije je za isto vrsto krmnih rastlin in trajnic dovoljena vzporedna pridelava ekoloških rastlin, Demeter v preusmeritvi in Demeter. V vsakem primeru je potreben opisni ločitveni protokol glede spravila in skladiščenja.

Določbe iz točke 6.4.4 o obdobjih preusmeritve glede na kulturo in predhodno obdelavo novo pridobljenega zemljišča se uporabljajo brez omejitev.

Pridelava istega (vrste) enoletnega pridelka na površinah z različnimi stopnjami certificiranja vodi do znižanja statusa celotnega pridelka na nižjo raven.

6.4.4. Potrjevanje v obdobjih pretvorbe

6.4.4.1. Običajna pretvorba

Na splošno naslednji časovni okviri in obdobja predstavljajo ustrezen idealen primer obdobij pretvorbe. V primeru odstopanj ali neskladnosti lahko zadevna certifikacijska organizacija kadar koli podaljša obdobje preusmeritve.

Predpogoj za certificiranje preusmeritve je upravljanje celotnega podjetja v skladu s tem standardom, kot je opredeljeno v razdelku "Preusmeritev". Uporabo blagovne znamke nato ureja naslednji časovni razpored (preglednica 1):

- Trženje proizvodov iz prvega leta preusmeritve z oznako, ki pomeni, da gre za proizvod ekološkega kmetijstva, npr. "iz ekološke pridelave" ali "iz biodinamične pridelave" ali podobno besedilo, ni dovoljeno.
- Pridelek, pridelan 12 mesecev po začetku preusmeritve, se lahko, če je bil izdan certifikat, trži kot "V preusmeritvi v Demeter".

- Pridelki, ki so požeti več kot 36 mesecev (trajni nasadi) ali posejani več kot 24 mesecev po začetku preusmeritve, se lahko tržijo kot "Demeter", ko je izdan certifikat.

Ta obdobja se lahko v izjemnih primerih podaljšajo. Če je bilo podjetje ali del podjetja intenzivno konvencionalno obdelano, lahko pred zgoraj navedenimi obdobji nastopi tako imenovano ničelno leto.

Tab.: 17 / : Normalna preusmeritev, predhodno konvencionalno kmetovanje

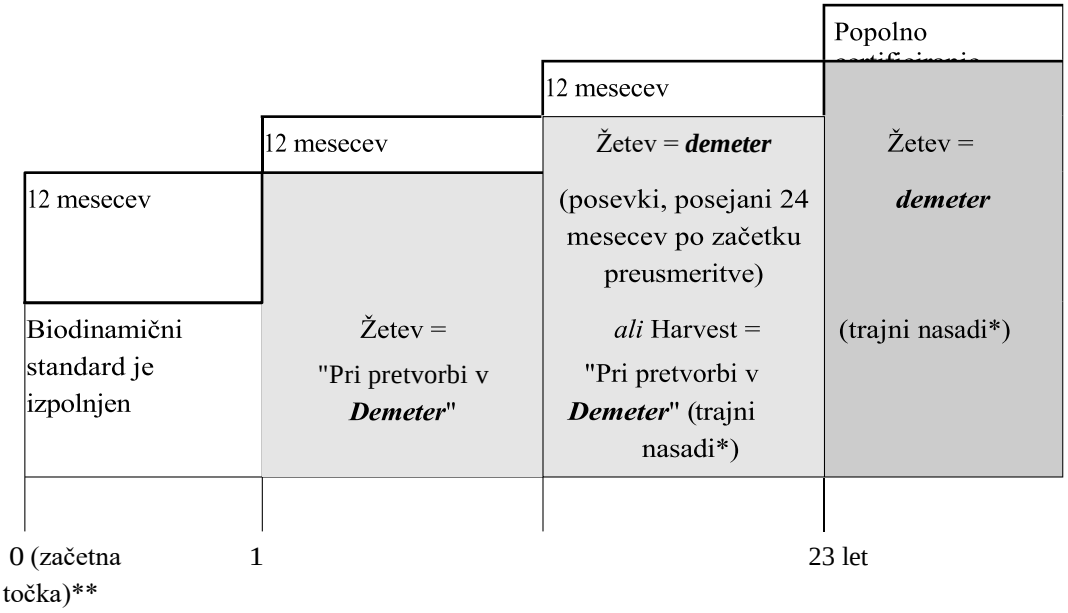

Točka 1: 12 mesecev po začetku preusmeritve; izdelki, pridelani od tega trenutka naprej, lahko nosijo certifikat "V preusmeritvi v Demeter".

Točka 2: 24 mesecev po začetku preusmeritve; proizvodi, posejani 24 mesecev po začetku preusmeritve, se lahko tržijo kot "Demeter", ko je izdan certifikat. Trajni nasadi, ki se pobirajo od tega trenutka naprej, lahko nosijo certifikat "V preusmeritvi v Demeter".

Točka 3: 36 mesecev in več po začetku preusmeritve; izdelki, pridelani iz trajnih nasadov, lahko nosijo certifikat "Demeter".

* Travinje ali večletno zeleno gnojilo se ne štejeta za večletni posevek

** Začetno točko certificiranja preusmeritve lahko ustrezne certifikacijske organizacije opredelijo različno, npr. podpis pogodbe o preusmeritvi ali odobritev načrta preusmeritve. V vsakem primeru se preusmeritev ne more začeti, dokler niso izpolnjene vse zahteve tega standarda.

Imetniki **licence federacije** (potrdi jih Mednarodni urad za potrjevanje)

Obdobje preusmeritve se začne z odobritvijo načrta preusmeritve.

6.4.4.2. Polhitra in hitra pretvorba

Zgoraj opisana obdobja se lahko v izjemnih primerih skrajšajo:

- Če je podjetje ali njegov večji del certificiran kot ekološki (vključno s časom preusmeritve) najmanj eno leto, se lahko certifikat "Demeter v preusmeritvi" podeli za prvo letino, če je bila pri pregledu potrjena popolna skladnost z vsemi določbami tega standarda (vključno s popolno uporabo pripravkov, glej tudi točko 6.2). Polno certificiranje je mogoče v drugem letu preusmeritve. Za trajnice pa eno leto pozneje.
- Če je podjetje ali njegov večji del certificiran kot ekološki (vključno s časom preusmeritve) najmanj tri leta pred začetkom preusmeritve, se lahko za prvo letino podeli polni certifikat Demeter, če je bila pri pregledu potrjena popolna skladnost z vsemi določbami tega standarda (vključno s popolno uporabo pripravkov).
- Za delno spremembo namembnosti in nova območja veljajo zgoraj navedeni predpisi z dodatno zahtevo po dokumentaciji.

Pri živalskih proizvodih certificiranje ustreza statusu certificiranja krme. Glej tabele iz poglavja 6.3.8.

Tab.: 18 / Polhitra preusmeritev, predhodno ekološko kmetovanje najmanj eno leto

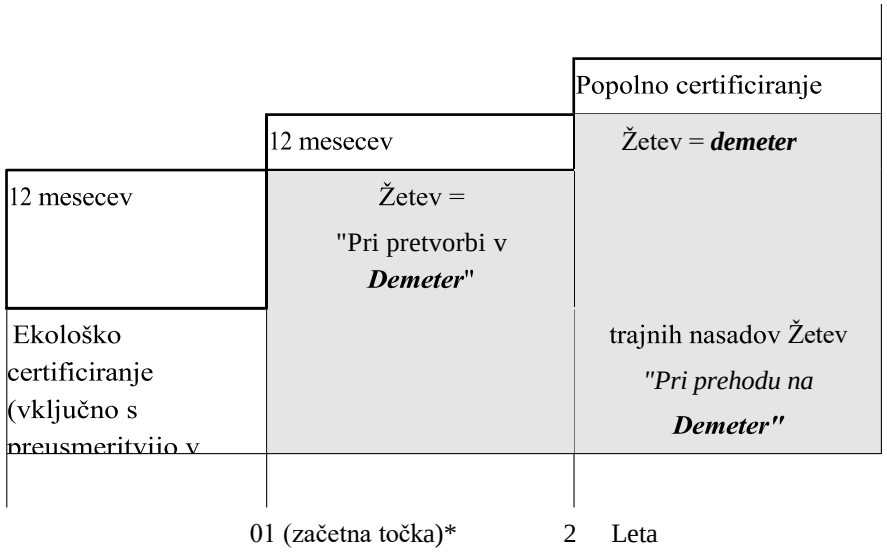

* Začetno točko certificiranja preusmeritve lahko ustrezne certifikacijske organizacije opredelijo različno, npr. podpis pogodbe o preusmeritvi ali odobritev načrta preusmeritve.

Tab.: 19 / Hitra preusmeritev, predhodno ekološko kmetovanje najmanj tri leta

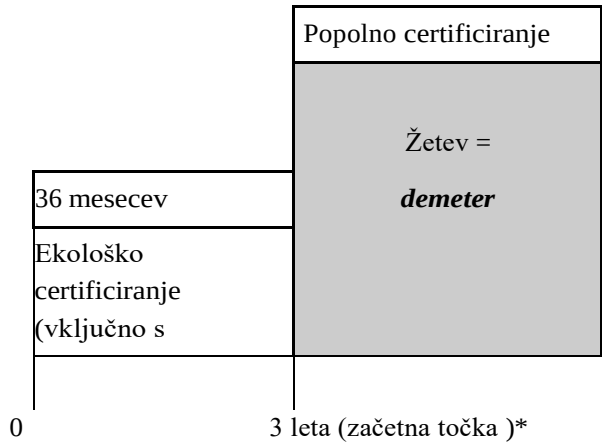

* Začetno točko certificiranja preusmeritve lahko ustrezne certifikacijske organizacije opredelijo različno, npr. podpis pogodbe o preusmeritvi ali odobritev načrta preusmeritve.

6.4.4.3. Spreminjanje trajnic v tropih in subtropih

Ker se nekatere trajne rastline v tropih in subtropih pod določenimi pogoji pridelujejo neprekinjeno, usmeritev glede na prvo žetev ni pomembna. Zato se tu uporabljajo druge referenčne točke.

Če je podjetje ali njegov večji del certificirano kot ekološko (brez upoštevanja časa preusmeritve) najmanj eno leto "v preusmeritvi v Demeter", se lahko podeli certifikat (izpolnjeni morajo biti vsi trije predpogoji):

- najprej 12 mesecev po začetku pretvorbe (podpisana pogodba o pretvorbi ali blagovni znamki);
- najprej 6 mesecev po prvi popolni uporabi pripravkov;
- najprej tri mesece po prvem pregledu s pozitivnimi dokazi o skladnosti s standardom brez večjih neskladnosti;

Če ima podjetje ali njegov večji del najmanj tri leta ekološki certifikat (brez časa preusmeritve), se lahko podeli polni certifikat Demeter (izpolnjeni morajo biti vsi trije predpogoji):

- najprej 12 mesecev po začetku pretvorbe (podpisana pogodba o pretvorbi ali blagovni znamki);
- najprej 6 mesecev po prvi popolni uporabi pripravkov;

- najprej tri mesece po prvem pregledu s pozitivnimi dokazi o skladnosti s standardom brez ustreznih neskladnosti;

Tab.: 20 / Posebni pogoji za trajnice v tropskem in subtropskem podnebju - hitra pretvorba

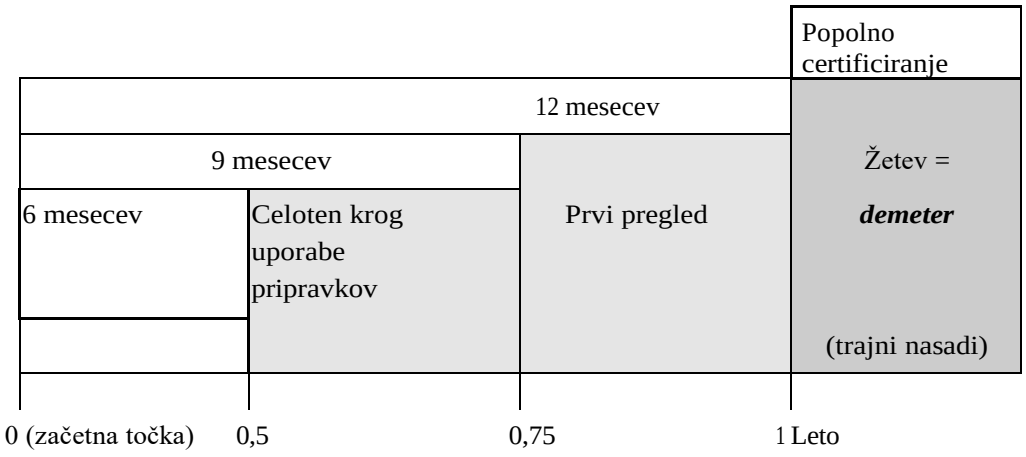

6.5. Čebelje kulture in čebelji pridelki

6.5.1. Načela biodinamičnega čebelarjenja

Čebele so del človeške kulture že od najstarejših časov. Družbena organizacija družine, odnos čebel do svetlobe in njihova sposobnost, da živijo od cvetov, vzbujajo spoštovanje in občudovanje. Vendar pa so čebelje družine danes odvisne od človekove oskrbe. Krepitev panjev je pomemben cilj čebelarstva Demeter.

Zaradi obsega njihovega območja letenja in sedanjega upravljanja kmetijskih zemljišč ni mogoče pričakovati, da bodo čebele letele izključno ali pretežno nad biodinamično upravljanimi območji. Za čebelarstvo Demeter torej ni bistvena neposredna povezava s pašo, ki se prideluje na kmetiji, kot to velja za druge živali, temveč način reje čebel in to, kako tesno jim omogoča, da izražajo svoje prirojeno vedenje.

Čebelarji, ki čebelarijo v okviru biodinamike, se osredotočajo predvsem na izpolnjevanje naravnih zahtev čebelje družine. Upravljanje je strukturirano tako, da lahko čebela svobodno razvije svojo pravo naravo. Čebelarji Demeter čebelarjem dovolijo, da družine gradijo naravno satje. Osnova za njihovo razmnoževanje, rast, pomlajevanje in razmnoževanje je proces rojenja. Lastni med je temelj za preživetje družine čez zimo.

Čebele so kot opraševalke in prenašalke čebeljega strupa, ki ima tako spodbuden učinek na življenje rastlin in narave, zelo pomembne za celotno mrežo življenja. Ugodni učinki prisotnosti čebel v kulturni krajini se kažejo v povečanem pridelku in kakovosti številnih kmetijskih pridelkov. Njihova prisotnost je zato zelo pomembna in reja čebel je priporočljiva za vsako biodinamično kmetijo.

6.5.2. Upravljanje čebel

6.5.2.1. Lokacija čebelnjakov

Za postavitev čebelnjakov je treba izbrati biodinamično in ekološko obdelana zemljišča ali neobdelana in divja območja.

Če čebelnjak ni na zemljišču, ki ima certifikat Demeter, je treba škropilne pripravke uporabiti v neposredni okolici. To velja za vsa mesta, ki se uporabljajo več kot tri mesece.

Na določenem mestu je mogoče postaviti le toliko panjev, da se vsaki čebelji družini zagotovita zadostna količina cvetnega prahu in nektarja.

Pri izbiri lokacije je treba biti zelo pozoren na to, da bodo okoljska onesnaževala čim manj onesnaževala čebelje pridelke. Za postopke v zvezi z morebitno kontaminacijo čebeljih pridelkov glejte poglavje 2.7. Ostanki.

6.5.2.2. Čebelji panji in satniki - dovoljeni in nedovoljeni ukrepi

Z izjemo pritrdilnih elementov, strešne kritine in žične mreže morajo biti panji v celoti zgrajeni iz naravnih materialov, kot so les, slama ali glina.

- Notranjost panja je dovoljeno obdelati le s čebeljim voskom in propolisom, ki ju dobite pri čebelarjih Demeter.
- Na zunanjosti panjev se lahko uporabljajo samo naravna, ekološko varna in nesintetična sredstva za zaščito lesa.
- Čiščenje in razkuževanje panjev se lahko izvaja le s toploto (plamen ali vroča voda) ali mehansko.

Glavica je sestavni del čebeljega panja. Zato morajo biti vsi panji izdelani kot naravni panji. Naravni panji so tisti, ki jih čebele zgradijo brez pomoči voščenih satnic. Naravni panji so lahko zgrajeni na fiksnih ali premičnih okvirjih.

- Dovoljeni so trakovi čebeljega voska, ki usmerjajo gradnjo čebelje zalege.

Območje za vzrejo seveda tvori samostojno celoto. Čebelja družina mora imeti možnost, da se z razvojem čebelje družine z gradnjo večjega števila naravnih satov povečujeta tako plodišče kot prostor za zalego. Komora za zalego in velikost okvirjev morata biti izbrani tako, da se območje zalege lahko organsko razširi skupaj s čebeljimi panji in ne da bi ga oviral les iz okvirjev.

- Omejitev gibanja čebelje matice ni dovoljena, izključevalci matic se lahko uporabljajo le v obdobju preusmeritve. Po preusmeritvi le v dobro utemeljenih, izjemnih primerih na podlagi izjeme. Ustrezna certifikacijska organizacija mora določiti pogoje za odobritev izjem. (APP 21: glej Dodatek 7)
- Le pri supersu se lahko uporabljajo voščena srednja rebra. Kljub temu je zaželeno, da se jim tudi tu izognemo.
- Parafinski vosek, karnauba vosek in druge vrste voska niso dovoljeni.
- Vosek, ki se uporablja za vodilne trakove ali srednja rebra, mora biti naravni vosek za glavnike ali pokrovčke in mora izvirati od čebelarjev Demeter. Če je dokazano, da vosek ni na voljo, se lahko uporabi glavnik ali vosek iz ekološko certificiranih virov.

Čebelja družina bi morala biti sposobna odpraviti morebitna neravnovesja iz lastnih virov. Ukrepi, ki jih sprejme čebelar Demeter, morajo biti namenjeni krepitvi in ohranjanju njene vitalnosti.

in sposobnost samoobnove. Občasno izgubo kolonij, ki so posebej dovzetne za nekatere škodljivce in bolezni, je treba sprejeti kot nujen del naravne selekcije.

- Dovoljeni ukrepi in vložki za nadzor pritiska parazitov ali škodljivcev so:
  - Obdelava s toploto
  - Odstranitev mladičev
  - Zeliščni čaji,
  - Mravljinčna kislina, ocetna kislina, mlečna kislina, oksalna kislina,
  - Netransgeni Bacillus thuringiensis,
  - Natrijev karbonat za razkuževanje 'American Foul Brood'
  - Odtujitev - popolna ločitev družin od satja in zalege (da bi zgradili novo neobremenjeno satje).
  - Odstavljanje matic v kletke in prepoved reje matic
  - sladkor v prahu ali škrob v prahu za posipanje čebel
  - Sol

6.5.2.3. Razmnoževanje - dovoljeni in nedovoljeni ukrepi

Rojenje je naravni način povečanja števila čebeljih družin in je edini dovoljeni način za povečanje števila čebeljih družin.

- Dovoljeno je vnaprejšnje preprečevanje rojenja z ustvarjanjem umetnega roja s staro matico. Za nadaljnje povečanje se lahko preostanek panja razdeli na sekundarne roje ali izrojence.
- Kot pri vseh oblikah upravljanja živine je potrebna selektivna vzreja. Proizvodnja matičnih celic je del instinkta rojenja. Pri selektivni vzreji in zatiranju škodljivcev je dovoljena zamenjava stare matice, če nova matica izvira iz procesa rojenja.
- Večkratno in rutinsko združevanje družin ter sistematična zamenjava matic nista dovoljena.
- Pri afrikaniziranih čebelah zaradi njihove izrazite nagnjenosti k rojenju umetna delitev rojev ni dovoljena. Postopek za povečanje ali zamenjavo rojev je treba izvesti z "vabljenimi škatlami".
- Umetna vzreja matic (cepljenje itd.) je prepovedana. Instrumentalna osemenitev in uporaba gensko spremenjenih čebel sta prepovedani.

- Obrezovanje kril maticam je prepovedano.

Izbrati je treba lokalno prilagojeno pasmo čebel, ki je primerna za pokrajino. Sistem upravljanja ne sme temeljiti na stalnem vnosu čebeljih družin, rojev in matic od drugod. Vse nabavljene čebele ali matice morajo po možnosti izvirati od čebelarjev iz Demetra. Če ti niso na voljo, jih je mogoče pridobiti od ekološko certificiranih čebelarjev. Čebelje družine neekološkega izvora niso dovoljene. Dovoljeno je vključevanje naravnih - golih rojev.

6.5.2.4. Hranjenje

Med in cvetni prah sta naravna hrana za čebele. V obdobjih, ko stalno hranjenje z nektarjem zaradi vegetacije ni mogoče, jih je treba hraniti z lastnim medom. Če to ni mogoče, je treba dodatni krmi dodati ustrezen delež medu, da se doseže hitro obračanje krme. Kot usmeritev 10
Ustrezna količina medu (glede na maso sladkorja). Nacionalne certifikacijske organizacije lahko glede na podnebne razmere in ustrezno fazo vegetacije zahtevajo večjo količino medu. V primeru znatno manjših količin, kot na primer pri mlečnokislinsko fermentirani krmi, je treba pri inšpekcijskem pregledu utemeljiti razloge za to.

- Dopolnilni krmi je treba dodati tudi kamilični čaj in sol.

Če je nujno krmljenje potrebno pozneje v sezoni in pred zadnjim letom, je treba uporabiti samo med Demeter. Uporaba sladkorja v takšnih obrokih ni dovoljena.

- Da bi okrepili moč rojevih čebel in tistih, ki so ostale, se lahko krmijo, kot je opisano zgoraj za dodatno krmo.
- Prepovedani so vsi nadomestki cvetnega prahu.
- Nobena oblika stimulativnega hranjenja ni dovoljena.

6.5.3. Predelava in pakiranje

6.5.3.1. Načela obdelave

Praviloma je treba letni pridelek takoj po ekstrakciji napolniti v kozarce, v katerih se bo prodajal, še preden se strdi. Ker poznejše polnjenje, večkratno segrevanje in daljše obdobje skladiščenja bistveno vplivajo na kakovost medu, se je treba temu izogibati, če je le mogoče. Če donosi določenih vrst medu presegajo povprečno količino prodanega medu v enem letu, se lahko med shranjuje v večjih posodah in pozneje prelije v kozarce za prodajo na drobno.

6.5.3.2. Obdelava - dovoljeni in nedovoljeni ukrepi

Med pridobivanjem, stiskanjem, presajanjem, čiščenjem in stekleničenjem medu temperatura ne sme presegati 35 °C (posredna toplota).

- Tudi za nadaljnje točenje medu po skladiščenju temperatura ne sme biti višja od 35 °C (posredna toplota). Med se v nobenem primeru ne sme utekočiniti.
- Filtriranje pod pritiskom ni dovoljeno.
- Vsebnost vode (izmerjena po DIN/AOAC) ne sme presegati 18 % v zmernem podnebju in 20 % v vlažnih podnebnih razmerah ter 21,4 % za med iz vresa.
- Vsebnost HMF (izmerjena po Winklerju) ne sme presegati 10 mg/kg.
- Stopnja invertaze (izmerjena po Hadornu) mora biti vsaj 10 (razen medu z nizko vsebnostjo encimov, kot je akacijev med).
- Vosek ne sme priti v stik s topili, razredčili, belilnimi sredstvi ali drugimi podobnimi materiali. Uporabljena oprema in posode morajo biti izdelane iz neoksidativnih materialov ali z neoksidativno prevleko.

6.5.3.3. Pakiranje

- Med je treba hraniti v nepredušnih in temnih prostorih na stalni hladni temperaturi.
- Dovoljeni materiali za skladiščenje, prevoz in maloprodajo so steklo, kovina, kamenina, živilska glina in porcelan.
- Plastična embalaža ni dovoljena niti za skladiščenje in prevoz niti za prodajo na drobno.

Vse zahteve za označevanje čebeljih pridelkov so podrobno navedene v oddelku o označevanju tega standarda (glej poglavji 4.1 in 4.5.1).

6.5.4. Pretvorba

Zahteve v zvezi z načrtom preusmeritve v skladu s poglavjem 6.4.1. Načrt pretvorbe veljajo.

- Status "v preusmeritvi v Demeter" se lahko podeli, če so zahteve tega standarda izpolnjene vsaj 12 mesecev.
- V prvem letu preusmeritve je treba analizirati vosek v grebenih glede na nezaželene onesnaževalce, ki so posledica predhodnega neekološkega upravljanja. V primeru, da

preseženе mejne vrednosti, je treba vosek odstraniti in ga nadomestiti z voskom biodinamičnega izvora, če ta ni na voljo, pa z voskom ekološkega izvora.

- Obdobje preusmeritve velja v vseh primerih, zlasti če je čebelarstvo vzpostavljeno šele z začetkom certificiranja.
- Standardno obdobje preusmeritve za popolno certificiranje je tri leta, v primeru predhodnega najmanj triletnega ekološkega upravljanja pa lahko ustrezna certifikacijska organizacija skrajša obdobje preusmeritve.
- Postopna preusmeritev čebelnjakov z več kot enim stojiščem je mogoča, če načrt preusmeritve vsebuje ustrezno prepričljiv protokol ločevanja. Protokol ločevanja mora zajemati lokacije, vključno s selitvenim načrtom ter skladiščenjem in predelavo. Panjev z različnim statusom certificiranja znotraj lokacije ni dovoljeno uporabljati. Obdobje preusmeritve se mora končati najpozneje po petih letih.

Med obdobjem pretvorbe

- Razdeljene komore za mladiče
- Izključevalniki za kraljico in
- Obstoječe grebene v komori za razmnoževanje, narejene z voščenimi srednjimi rebrami (vsaj 1/3 grebenov se po vsakem letu preusmeritve zamenja z naravnimi).

se lahko uporabijo, če so ustrezno dokumentirani v načrtu pretvorbe.

6.5.5. Certificiranje, ostanki in pretok blaga

Profesionalno in komercialno čebelarjenje temelji na načelu preusmeritve kmetije kot celote, vzporedna proizvodnja biodinamičnega in ekološkega medu pa ni mogoča niti na kmetiji Demeter niti kot samostojna dejavnost. Na kmetiji Demeter je možno neekološko čebelarjenje za lastno porabo. Čebelarjenje za komercialne namene na kmetiji Demeter mora biti vsaj certificirano ekološko. V primerih, ko zaradi nacionalnih predpisov in okoliščin ekološko certificiranje medu ni mogoče, se ta uredba ne uporablja.

V primeru upravljanja čebel na območju biodinamične kmetije, za katerega je odgovorna tretja oseba (gostujoče čebelarstvo), zahteva po najmanj ekološkem certifikatu ne velja. Zadevna certifikacijska organizacija lahko zahteva pisne sporazume, ki opredeljujejo takšne ureditve. Zadevna certifikacijska organizacija mora zagotoviti, da imajo v teh primerih prednost biodinamični čebelarji, če ti obstajajo.

- Za poglavje o certificiranju 2.6. Certificiranje velja.
- Za identifikacijo panjev, dokumentacijo o sezonskih premikih panjev, skladiščenje medu, ločevanje in pretok proizvodov glej poglavje 2.6.4. Dokumentacija, ločevanje, skladiščenje

in pretok proizvoda ter se uporabljajo postopkovne zahteve zadevne certifikacijske organizacije.

Natančno je treba zabeležiti lokacijo čebelnjakov (stalnih, prezimovališč in začasnih). Sezonske premike panjev je treba zabeležiti kot del selitvenega načrta. Minimalne zahteve za selitveni načrt so edinstvena identifikacija čebeljih družin, opis ustreznih paš in obdobja bivanja.

V zvezi z ostanki v čebeljih panjih in ustreznim poglavjem 2.7. Ostanki ter ustrezna certifikacijska organizacija in pravna podlaga za ekološko pridelavo podajo mnenje.

Dodatek 1: Izračun stopnje obremenitve

Ena enota gnoja ustreza 80 kg N in 30 kg P (=70 kg P O_{25}). Ena enota živine (npr. krava z nazivno živo maso 500 kg) izloči 0,7 enote gnoja na leto.

Preglednica: 21 / Izračun stopnje obremenitve

Vrsta živali	Živinorejska enota/žival	Enota za gnoj
Plemenski biki	1.2	0,84
Krave	1.0	0,7
Govedo, starejše od 2 let	1.0	0,7
Govedo, staro 1-2 leti	0.7	0,5
Teleta	0.3	0,21
Ovce in koze, stare do enega leta	0.02	0,014
Ovce in koze, starejše od enega leta	0.1	0,07
Konji, mlajši od 3 let, poniji in male pasme	0.7	0,5
Konji, stari 3 leta in več	1.1	0,77
Prašiči za proizvodnjo mesa (20-50 kg)	0.06	0,042
Prašiči za proizvodnjo mesa nad 50 kg	0.16	0,11
Plemenski merjasci	0.3	0,21
plemenske svinje (vključno s pujski do 20 kg)	0.55	0,39
Plemenske svinje brez pujskov	0.3	0,21
Pujski	0.02	0,014
Kokoši nesnice (brez nadomestnih živali)	0.0071	0,005
Piščanci	0.0036	0,0025
Namizne ptice (piščanci, petelini za meso)	0.0036	0,0025
Race za meso	0.005	0,0035

Vrsta živali	Živinorejska enota/žival	Enota za gnoj
Purani za meso	0.0071	0,005
Gosi za meso	0.0036	0,0025

Pri živalih, ki zaradi svoje pasme ali stopnje proizvodnje proizvajajo različne količine gnoja, je treba prilagoditi količino gnoja navzgor ali navzdol.

Enote gnoja se izračunajo na podlagi povprečnega števila živali na kmetiji med letom.

Dodatek 2: Dovoljena vnesena krma

Krma, pridelana na kmetiji, je osnova za prehrano živali; cilj je popolna samooskrba. Če pa je treba krmo uvoziti, je treba še posebej paziti, da je izbira primerna za pridelavo proizvodov kakovosti Demeter. Uvoženo krmo je treba izbrati po naslednji prednostni razvrstitvi: 1) krmo iz certificiranih podjetij Demeter, 2) iz podjetij s certifikatom za ekološko kmetovanje, ki je član certificirane ekološke organizacije, 3) iz podjetij, certificiranih v skladu z Uredbo (EU) 2018/848 ali primerljivimi ekološkimi predpisi, 4) iz ekstenzivno upravljanih območij, vključno z naravnimi rezervati, na katerih se niso uporabljala sintetična gnojila ali sredstva za varstvo rastlin.

Glede deležev Demeter, deležev na kmetiji, ekoloških deležev in deležev v preusmeritvi v zadevnem krmnem obroku glejte poglavje 6.3.6.1. Proizvodnja na kmetiji - delež Demeter za vse živali.

Novi materiali in metode predelave za živalsko krmo se lahko preizkušajo le s soglasjem odbora za standarde federacije na podlagi izvzetja države.

Uvoženo krmo je treba dokumentirati in prijaviti kot del letnega poročila, ki dokazuje, da je bil standard upoštevan.

a) Prebavila za prežvekovalce:

- Osnovna osnovna krma, kot so seno, slama, silaža, koruza in pesa
- žito, otrobi, drobovina iz žit
- Impulzi
- Seno iz listja
- Zelišča
- Melasa
- Travinje in poljščine, ki niso navedene drugje
- krmne mešanice, ki vsebujejo zgoraj navedene sestavine
- Odpadki sadja in zelenjave
- Mleko in mlečni izdelki
- Stranski proizvodi predelave (razen mleka in mlečnih proizvodov živali so izključeni)

b) Prašiči :

- Poleg točke a) zgoraj se lahko uporabijo tudi naslednje možnosti:

- Mleko, mlečni izdelki in posneto mleko v prahu brez dodatkov
- rastlinska olja naravnega izvora (če ni pomislekov glede vsebnosti ostankov)
- Čisti rastlinski odpadki
- Sirotka in jajca

c) Perutnina:

- Poleg točk a) in b) zgoraj se lahko uporabijo tudi naslednje možnosti:
- zmleta posušena zelišča
- Paprika v prahu

d) Nujni primeri

V primeru potrebe (npr. nepredvidljivi dogodki, kot so naravne nesreče, poškodbe zaradi požara itd.) se lahko z odobrenimi izjemami kontrolnega organa uporabijo naslednje konvencionalno pridelane osnovne krme za izpolnjevanje strukturnih in energetskih zahtev, ki niso gensko spremenjene:

- Osnovna krma, kot so seno, travna silaža, po možnosti iz podjetij z nizko intenzivnostjo proizvodnje
- Žito in stranski proizvodi pri predelavi žita ter drobovina pri mletju žita
- Stročnice; (brez ekstrakcijskega kolača)
- Oljna semena, oljna stiskalnica - pogača, pogača iz oljnega stroja
- Krmna pesa

Ta postopek pod točko d) mora kot izjemo odobriti ustrezna certifikacijska organizacija (priloga 22: glej Dodatek 7).

Dodatek 3: Predelava krme - krmni dodatki in aditivi

Novi materiali in metode predelave za živalsko krmo se lahko preizkušajo le s soglasjem odbora za standarde federacije na podlagi izvzetja države.

3.1. Predelava krme

Krmi, sestavinam krme ali krmnim mešanicam se lahko dodajo surovine iz ekoloških virov ali virov iz preusmeritve, če biodinamične surovine niso na voljo, kot je opredeljeno v Dodatku 2 in poglavju 3.1.3. Vendar ne smejo biti predelane ali vsebovati dodatkov, ki niso zajeti v tem standardu (opredeljeni za predelavo hrane Demeter v poglavju 3.3 tega standarda).

Kadar se krma ali krmne sestavine s sklicevanjem na Demeter ali biodinamični način dobavljajo kmetijam ali strankam na splošno, se uporabljajo splošna pravila za odobritev proizvoda in standard za označevanje.

Premixi ne smejo vsebovati gensko spremenjenih snovi ali biti proizvedeni s pomočjo genske tehnologije.

3.2. Dodatki in podaljški krme

Dodatki ali podaljški krme, ki so dovoljeni ali dovoljeni z omejitvami:

- Zaloga soli
- Kalcinirane morske alge, krmno apno, apno iz školjk
- Morske alge
- Mešanice mineralov in vitaminskih pripravkov (= Premix: brez posameznih aminokislin, po možnosti naravnega izvora)
- kamena moka, olje iz trske (samo za živali, ki niso rastlinojede), rožičevec
- Rastlinsko olje, otrobi, pivski kvas, melasa kot nosilec v mineralnih koncentratih ali kot pomoč pri zmanjševanju prahu ali kot pomoč pri stiskanju (največ 2 % krmnega obroka)
- Za čebelarjenje: sladkor (Primerjaj tudi poglavje 6.5.2.4. Krmljenje) .

3.3. Pomoči za siliranje

Kot pomoč pri siliranju so dovoljeni naslednji pripomočki:

- Krmni sladkor
- Žitni obroki iz žit, pridelanih v skladu s tem standardom
- Sredstva za pospeševanje nastajanja mlečne kisline

- Sirotka
- Melasa, sol, mokri in suhi potaknjenci

Zagotavljanje kakovosti sijaja v letih s slabimi vremenskimi razmerami:

- Organske kisline (brez GSO)

3.4. Metode predelave krme

Vse metode predelave, ki so v skladu s tem standardom dovoljene za živila, so dovoljene tudi za krmo. Poleg tega je dovoljeno naslednje:

- Ekstrudiranje soje

Dodatek 4: Dovoljena/omejena gnojila in sredstva za izboljšanje tal

Uvod

Načeloma naj bi si podjetje prizadevalo za samozadostnost pri gnojilih in gnojilih. Vnos substratov, gnojil in sredstev za izboljšanje tal, naštetih v nadaljevanju, je mogoč le, če to narekuje povpraševanje. Uporaba vnesenih materialov zahteva posebno pozornost glede njihovih učinkov na kakovost proizvodov Demeter. Če je mogoče, je treba uporabljati biodinamične pripravke. Vnesene snovi je treba prijaviti v letnem postopku certificiranja. V nekaterih primerih je treba predložiti rezultate testa ostankov (npr. za kompost iz zelenih odpadkov).

Uporabiti je treba ustrezne sisteme za preprečevanje onesnaženja certificiranih zemljišč z ostanki veterinarskih zdravil, krmnih dodatkov, kot so antibiotiki, naravnih onesnaževalcev krme, kot je živo srebro v ribji moki, in drugih ostankov, kot so herbicidi/pesticidi v zelenih odpadkih.

Vsaka uporaba materiala, ki ni dovoljena v skladu s tem standardom, vodi do razveljavitve certifikata za kmetijo ali vsaj za tretirane pridelke in površine. Glej tudi poglavje 3.7.

Nova gnojila in sredstva za izboljšanje tal se lahko preizkušajo le s soglasjem odbora za standard federacije na podlagi izvzetja države.

Za imetnike licenc zveze (ki jih je potrdil Mednarodni urad za certificiranje)

Vse komercialne vložke, ki niso jasno zajeti v Dodatku 4, mora odobriti FiBL (Nemčija) v skladu s tem standardom.

Komercialna gnojila z dušikom mora odobriti FIBL Nemčija za smernice BFDI; naravna dušikova gnojila z <5 % N so lahko do nadaljnjega izvzeta.

1. Gnojila in sredstva za izboljšanje tal

iz Demeter ali ekološko certificiranih virov.

Dovoljeno

Opis	Dodatne zahteve

■ Kompostiranje ■ Kmečki gnoj, tekoči in poltekoči živalski gnoj ■ Tekoča gnojila iz rastlin ■ Organski odpadki (ostanki pridelka itd.) ■ Slamnik ■ Kompost iz porabljenih gob ■ Ostanki pri pridobivanju bioplina samo, če so substrati navedeni v tem oddelku (Demeter ali organski viri)	Upoštevajte, da se pri uporabi vhodnih surovin upoštevata splošna ureditev (3.1.2. Poreklo surovin) in načelo razpoložljivosti (3.1.3. Razpoložljivost surovin Demeter). Načeloma se lahko uporabijo vsi vhodni materiali s certificirane kmetije Demeter. Ekološki vložki upoštevajo zgoraj navedena načela in so lahko v nadaljevanju dodatno omejeni.

Ni dovoljeno

Opis
Na splošno je ta standard zasnovan kot pozitivni seznam, kar ni dovoljeno, je prepovedano. Kljub temu so navedena številna prepovedana sredstva, da se zagotovi potrebna jasnost. V primeru dvoma se obrnite na svojo certifikacijsko organizacijo. Načeloma se lahko uporabi vsak vložek s certificirane kmetije Demeter. Ekološko certificirani vložki s kmetije upoštevajo zgoraj navedena načela splošnega režima in razpoložljivosti. Gnojila in sredstva za izboljšanje tal iz ekoloških virov v smislu "certificiranih za ekološko kmetovanje", tj. komercialni vložki, so opisani v nadaljevanju in ne potrebi omejeni.

2. Gnojila in sredstva za izboljšanje tal

ki so bili pripeljani iz necertificiranih virov ali virov zunaj področja uporabe predpisov o ekološki pridelavi

komercialna organska dušikova gnojila (upoštevajte omejene količine v poglavju 6.1.3.1):

- gnojila z nemineralnim virom dušika, ki ne spadajo v kategorije: hlevski gnoj, uvoženi hlevski gnoj, zeleni gnoj ali reciklirani gnoj (za podrobnosti glejte poglavje 6.1.3 Splošno gnojenje)
- ki temeljijo na stranskih proizvodih zakola živali, se pred uporabo na poljih kompostirajo s pripravki, če to dovoljuje nacionalna zakonodaja o gnojilih
- neekološkega izvora so dovoljene do konca certifikacijske kampanje leta 2028. Po tem obdobju morajo biti ta gnojila izdelana izključno iz proizvodov, pridobljenih iz ekološko certificiranih virov.

Dovoljeno

Opis	Dodatne zahteve
Hlevski gnoj iz ekstenzivne živinoreje	■ kolikor je mogoče, pripravljena na kraju izvora ali na kmetiji sami ■ ekstenzivni: živina, manjša od 2,5 GVŽ/ha, in stalen dnevni dostop do zunanjih površin
Gnoj nomadske živine	kolikor je mogoče, pripravljena na kraju izvora ali na kmetiji sami
Slama in drugi rastlinski materiali	Upoštevajte, da se pri uporabi vhodnih surovin upoštevata splošna ureditev (3.1.2. Poreklo surovin) in načelo razpoložljivosti (3.1.3. Razpoložljivost surovin Demeter).
Ekstrakti in pripravki iz rastlin	
Ribe	■ Kompostiranje ali fermentacija s pripravki ■ Morda je potrebno testiranje na težke kovine.
Izdelki iz morskih alg	se zaradi izčrpavanja virov uporabljajo poredko.
V vodi topni izvlečki morskih alg	
Rastlinski ogljik	
Jajčne lupine	
Sveži lesni izdelki in lesni pepel iz neobdelanega lesa	žagovina, lubje in lesni odpadki - če niso onesnaženi s fungicidi in insekticidi.
Šota	■ brez sintetičnih dodatkov ■ za gojenje sadik, ■ če ni na voljo drugih možnosti;

Opis	Dodatne zahteve
	■ se zaradi izčrpavanja virov uporabljajo poredko.
Zmečkana ricinusova semena	
Kompostirani zeleni komunalni odpadki	Predpostavljene sprejemljive ravni ostankov, usmeritev Uredba (ES) 889/2008 za kompostirane gospodinjske odpadke
Mikrobni ali rastlinski aktivatorji komposta	
huminske in fulvične kisline	
Inokulati za tla	Na primer: ■ žito fermentira, ■ Bakterije, ki vežejo N, ■ Mikoriza, ■ Bakterije Rhizobia
■ Kmečka gnojila kot posušeni piščančji gnoj	
■ stranski proizvodi pri zakolu živali, kot so – obrok v rogu, – kostna moka, – obrok iz mesnih kosti, – posušena kri, – lasje in perje ter drugi podobni izdelki	Če izpolnjuje zahteve Uredbe ES 1069/2009 za kategorijo 3
■ Ostanki rastlin ali gliv ali stranski proizvodi predelave rastlin ali gliv, kot sta vinska trsa in melasa ali drugi podobni proizvodi	Poglavje/razdelek 1./2./3.

Ni dovoljeno

Na splošno je ta standard zasnovan kot pozitivni seznam, kar ni dovoljeno, je prepovedano. Kljub temu so navedena številna prepovedana sredstva, da se zagotovi potrebna jasnost. V primeru dvoma se obrnite na svojo certifikacijsko organizacijo.

Opis	Dodatne zahteve
Poltekoča ali tekoča gnojila	
Tovarniška ribja moka ali ribji odpadki iz gojenja rib	
Guano	Od netopirjev in morskih ptic
Živalski gnoj živali, ki so bile krmljene z gensko spremenjeno krmo	Če ni mogoče predložiti dokazila, da gre za gnoj živali, ki niso bile krmljene z GSO, ali če gnoj brez GSO ni na voljo, lahko zadevna certifikacijska organizacija odobri izjemo (APP 1A: glej Dodatek 7).
Kompost iz splošnih komunalnih odpadkov	Nezeleni odpadki ali gospodinjski odpadki, trdni odpadki iz gostinstva ali predelave
Blato iz čistilnih naprav	

3. Gnojila in sredstva za izboljšanje tal

(naravnega) mineralnega izvora

Dovoljeno

Opis	Dodatne zahteve
Kamniti prah	■ Kamnita moka, gline in glineni minerali ■ Sestava mora biti znana.
Pulverizirane gline (npr. bentonit)	
Kalcijev klorid	$CaCl_2$; Foliarno tretiranje jablan po ugotovitvi pomanjkanja kalcija
apneno gnojilo	■ Vrste počasnega sproščanja, ki jih je treba uporabiti ■ Dolomit, kalcijev karbonat, školjke, ■ Kalcinirane morske alge - samo iz mrtvih morskih usedlin ali fosilnih oblik na kopnem.
Naravna fosfatna kamnina z nizko vsebnostjo težkih kovin	Samo če rezultati testiranja tal, analize tkiv/listov ali drugi simptomi pomanjkanja pokažejo potrebo po
Zmleta osnovna žlindra	Samo če rezultati testiranja tal, analize tkiv/listov ali drugi simptomi pomanjkanja pokažejo potrebo po

Opis	Dodatne zahteve
Kalijeve soli	■ Samo če rezultati testiranja tal, analize tkiv/listov ali drugi simptomi pomanjkanja pokažejo potrebo po tem. Pri pridelavi banan se kalij lahko uporablja glede na pridelek, ne da bi se pokazala potreba, do 4,0 kg K / t oziroma 9,1 kg $K_2 SO_4$ / t. ■ Vsebnost klorida največ 3 %, ■ Samo minerali iz naravnih virov ■ Pridobljen iz surove kalijeve soli s fizikalno ekstrakcijo.
Kalijev magnezijev sulfat	
Kalijev sulfat	
Magnezijev sulfat	Samo če rezultati testiranja tal, analize tkiv/listov ali drugi simptomi pomanjkanja pokažejo potrebo po
Žveplo	Samo če rezultati testiranja tal, analize tkiv/listov ali drugi simptomi pomanjkanja pokažejo potrebo po
Elementi v sledovih	Samo če rezultati testiranja tal, analize tkiv/listov ali drugi simptomi pomanjkanja pokažejo potrebo po

Ni dovoljeno

Na splošno je ta standard zasnovan kot pozitivni seznam, kar ni dovoljeno, je prepovedano. Kljub temu so navedena številna prepovedana sredstva, da se zagotovi potrebna jasnost. V primeru dvoma se obrnite na svojo certifikacijsko organizacijo.

Opis	Dodatne zahteve
Sintetični viri dušika	
Čilski soliter / Natrijev nitrat	
V vodi topna fosfatna gnojila	
Čiste kalijeve soli	z vsebnostjo klorida več kot 3 %
Apnenčevo apno	Hitro sproščanje je dovoljeno samo za razkuževanje

4. Substrati, tla, lonci in material za tehnično pomoč

Dovoljeno

Opis	Dodatne zahteve
Pomoči za semena	Na primer: ■ Kamena moka, ■ Naravno prisotni polimeri
Dodatki za podlago	■ Vermikulit, ■ Lava rock, ■ Perlit

Dodatek 5: Dovoljeni materiali in metode za nego in zaščito rastlin

Tukaj našteti material, zlasti v točkah 3. in 4., se lahko uporablja le v primerih dokazane potrebe in le, če z biodinamičnimi ukrepi (npr. ritmična uporaba kremenovega roga za zatiranje insektov, popraševanje) ni mogoče obvladati težave. Upoštevati je treba, da bi uporaba nekaterih materialov (npr. mikrofinega žvepla, piretruma) lahko ogrozila populacije plenilskih žuželk. Novi materiali in metode za nego in varstvo rastlin se lahko preizkušajo le s soglasjem odbora za standarde federacije na podlagi izvzetja države. Če se kupujejo komercialni pripravki, je treba paziti, da ne vsebujejo sestavin, prepovedanih s tem standardom, in da niso proizvedeni s transgenimi metodami.

Za imetnike licenc zveze (ki jih je potrdil Mednarodni urad za certificiranje)

Vse komercialne vložke, ki niso jasno zajeti v Dodatku 5, mora odobriti FiBL (Nemčija) v skladu s tem standardom.

1. Biološki dejavniki in tehnologije

- Spodbujanje in uporaba naravnih sredstev za nadzor rastlinskih škodljivcev (populacije plenilcev pršic, parazitskih os itd.).
- Sterilizirani samci žuželk
- Pasti za žuželke (barvne plošče, lepljive pasti in atraktanti).
- feromoni (spolni privlačevalci; privlačevalci v pasteh in razpršilcih)
- Mehanska odvračala (mehanske pasti, ograje za polže in polže ter podobne metode)
- Repelenti (nesintetična sredstva za odvračanje in izganjanje škodljivcev). Uporaba samo na delih rastlin, ki niso namenjeni za prehrano ljudi in živali.
- Slikanje (npr. z apnom proti žuželkam)

2. Površinsko aktivne snovi in materiali za spodbujanje zdravja rastlin.

- Pripravki, ki spodbujajo odpornost rastlin proti boleznim ter zavirajo škodljivce in bolezni, npr:
- Rastlinski pripravki (tekoči gnoj iz koprive, čaj iz preslice, čaj iz pelina itd.), propolis, mleko in mlečni izdelki, homeopatski pripravki
- Vodno steklo* (natrijev silikat, kalijev silikat)
- Kremenčev pesek, aluminijev silikat
- Hitozan

- Dodatki: Površinsko aktivne snovi, sredstva za mokrenje, emulgatorji, olje
- Dodatni izdelki, ki jih je odobril in objavil odbor za standarde BFDI

3. Sredstva za uporabo proti napadu gliv

- Razmočljivo žveplo in žveplovi cvetovi
- Vodno steklo* (natrijev silikat, kalijev silikat)
- Kalijev bikarbonat*
- Eterična olja iz rastlin
- Rastlinski izvlečki, če je metoda ekstrakcije skladna s tem standardom in če izdelek ne vsebuje drugih pomožnih snovi, kot so nosilci ali konzervansi.
- Mikroorganizmi / bakterijski pripravki
- Natrijev bikarbonat*
- Natrijev klorid
- Cerevisane

4. Sredstva za zatiranje škodljivcev

- Mikroorganizmi, virusni, glivični in bakterijski pripravki (npr. Bacillus thuringiensis, Granulose virus)
- Spinosad z izjemo, ki jo odobri ustrezna certifikacijska organizacija (APP 6: Dodatek 7).
- Ekstrakti in prah piretruma v naslednjih okoliščinah:
    - brez sintetičnih piretroidov;
    - ne za pridelavo gob;
    - kot sredstvo za zatiranje škodljivcev pri skladiščenju le, če v formulaciji ni kemičnih sinergistov;
    - v kmetijski proizvodnji dovoljena, če v formulaciji ni kemičnih sinergistov in z izjemo ustrezne certifikacijske organizacije (APP 7 A: Dodatek 7);
- Quassia čaj
- Oljne emulzije (brez sintetičnih kemičnih insekticidov) na rastlinski osnovi (vsi pridelki).
- Oljne emulzije (brez sintetičnih kemičnih insekticidov) na osnovi mineralnega olja pri trajnih nasadih samo pred cvetenjem (rastline, ki cvetijo vse leto, so izvzete) in samo, če ni na voljo učinkovitih rastlinskih olj.
- Kalijeva mila (mehko milo)*, maščobne kisline
- želatina* hidrolizirane beljakovine

- Fe(III) ortofosfat (moluskocid)*
- Azadirahtin (Neem - insekticid)*
- Antikoagulantni rodenticid za uporabo v hlevih ali drugih bivališčih. (samo v zabojčkih za vabe ali podobno, tako da niso ogroženi plenilci)
- Kamena moka*, kava*
- Sredstva za uporabo v hlevih in na živalih: V primeru, da se živali nahajajo na živalih, je treba uporabiti: diatomejsko zemljo, lepljive trakove proti muham, eterična olja.
- Maltodekstrin
- Terpeni (eugenol, geraniol in timol)

5. Dovoljene pomoči za specializirane pridelke, trajne nasade in okrasne rastline

- diatomejska zemlja, če je zagotovljena skladnost z ustreznimi predpisi o ekološki pridelavi
- Kalcijev hidroksid
- Po potrebi se lahko baker uporabi tako, da povprečna količina, uporabljena v 7 letih, ne presega 3 kg/ha/leto, po možnosti največ 500 g/ha/škropivo. V vinogradniških in hmeljarskih regijah z velikim pritiskom gliv lahko ustrezna certifikacijska organizacija odobri izjemo za uporabo povprečne količine do 4 kg/ha/leto v 7 letih. To je omejeno samo na grozdje in hmelj (APP 23, glej Dodatek 7).
- Žveplovi pripravki, kot so Hepar Sulphuris (pod pogojem, da je zagotovljena skladnost z ustreznimi ekološkimi predpisi), apneno žveplo (fungicid, insekticid, akaricid) - pod pogojem, da je zagotovljena skladnost z ustreznimi ekološkimi predpisi.
- Etilen za indukcijo cvetov pri ananasu, če je zagotovljena skladnost z ustreznimi predpisi o ekološki pridelavi.

Dodatek 7: Odobritev izjem

V mednarodnem biodinamičnem standardu Demeter so predvidene naslednje izjeme, ki jih lahko odobri ustrezna certifikacijska organizacija. Vse odobrene izjeme je treba navesti in o njih vsako leto poročati AC.

Tab.: 22 / Pregled izjem za odobritev

APP Št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
1	vnos neobdelanih semen konvencionalnega izvora ali razmnoževalnega materiala konvencionalnega izvora	6.1.2.2. / 6.1.2.3.	
1A	vnos gnoja živali, ki so bile krmljene z gensko spremenjeno krmo.	Dodatek 4	■ Gnoj je treba kompostirati vsaj eno leto ali z uporabo intenzivne in hitre metode kompostiranja. ■ Kompost mora biti označen in obdelan kot ločen kup. ■ Izvor, količino in uporabo (katero območje, kateri pridelek) vseh vnesenih gnojil je treba ustrezno dokumentirati.
1B	Bio-solarizacija	6.1.5.5.	■ Takojšnja uporaba 500 in CPP po uporabi metode ■ Samo v kombinaciji s konceptom kolobarjenja ■ se lahko ponovno zaprosi najprej v triletnih presledkih.
1C	Sterilizacija substrata za gobe, substrata za gojenje in mešanic za lončnice	6.1.7.6.	■ takojšnja uporaba 500 in CPP po uporabi sterilizacije

APP Št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
1D	Vrste gob, za katere je znano, da reagirajo na svetlobo, npr. Shii-take, gojene s svetlobo, če podnebje zahteva izolirane gojilnice	6.1.8.4.	
1 E	Ciljno bogatenje s CO_2 za optimizacijo ponudbe CO_2 v obdobjih rastnega primanjkljaja	6.1.6.5.	
2	Tla brez vegetacije trajni nasadi	6.1.7.	Prvo leto sajenja ali trajno v polsuhih podnebjih
3 A	Komercialne mešanice za lončnice, ki ne izpolnjujejo splošnih zahtev	6.1.6.1.	
4A	Pripravki se ne uporabljajo na strmih in nedostopnih zemljiščih	6.2. 6.3.6.6.	
4 B	Manjša pogostost škropljenja s silicijevim dioksidom na nepokošenih pašnikih	6.2.	■ Vsak nepokošen pašnik je treba vsaj vsaka tri leta poškropiti s silicijevim dioksidom. ■ Dve tretjini krmnih površin je treba vsako leto poškropiti s kremenico
5	Uporaba fosilne vode ali neobnovljivih vodnih virov za namakanje	6.1.9.2.	■ Vključevati mora podroben načrt za oceno učinka uporabe ■ Obstajati mora podroben načrt upravljanja voda
5 A	Sodelovanje med kmetijami	6.3.4.	Omejitve glejte v poglavju 6.3.4.
5 B	Odobritev obdelave vode za namakanje	6.1.9.2.2.	■ Samo če je potreba po zdravljenju dokazana ■ Samo če obstajajo utemeljeni razlogi, da imajo že odobrene metode manjši učinek.
6	Uporaba spinosada pri zatiranju škodljivcev	Dodatek 5	
7 A	Uporaba piretruma v kmetijski proizvodnji	Dodatek 5	V formulaciji ni kemičnih sinergistov
8	Izjeme od zahtev, ki urejajo stanovanja in zunanji dostop	6.3.5.	Dodatne zahteve glejte v poglavju 6.3.5.

APP Št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
9	pomanjkanje dostopa do pašnikov ali odprtih prostorov za govedo	6.3.5. / 6.3.5.1.	
10	Odstranjevanje rogov in razoroženih živali	6.3.5.1.	Letni pregled
11	Prostori za perutnino, ki so obstajali pred junijem 2013	6.3.5.4.	Samo omejitve zalog
12	Omejitev uvožene ekološke krme	6.3.6.2. / 6.3.6.9. / 6.3.6.10.	
13	Manj kot 3 kg sena na žival pri zimskem krmljenju	6.3.6.3. 6.3.6.4.	silaža ali slama kot nadomestek
14	Živali za goste	6.3.6.7.	
15	Skupnostni pašnik	6.3.6.8.	
16	Konvencionalna krma za mlade purane	6.3.6. / 6.3.6.10	Največ. 10 % do 10. tedna
17	Na zalogi	6.3.8.1. 6.3.8.3.	Do 40 % črede, dodatne omejitve glej 6.3.8.1.
18	Pripustitev pujskov konvencionalnega izvora	6.3.8.5.	Lahko se proda kot "v pretvorbi v Demeter" max.
19	Vnos mesnih petelinov konvencionalnega izvora	6.3.8.6.	
20	Podaljšana obdobja pretvorbe	6.4.4.1.	■ Do pet let za trajnice in okrasne rastline (dodatne omejitve so navedene v poglavju 6.4.2.); ■ Konvencionalna živinoreja do treh let (če se pozneje opusti), ■ Ekološka živinoreja do pet let
21	Upravljanje čebel - izključevalniki matic po obdobju preusmeritve	6.5.2.2.	■ Samo v dobro utemeljenih primerih. ■ Organizacija za potrjevanje mora opredeliti pogoje, pod katerimi je možno izvzetje.

APP Št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
22	Odstopanja od režima hranjenja v nujnih primerih	6.3.6. / Dodatek 2	■ Samo v nepredvidljivih primerih, kot so ekstremne vremenske razmere, naravne nesreče, poškodbe zaradi požara itd. ■ Odstopanja od splošnega režima krmljenja, ki jih organizacija za certificiranje izvzame, so v skladu z načelom razpoložljivosti in splošnim režimom tako, da se zmanjša delež na kmetiji, nato delež Demeter na splošno, nato ekološki delež do 100 % neekoloških deležev. ■ Deleži neekološke krme so omejeni na sestavine krme, navedene v Dodatku 2 d)
23	uporaba povprečne količine bakra do 4 kg/ha/leto v 7 letih za grozdje in hmelj	Dodatek 5	

Vlogo za izvzetje, ki ni predvideno, je treba nasloviti na Odbor za standardizacijo in je v skladu s poglavjem 1.4. Postopek izvzetja države iz Priročnika za vodenje kakovosti BFDI.

Dodatek 8: Najnižja starost ob zakolu perutnine

Tab.: 23 / Najnižja starost ob zakolu perutnine

vrste	Najnižja starost (dni)
piščanci	81
Pekinške race	49
samice pižmovskih rac	70
samci pižmovskih rac	84
race mlakarice	92
ptice gusarice	94
Purani in pečene gosi	140

Dodatek 10: Biodinamični pripravki

Zagotavljanje kakovosti pridelave biodinamičnih pripravkov.

V tem dodatku so navedene smernice za pripravo in uporabo. Je le priporočilo. Biodinamični ukrepi, ki se zahtevajo za pridobitev certifikata Demeter, so navedeni v poglavju 6.2. Biodinamični pripravki.

Splošni vidiki

- Biodinamični kompost in pripravki za škropljenje (="pripravki"), ustvarjeni iz naravnih in organskih snovi, se uporabljajo v majhnih odmerkih za izboljšanje življenja v tleh, rasti in kakovosti rastlin ter zdravja živali. Delujejo kot nekakšen "bioregulator", ki sili k samoregulaciji bioloških sistemov, npr. celotnega biološkega cikla kmetije .
- So bistvenega pomena za biodinamično kmetijstvo in njihova uporaba je priznana zahteva mednarodnega biodinamičnega standarda Demeter.
- Proizvodnja pripravkov poteka na kmetiji. Metoda pridelave vključuje jemanje določenih rastlinskih materialov (npr. cvetov kamilice, naribanega hrastovega lubja in regratovih cvetov), hlevskega gnoja ali kremenove moke, ki se dajo v izbrane dele živalskih organov in fermentirajo v zemlji določeno časovno obdobje, običajno pol leta. Po izkopu pripravka se preostali ostanki živalskih organov odstranijo v skladu z veljavnimi zakonskimi zahtevami.
- Odmerki za škropljenje na polju so 50-300 g/ha (hlevski gnoj) in 2,5-5 g/ha (hlevski silicij) ter 1-2 cmr vsakega od kompostnih pripravkov na 10 mr komposta ali hlevskega gnoja/gnojevke.
- Gnoj iz kravjih rogov ali pripravljen gnoj iz kravjih rogov (500P) je treba nanesti na začetku vegetacijske faze ali po spravilu certificiranega pridelka, v vsakem primeru pa vsaj enkrat na leto v odmerku vsaj 50 gr/ha. Krompirjevo kremenico iz rogov je treba škropiti glede na razvojno fazo rastlin, vendar vsaj enkrat letno v odmerku vsaj 2,5 g/ha.
- Pri pridelkih, ki se pobirajo vse leto in neprekinjeno (kot so na primer banane), je priporočljivo škropilne pripravke uporabiti vsaj trikrat na leto.
- Za vse podrobnosti o uporabi biodinamičnih pripravkov glejte poglavje 6.2..

Osnovna načela za pripravo

- Biodinamični pripravki bodo pridelani z uporabo naravnih procesov (npr. zimski počitek tal in poletno življenje tal) na kmetiji, na kateri se bodo uporabljali. Vsi materiali, ki se uporabljajo za izdelavo pripravkov, morajo v največji možni meri izvirati s te kmetije.

- Med proizvodnjo so bistveni živi biološki procesi. Uporabljeni organi so izbrani zaradi edinstvenih lastnosti, ki so posledica njihove nekdanje funkcije v živalskem organizmu. Njihova naloga je koncentrirati konstruktivne in formativne žive sile v snovi pripravkov.
- Uporabljeni živalski organi morajo ustrezati standardom kakovosti hrane. Razkužila so škodljiva za postopek.
- Pripravki, izdelani na ta poseben način, razvijejo močno, a subtilno moč, katere učinek lahko primerjamo z učinkom homeopatskih zdravil.

Materiali, potrebni za proizvodnjo pripravkov

Pri pridelavi biodinamičnih pripravkov se uporabljajo naslednji materiali in ocenjene količine organskega materiala, ki so potrebne na hektar.

Tab.: 24 / Materiali za proizvodnjo biodinamičnih pripravkov

Priprava	Material	Živalski organ	Količina/leto
Škropljenje na polju			
Gnoj iz rogov	Kravji gnoj	Kravji rog	1 rog / ha (*1)
Horn silicijev dioksid	Kvarčni obrok	Kravji rog	1 rog / 25 ha
Priprave komposta:			
Kamilica	Cvetje	Črevesje (2*)	30 cm / 100 ha
Hrastovo lubje	Bark	Lobanja (3*)	1 lobanja / 300 ha
Regrat	Cvetje	Peritonej (4*)	30 x 30 cm / 100 ha
Uredba (ES) št. 1774/2002 ne vpliva:			
Brinje	Cvetje	Jelenov mehur (5*)	1 mehur / 250 ha
Kopriva	celotna rastlina	ni	
Valerijan	Izvleček cvetov	ni	

Opombe: (1*): če se uporablja 5-krat; (2*): (3*): goveje črevo, iz držav, prostih BSE: lobanja (samo kost) krav (starih < 1 leto), prašičev ali konjev; (4*): goveja potrebušnica; (5*): Jelenov mehur (ne izvira iz Severne Amerike)

Izvor in obdelava živalskega organskega materiala

- Zahtevani organski material živalskega izvora je treba po možnosti vzeti od popolnoma certificiranih ekoloških živali, ki izvirajo s kmetije. Možno je tudi poreklo drugih rogov, ki se uporabljajo pri proizvodnji gnoja iz rogov.
- Trenutno se lahko goveja črevesa uporabljajo le iz držav, prostih BSE.
- Vsi živalski organi (razen jelenjega mehurja in rogov) so material kategorije 3, primeren za živila v skladu z Uredbo (ES) 1774/2002.
- Organi se uporabljajo sveži ali posušeni.
- Lobanja se pred polnjenjem s hrastovim lubjem položi v zaprto posodo, napolnjeno z žaginim prahom, in pusti stati nekaj časa, med katerim se s postopkom mikrobne maceracije očisti vseh mesnatih ostankov. Po odstranitvi lobanje se odpadni material odstrani v skladu z veljavnimi zakonskimi zahtevami.
- Med proizvodnim procesom je napolnjen material za orgle skrbno zaščiten pred posegi divjih živali (z uporabo neglaziranih loncev, skrbno ograjo itd.).
- Po končani proizvodnji pripravkov se vsi preostali živalski ostanki odstranijo na predpisan način.

Ocena tveganja

Uporaba biodinamičnih pripravkov ne predstavlja dodatnega tveganja, ker

- uporabljen organski material je standardne kakovosti za živila (lobanja, goveje črevo, potrebušnica) ali dovoljen za gnojenje (rogovje),
- Preostali material se odstrani in odstrani po končani proizvodnji,
- Med polletnim obdobjem fermentacije pride do biološke stabilizacije in nevtralizacije patogenih organizmov,
- Količina uporabljene pripravljene snovi je zelo majhna (zelo malo gramov na hektar),
- Pripravki za kompost se uporabljajo na gnoju in kompostu in ne neposredno na rastlinah.

Glede na izredno majhne količine in naravne mikrobiološke procese razgradnje sta proizvodnja in uporaba teh pripravkov praktično brez tveganja.

<u>Priporočena literatura:</u>

Raupp, J. & U. J. König (1996): Biodinamični pripravki povzročajo nasprotne učinke na pridelek glede na stopnjo pridelka. Biol. Agric. & Hort. 13, 175-188

Wistinghausen, C.v.; Scheibe, W.; Wistinghausen, E.v.; König, U.J. (2000): (W. Wisting: The Biodynamic Spray and Compost Preparations Production Methods). Booklet, Vol. 1, Stroud; 1. izd.

Wistinghausen, C.v.; Scheibe, W.; Heilmann, H.; Wistinghausen, E.v.; König, U.J. (2003): Navodila za uporabo biodinamičnih škropiv in kompostnih pripravkov. Knjižica, 2. zvezek, Stroud; 1. izdaja.

Uporaba biodinamičnih pripravkov je dovoljena v skladu z oddelkom 1.9.9 Priloge II k Uredbi (EU) 2018/848.

7. Standardi izdelkov za kategorije izdelkov Demeter

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

7.1. Pakiranje

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije september 2023

7.1.1. Področje uporabe

Ta standard se uporablja za embalažo izdelkov, ki se vnašajo v dobavno verigo z namenom maloprodaje, zlasti za potrošniško embalažo. Ta standard ne zajema embalaže, povezane s proizvodnjo, sekundarne embalaže (razvrščanje v skupine, razstavljanje) in terciarne embalaže (prevoz). Vendar pa je treba v največji možni meri upoštevati tudi njih.

Upoštevajte, da je to splošni oddelek o embalaži, standardi za izdelke lahko vsebujejo dodatne omejitve glede na kategorijo izdelka.

7.1.2. Splošna načela

Če že uporabljate embalažo, ki ni navedena na tem seznamu, ali če želite uporabljati embalažo, ki ni navedena na seznamu, se obrnite na ustrezno certifikacijsko organizacijo ali na Odbor za standarde pri biodinamični federaciji Demeter International.

Embalaža in izdelki Demeter morajo ustrezati najboljši možni okoljski praksi, kar v vsakem primeru pomeni:

- Zmanjšajte količino uporabljenega materiala; embalažo, ki daje vtis večje prostornine, kot je dejanska vsebina, izpustite.
- Če je le mogoče, so primernejši sistemi za večkratno uporabo ali vsaj za recikliranje.
- Pretirano pakiranje v smislu na primer majhnih embalažnih enot v celotni embalaži ali dodatnih okrasnih rokavov je treba opustiti.

7.1.3. Izrecno prepovedani embalažni materiali

- **Nanomaterialov** v embalaži ali premazih za embalažo ni dovoljeno uporabljati. Zakonske določbe o označevanju nanomaterialov trenutno niso zadostne. Če imate kakršne koli pomisleke, se ponovno zavarujte pri proizvajalcu ali zahtevajte izjavo o nenasprotovanju glede uporabe nanomaterialov. Delce nanodelcev lahko najdete v embalaži, na primer v izdelkih s posebnimi antibakterijskimi premazi, posebnimi lastnostmi glede migracije plinov in površinami s posebnimi oprijemljivimi lastnostmi.
- Embalažni materiali ne smejo vsebovati **sredstev za zaščito pred plesnijo**.
- Premazi, barvila ali črnila, ki vsebujejo pThtThalate, če bodo v neposrednem stiku z živili, niso dovoljeni.
- Polivinilklorid (PVC) in klorirana embalaža na splošno nista dovoljena. Ker je trenutno še vedno omejena razpoložljivost za vse tehnične aplikacije (zlasti za kisle izdelke in na splošno za steklenice), lahko certifikacijska organizacija odobri izjemo za notranje premaze pokrovov in pokrovčkov (EXP XIX: poglavje 7.19.).
- Embalažni material ne sme biti izdelan iz materialov ali snovi, ki vsebujejo **gensko spremenjene organizme** ali gensko spremenjene encime, so bili pridobljeni iz njih ali proizvedeni z njihovo uporabo. To velja zlasti za plastiko na biološki osnovi, proizvedeno iz gensko spremenjenih obnovljivih surovin.
- Sintetični premazi za sir, če vsebujejo **fungicide**, niso dovoljeni.

7.1.4. Odobreni ali omejeno odobreni embalažni materiali

Tab.: 25 / Skupine izdelkov s kraticami

Abr.	Skupina izdelkov / standardni oddelek	Abr.	Skupina izdelkov / standardni oddelek
BB	Kruh in pekarstvo (pecivo in slaščice)	FV	Sadje in zelenjava
MI	Mleko in mlečni izdelki	Olje	Olja in maščobe za kuhanje
S	Sladkor, sladila, slaščice, sladoled in čokolada	MDS	Mlečna formula za dojenčke
MS	Meso in mesni izdelki	HS	Zelišča in začimbe
COS	Kozmetični izdelki in izdelki za osebno nego	G	Žita, sojini izdelki, žitni izdelki in testenine
W	Vino in peneče vino	B	Pivo
A	Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo	CFW	Jabolčnik, sadna vina in kis
SCN	Sojini izdelki, žitni in oreščkovi napitki	CCC	Čokolada, kakav, slaščice
C	Kava		

Tab.: 26 / Pregled embalažnega materiala in skupin izdelkov

Pakiranje	Izdelek omejitev	Komentarji / skupina
Papir		
Papir	Vse	Beljen papir ali karton mora biti popolnoma brez klora (TCF) ali brez elementarnega klora (ECF). Reciklirani papir mora biti brez procesnega klora (PCF); iz recikliranega papirja in kartonske embalaže lahko iz tiskarskih barv surovine v izdelek prehajajo spojine mineralnih olj. Zlasti pri izdelkih, ki vsebujejo maščobe in olja, ter izdelkih z dolgim rokom uporabe se morate glede izogibanja in morebitnih ovir posvetovati s proizvajalcem. Ta komentar velja za vso papirno embalažo.
Voščen papir	Vse	
Papir s prevleko PE	Vse	
Karton/karton/tiskovina	Vse	
Pakiranje v kartonsko embalažo/PE	Vse	Prevlečen s polietilenom na eni ali obeh straneh
Pergamin / pergamentni papir	Vse	

Pakiranje	Izdelek omejitev	Komentarji / skupina	
Aluminij			
Aluminijasta folija	Vse (razen vina/ CCC)	Če je to tehnično neizogibno (za to, kaj se šteje za tehnično neizogibno, je odgovorna ustrezna certifikacijska organizacija)	
Aluminijasti kompozit (s kartonom, PE)	FV, MI, SCN, C	Za sveže mleko in pijače, tekoče izdelke;	
Metalizirani filmi	C		
Aluminijaste cevi	FV, olje	Samo za gorčico, redkev, majonezo	
Plastika na osnovi mineralnih olj			
Polietilen (PE)	Vse (razen vina)	vsak posebej in v kombinaciji	Upoštevajte morebitne omejitve v standardih izdelkov
Polipropilen (PP)	Vse (razen vina)		
Poliamid (PA)	FV, G, MS, MI		
Poliakril	G	Upoštevajte morebitne omejitve v standardih izdelkov	
Polistiren/polistiren (PS)	MI	Samo K3-Beakers v kombinaciji s kartonskimi tulci	
Polietilen tereftalat (PET)	FW; MI	Samo za pijače, samo v okviru vračljivih sistemov	
	MS; MI, G	Samo za liste za termoformiranje	
Celulozni hidrat / celofan	S, G	Posamezno, v kombinaciji ali kot premaz	
Bioplastika / tehnični biopolimeri			
Polietilen (PE)	Vse	Na splošno plastika na biološki osnovi na splošno ne ponuja okoljsko pomembnih prednosti. V nobenem primeru material ne sme vsebovati gensko spremenjenih obnovljivih surovin ali biti izdelan iz njih.	
Celulozni acetat (CA)	Vse (razen vina)		
Kompostabilna ali biološko razgradljiva primarna embalaža			
Škrobna plastika (škrobne mešanice, polimerne surovine, polivinil alkohol/PVAL, termoplastični škrob)	Vse (razen vina)	Če je v skladu z evropskim standardom za kompostabilno embalažo (EN13432). V nobenem primeru material ne sme vsebovati gensko spremenjenih obnovljivih surovin ali biti izdelan iz njih.	
Polimlečna kislina (PLA)			

Pakiranje	Skupina izdelkov	Komentarji / omejitev
Izdelki iz celuloze		
Polihidroksi maščobne kisline (PHF)		
Drugi materiali		
Glinena posoda	Vse	
pločevina in kositrna pločevina	Vse (razen vina)	varjeni in ne spajkani
Steklo	Vse	

7.2. Sadje in zelenjava

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije junij 2022

7.2.1. Področje uporabe

Ta oddelek zajema predelavo sadja in zelenjave, vključno z gobami, krompirjem in izdelki iz krompirja. Standard deluje kot pozitivni seznam, vse metode, pripomočki in dodatki, ki niso navedeni, so prepovedani. V primeru dvoma se obrnite na ustrezno certifikacijsko organizacijo ali koordinatorja Odbora za standarde.

7.2.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za sadje in zelenjavo so navedene v naslednjem delu standarda.

7.2.3. Sadje

Splošna načela - sadje

- Toplotna obdelava, kot so **pasterizacija**, **sterilizacija** in **avtoklaviranje**, je upravičena zaradi mikrobne stabilnosti in roka uporabnosti proizvodov. Izbrati je treba najmilejšo možnost za dosego tega učinka. V primeru dvoma o potrebi po uporabljeni tehnologiji odloči ustrezna certifikacijska organizacija.
- **Aseptično polnjenje** je mogoče in zaželeno. Parjenje je treba doseči z večstopenjskim uparjalnikom in/ali tankoplastnim uparjalnikom, po možnosti v vakuumu, npr. v vakuumskem uparjalniku.
- Predhodno pranje lahko opravite z vodo iz pipe. Končno čiščenje sadja je treba opraviti s čisto pitno vodo.

- **Sladkanje sadnih konzerv** je dovoljeno**,** tekočina za stekleničenje pa se lahko pripravi z medom, celim trsnim sladkorjem ali surovim sladkorjem. Zaradi prehranskih razlogov je treba te dodatke uporabljati v najnižjih možnih koncentracijah.
- Dovoljena je proizvodnja **koncentratov sadnih sokov** iz sadnih sokov ali nerafiniranih ekstraktov sokov brez dodatnega sladkanja, **sokov, obnovljenih iz koncentratov,** pa ni dovoljeno proizvajati. Dovoljena je proizvodnja nektarjev iz koščičastega sadja in sadja s pečkami (ter divjega sadja in jagodičja).
- Dovoljena je proizvodnja sadnih sirupov.
- Sladkanje paste in sliv ni dovoljeno, pulpo kislega sadja pa lahko sladkate z medom ali sladkorjem.

Posebna pomožna sredstva, aditivi in postopki predelave - sadje

- **Ettilen** se lahko uporablja za zorenje banan.
- Za namaze na osnovi sadja je dovoljena uporaba **pektina** (E 440a, neamidiran), **agar-agarja** (E 406; brez fosfatov ali kalcijevega sulfata, nekonzerviran z žveplovim dioksidom) in **rožičevega kavčuka (**E 410).
- Dovoljena sta naravni **škrob** in predželatiniziran škrob kot sestavina.
- **Encimi** se lahko uporabljajo, vendar morajo izpolnjevati zahteve iz preglednice 3.3.
- **Rastlinska olja in maščobe** (nehidrogenirane) kot sredstva proti sprijemanju za suho sadje.
- **Rastlinske beljakovine (npr.** grahove beljakovine) za kozmetične namene, bistrenje in fino obdelavo so dovoljene (potrebno je pisno dovoljenje ustrezne certifikacijske organizacije) (EXP X: poglavje 7.21.).
- Dodajanje **saharoze** v posušeni obliki ali v obliki sirupa ni dovoljeno.
- **Diatomaceous eartTh, bentonit** in **želatina** za prečiščevanje, bistrenje in filtriranje sadnih sokov so dovoljeni.
- Dovoljeni so vsi postopki obdelave sadja z **naravnimi kislinami,** kot sta koncentrat limoninega soka ali mlečna kislina.
- Dovoljeno je mehansko sekljanje ali homogenizacija.

7.2.4. Zelenjava (vključno s krompirjem in gobami)

Splošna načela - zelenjava

- Obdelave, kot so pasterizacija, sterilizacija in avtoklaviranje, so upravičene glede na mikrobno stabilnost in rok trajanja proizvodov. Izbrati je treba najmilejšo možnost za dosego tega učinka. V primeru dvoma o potrebi po uporabljeni tehnologiji odloči ustrezna certifikacijska organizacija.

- Aseptično polnjenje je mogoče in zaželeno. Za uparjanje je treba uporabiti večstopenjski uparjalnik in/ali uparjalnik s tanko plastjo, po možnosti v vakuumu, npr. v vakuumskem uparjalniku.
- Predhodno pranje lahko opravite z vodo iz pipe. Končno čiščenje je treba opraviti s čisto pitno vodo.
- Mehanske metode lupljenja so dovoljene za tisto zelenjavo, katere lupina ni primerna za uživanje.
- Dovoljeni so vsi postopki obdelave zelenjave z naravnimi kislinami, kot so koncentrat limoninega soka, kis ali mlečna kislina.

Posebna pomožna sredstva, aditivi in postopki predelave - zelenjava

- Diatomejska zemlja je dovoljena.
- Zamrzovanje zelenjave z dodanimi tekočinami ni dovoljeno.
- Paradižnikova masa se iz pulpe proizvaja z redukcijo vode s segrevanjem. Za prilagoditev vsebnosti suhe snovi se lahko doda sveža pulpa.
- Za pridelavo zelenjave, konzervirane z mlečnokislinskimi starterskimi kulturami, so dovoljene.
- Dovoljeno je dodajanje do 1 % sladkorja.

7.2.5. Embalaža - sadje in zelenjava

Splošna pravila iz poglavja 8.1. Embalaža, dodatne omejitve pa so naslednje:

- Pakiranje svežega sadja in zelenjave v plastiko na osnovi mineralnih olj ali na biološki osnovi ni dovoljeno, kar velja tudi za embalažo, ki je vsaj delno sestavljena iz navedenih snovi.
- Biološko razgradljiva plastika, reciklirana plastika in plastika, ki jo je mogoče v celoti reciklirati, se lahko uporabljajo za občutljivo sadje in zelenjavo (sveža zelišča, solate, jagodičevje, korenje in češnjev paradižnik) v prehodnem obdobju do 1. januarja 2026.

7.3. Kruh, pecivo in slaščice

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018 Datum revizije september 2023

7.3.1. Področje uporabe

Ta oddelek zajema predelavo kruha, peciva in slaščic. Sorodne izdelke, kot so žitni izdelki in slaščice, urejajo drugi standardni oddelki.

Standard deluje kot pozitivni seznam, vse metode, pripomočki in dodatki, ki niso navedeni, so prepovedani. V primeru dvoma se obrnite na ustrezno certifikacijsko organizacijo ali koordinatorja odbora za standarde.

7.3.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za kruh, pecivo in slaščice so navedene v naslednjem delu standarda.

7.3.3. Splošna načela - Kruh, pecivo in slaščice

Vse sestavine in aditive v izboljševalcih za peko je treba vključiti v popolno deklaracijo, ki se zahteva za označevanje zavitih ali nepakiranih pekovskih izdelkov Demeter.

Uporaba kladivnih mlinov je prepovedana zaradi nevarnosti visoke hitrosti vrtenja, ki povzroča temperaturne vplive, ki zmanjšujejo kakovost. Če mlin temelji na tehnologiji kladiva, vendar je opremljen z učinkovitim notranjim hladilnim sistemom, je uporaba dovoljena. Uporabljajo se lahko mlini, izdelani iz naravnih ali umetnih kamnov ali jeklenih valjev. Pri nakupu mlinov je treba dati prednost mlinom iz kamna.

Pečar se lahko odloči, ali bo pekel sveže mleto moko ali moko, ki je bila nekaj časa skladiščena.

Iz tehničnih razlogov je dovoljeno podaljšati ali prekiniti postopek vzhajanja v proizvodnji s hlajenjem ali zamrzovanjem. To je treba navesti.

Uporabite lahko pekače in pladnje iz jekla, nerjavnega jekla ali stekla. Če uporabljate prevlečene pekače ali pladnje, je treba pred prvo uporabo natančno upoštevati priporočila za predhodno obdelavo prevlečene površine. Že majhne nepopolnosti na površini pomenijo, da tako prevlečenega jekla ni več mogoče uporabljati.

Demeter Kruh in pekovski izdelki, pakirani ali nepakirani, morajo biti opremljeni s seznamom, ki je na voljo vsem strankam, trgovcem na drobno in distributerjem.

7.3.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Kruh, pecivo in slaščice

- **Arašidovo in palmovo olje** vsaj ekološke kakovosti je dovoljeno samo za cvrtje
- **Suhih mlečnih** izdelkov praviloma ni dovoljeno uporabljati
- Dovoljena kemična **sredstva za dvig** so **natrijev ali kalijev bikarbonat**, **vinska kislina**, **natrijev** ali **kalijev tartrat** (E 334/335/336 in E 500/501) v kateri koli kombinaciji. Žitni škrob je edini dovoljeni nosilec.
- **LecitThin** kot dodatek za čokoladni premaz je dovoljen.
- Odobrena sredstva za utrjevanje so **agar-agar** (E406) in **neamidiran pektin** (E 440a). Želatina se lahko uporablja samo za jogurt in skuto ter za pripravke iz smetane.
- Štiriodstotna raztopina **natrijevega hidroksida**, E 524, je dovoljena v proizvodnji Brezel in izdelkov za peko soli.
- **Arome** za uporabo v domiselni peki morajo biti izključno čista eterična olja ali čisti izvlečki, pridobljeni iz snovi, ki daje ime.
- **Gluten iz moke** se lahko uporablja kot izboljševalec peke, vendar le za pekovske izdelke, ki vsebujejo pšenico, in le za manjše pekovske izdelke, kot so bagete, štručke in toasti.
- Kot **sredstva za vzhajanje iz mikroorganizmov** se lahko uporabljajo fermentacije za peko, kislo testo in kvas. Kultivacijska kislina se lahko uporabi kot starter le v prvi fazi za kislo testo, cilj pa je razviti večstopenjski postopek brez uporabe kvasa. Za kvas je režim razpoložljivosti ekološki kvas, kvas, ki se razmnožuje na ekoloških substratih, konvencionalni kvas.
- Sadni sokovi, slad in sojina moka ter acerola v prahu so dovoljeni kot pecilni dodatki pri proizvodnji vseh pekovskih izdelkov.

- Primerna **sredstva proti sprijemanju** so moka (iz žit), rastlinska olja in maščobe, maslo in druge živalske maščobe. Lesna moka, magnezijev oksid in emulzije proti sprijemanju niso dovoljeni. Vosek je dovoljen, dokler se ne najde ustreznejši nadomestni material.

7.3.5. Metode predelave, specifične za izdelek - Kruh, pecivo in slaščice

- Peka v foliji je prepovedana. Papir za peko in folija za peko se lahko uporabljata le za preprečevanje lepljenja manjših pekovskih izdelkov (npr. slanega prepečenca, žemljic, piškotov itd.).
- Pečenega kruha in pekovskih izdelkov ni dovoljeno zamrzniti in nato prodajati kot **odmrznjene izdelke.**
- Peka v **infrardečih pečicah z visoko frekvenco** ni dovoljena.
- **Oblike za peko za enkratno uporabo** iz aluminija so prepovedane.

7.4. Žita, žitni izdelki in testenine

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018 Datum revizije september 2023

7.4.1. Področje uporabe

Ta standard zajema žita, mleta žita, žitne kosmiče, vključno s psevdocerkali, kot so ajda, kvinoja in amarant. Prav tako izdelke iz zgoraj navedenega, npr. žita za zajtrk (müsli), mešanice za peko, suhe mešanice z znatnim deležem zrnja (rižole, patti, rižote), kavne nadomestke iz zrnja, "naravni" škrob in predželatinizirani škrob, slad iz zrnja. Ta oddelek se ne nanaša na kruh, pecivo in slaščice, glej tudi oddelek 7.3.

7.4.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za kruh, pecivo in slaščice so navedene v naslednjem delu standarda.

7.4.3. Splošna načela - žito, žitni izdelki in testenine

Pri polnjenih izdelkih, kot so polnjene testenine, mora polnilo izpolnjevati ustrezne standarde, npr. za sadje in zelenjavo ali meso in mesne izdelke.

7.4.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - žita, žitni izdelki in testenine

- Za **pripravljene mešanice za peko** so dovoljene naslednje kulture mikroorganizmov (ki niso gensko spremenjene), če so na voljo in so gojene na certificiranih ekoloških substratih: kislo testo, posušena zrnca kislega testa, kvas, izdelki iz kvasa.

- Dovoljena **kemična sredstva za vzhajanje** za pripravljene mešanice so natrijev ali kalijev bikarbonat z vinsko kislino, natrijevim ali kalijevim tartratom (E 334/335/336 in E 500/501) v kateri koli kombinaciji. Žitni škrob je edini dovoljeni nosilec.
- **Arome** morajo biti izvlečki iz vsaj certificirane ekološke pridelave, npr. eterična olja.
- **LecitThin ekološke kakovosti** je dovoljen za proizvodnjo žitnih kosmičev (mešanica žit, sladkorja in soli; ne valjanih zrn).
- Dovoljena **pomožna tehnološka sredstva** so dušik (N_2), ogljikov dioksid (CO_2) in vsa druga pomožna sredstva brez posebnih omejitev za skupine izdelkov v skladu s preglednico 3.3 v poglavju Osnovne zahteve.
- **Natrijev hidroksid** (NaOH) je dovoljen za prilagajanje pH-vrednosti pri proizvodnji škroba.

7.4.5. Metode predelave za posamezne izdelke - žito, žitni izdelki in testenine

- Predelava **parboiled riža** iz riža Demeter je dovoljena, vendar mora biti način predelave naveden na sprednji etiketi.
- Proizvodnja **modificiranih zvezdic** z uporabo kemikalij ali encimov ni dovoljena.
- **Tehnike ekstrudiranja** so opredeljene kot "ekstrudiranje za oblikovanje" - kakršno koli nežno hladno stiskanje snovi skozi matrico za oblikovanje snovi in "ekstrudiranje za spreminjanje" - s pomočjo visokega tlaka in/ali visoke temperature, pri čemer se ne vpliva le na fizično obliko izdelka, temveč tudi na specifikacije in lastnosti prvotnega materiala. Oblikovno iztiskanje je dovoljeno, modifikacijsko iztiskanje pa ni dovoljeno. Ker teh tehnologij pogosto ni mogoče jasno ločiti glede na predelani material, je za oblikovno iztiskanje opredeljena zgornja meja 75 °C in 90 barov.

7.5. Zelišča in začimbe

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije junij 2018

7.5.1. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za zelišča in začimbe so navedene v naslednjem delu standarda.

7.5.2. Splošna načela - Zelišča in začimbe

Pri žetvi je brezhibna čistoča izjemnega pomena. To pomeni, da morajo biti pridelki brez očitnih bolezni, odmrlega tkiva, poškodb, gnilobe itd. Da bi preprečili mikrobno okužbo, je treba zagotoviti, da zelišča in začimbe med nabiranjem ne pridejo v stik z zemljo. Če je potrebno čiščenje, je treba uporabiti vodo pitne kakovosti brez dodatkov. Pred nadaljnjo obdelavo je treba to vodo za čiščenje čim bolj odstraniti iz zelišč in začimb.

Sušenje mora biti čim bolj nežno, pri čemer je treba ohraniti najvišjo kakovost in uporabiti optimalne pogoje za vsak posamezen izdelek. Temperature sušenja je treba določiti glede na izdelek. Postopek je treba nadzorovati tako, da se ohranja brezhibna higiena. Izrecno se priporoča uporaba sončne energije in varčevanje z energijo.

Sekljanje zelišč in začimb vedno spremlja izguba eteričnih olj. Če je le mogoče, je treba zelišča in začimbe tržiti cele ali grobo sesekljane. Za zmanjševanje velikosti se lahko uporabljajo običajni stroji in metode za mletje in rezanje. Če pri tem nastane prah, ga je treba odsesati, zračni tok pa pred izpustom v okolje očistiti.

7.5.3. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Zelišča in začimbe

- Kalcijev karbonat (E 170) je dovoljen kot sredstvo proti sprijemanju.
- Dovoljena sta ogljikov dioksid in dušik za sterilizacijo in hladno mletje.

7.5.4. Metode predelave, specifične za izdelek - zelišča in začimbe

- **Neposredno sušenje na soncu** na polju ali na tleh, s katerim se skrajša čas žetve, saj se senožet posuši, je dovoljeno le za sadna in zdravilna semena (npr. kumina, koromač itd.).
- Dovoljeni so **postopki umetnega sušenja** na tekočih trakovih ali policah z uporabo vakuuma, sušenja z zamrzovanjem ali kondenzacije.
- **Globoko zamrzovanje** in **sušenje z elektroliti** (kemična ekstrakcija vode) je dovoljeno, vendar je edini dovoljeni elektrolit sol.
- Dovoljeno je **vlaganje** v rastlinska olja ali kis kakovosti Demeter ali certificirane ekološke kakovosti.
- Dovoljene **metode razkuževanja** so uporaba suhe ali vlažne toplote. Dezinfekcija s pregreto paro je v primerih, ko je to tehnično mogoče, primernejša od drugih metod toplotne obdelave. Na splošno je najučinkovitejša obdelava z visoko temperaturo za kratek čas (npr. 105-115 °C za 2-5 minut).

7.6. Meso in mesni izdelki

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018 | Datum revizije oktober 2022

7.6.1. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za meso in mesne izdelke so navedene v naslednjem delu standarda.

7.6.2. Splošna načela - meso in mesni izdelki

Zakol živali zahteva posebno pozornost. Oglejte si poglavje 6.10.

7.6.3. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - meso in mesni izdelki

- **Pripravki in izvlečki začimb** niso dovoljeni.
- **Ekstrakti mesa in kvasa** ter **ojačevalci okusa** niso dovoljeni.
- Predelovalec mora pridobiti pisne izjave, ki potrjujejo, da pri razkuževanju zelišč in začimb ni bilo uporabljeno **obsevanje** ali **metilbromid.**
- **Umetna čreva** so dovoljena, če so navedena na etiketi. Naravna čreva in čreva se lahko obdelajo **z mlečno kislino** ali kisom in kuhinjsko soljo.
- **Citrati** so dovoljeni pri proizvodnji opečenih klobas, če mesa ni mogoče obdelati toplega. **Citratov na** splošno, posušene **krvne plazme**, krvne plazme ali **krvnega seruma** ni dovoljeno uporabljati.
- Dovoljen je **aspik v prahu** v ekološki kakovosti.
- Začetne **kulture** so dovoljene za uporabo v klobasah, ki se jedo surove. Dovoljena je uporaba **plesnivih kultur**, vendar ne iz gensko spremenjenih mikroorganizmov.

- Pri proizvodnji slanega soljenega mesa se ne smejo uporabljati **nitritne soli**, **solni petrolej** (E 252), **askorbinska kislina** (E 300), **glukono-delta-lakton** / GdL (E 575) in **živilska kislina.**
- Uporaba **mlečnih beljakovin, suhih mlečnih izdelkov** in drugih pripomočkov za rezanje je prepovedana.

7.6.4. Metode predelave, specifične za izdelek - meso in mesni izdelki

- Dovoljeno je **potopiti snovi, ki** izpolnjujejo splošne zahteve tega standarda. Dovoljeno je suho utrjevanje in utrjevanje v slanici, pri čemer slana kopel vsebuje vse vrste soli iz točke 3.3 z začimbami ali brez njih.
- Uporaba **materialov za mehčanje** ali električnih postopkov za mehčanje mesa ni dovoljena.
- Dovoljeno je hlajenje v korakih in hitro hlajenje s hladnim zrakom. Trupov ni dovoljeno škropiti z **raztopinami slanice** ali z **živilsko kislino**.
- Če krvi ni mogoče obdelati neposredno, jo lahko mešamo s kovinskimi palicami, da preprečimo strjevanje.
- Proizvodnja **stisnjenega mesa** iz mesnih izrezkov ni dovoljena.
- **Kajenje** je dovoljeno. Les se kuri neposredno v kurilnici ali zunaj nje v ustreznem prostoru. Dovoljeni so hladni in topli postopki dimljenja (< 70 °C). Posamezne vrste klobas določajo točno določeno metodo. Dovoljena sredstva za dimljenje so primerne vrste domačega lesa (kot les, ostružki ali žagovina, po možnosti iz bukovih, hrastovih in platanovih dreves, storži, zelišča in druge vrste rastlin, kot so brin, vres, veje, storži iglavcev in začimbe.
- Dovoljena je **popolna ohranitev.** V pločevinkah z lakiranimi notranjimi in zunanjimi površinami je dovoljena popolna konzervacija. Lahko se uporabljajo pločevinke iz bele kovine, vendar je zaželena uporaba stekla. Pločevinke so lahko varjene, vendar se ne sme uporabljati spajka. Posode iz plastike, aluminija ali plastično-aluminijastih laminatov niso dovoljene.

7.7. Mleko in mlečni izdelki

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije oktober 2022

7.7.1. Področje uporabe

To poglavje standarda obravnava predelavo svežega mleka in mlečnih izdelkov, kot so jogurt, skuta, sir in maslo. Podrobnosti o proizvodnji sladoleda (tudi sorbetov in zamrznjenega jogurta) so navedene v poglavjih 7.10.4 in 7.10.5.

7.7.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za sveže mleko in mlečne izdelke so navedene v naslednjem delu standarda.

7.7.3. Splošna načela - mleko in mlečni izdelki

Mleko je treba prevzeti s posebnimi tovornjaki, ki se uporabljajo samo za mleko Demeter ali imajo posebne cisterne, označene za mleko Demeter. Prevoz je mogoč tudi v zabojnikih z oznako Demeter ali pa se lahko dostavi neposredno s kmetije v mlekarno.

Da bi ohranili notranjo kakovost mleka vse do njegove porabe, mora biti mleko čim bolj predelano v celoti in sveže od krave.

7.7.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - mleko in mlečni izdelki

- Uporabljajo se lahko **starterske kulture** (tudi neposredni starterji). Vzgoja in razmnoževanje morata potekati v mleku Demeter. Za posebne recepte se lahko uporabijo kulture, ki niso bile vzgojene na mleku (npr. plesni).
- Za sesirjenje mleka se lahko uporabljajo telečje **sirilo**, mikrobno sirilo, mešanice sirilo-pepsina (telečje sirilo), kisli starterji in rastlinski izvlečki (artičoke, ženski slamnik - Gallium verum). Sirilo ne sme vsebovati konzervansov. Vendar se mleko ne sme sesiriti s čisto kislino.
- Dovoljena sta **kalcijev karbonat** ($CaCO_3$) in **kalcijev klorid** ($CaCl_2$). Natrijev bikarbonat se ne sme uporabljati.
- **Kalcijev klorid** (E 509) se lahko uporablja kot pomoč pri predelavi v vseh vrstah proizvodnje sira.
- Barvanje masla ali drugih mlečnih izdelkov z **betakarotenom ali laktoflavinom** ni dovoljeno.
- Kot zgoščevalca se lahko uporabita **škrob** in **agar-agar**.
- Površinska obdelava s **kalijevim sorbatom, kalcijevim sorbatom** ali **natamicinom** ni dovoljena.
- Slano slanico lahko ponovno prekuhate in jo ustrezno obogatite s soljo. Sterilizacija z **natrijevega tipoklorita, vodikovega peroksida** itd. niso dovoljeni.

7.7.5. Metode predelave, specifične za izdelek - mleko in mlečni izdelki

- Za trde sire, sire, ki jih je mogoče rezati, in poltrde sire se lahko uporabljajo naslednji **premazi** (posamezni ali mešani med seboj): **Čebelji vosek, naravni parafinski vosek Thard in mikrokristalni voski**. Naravni trdi parafinski vosek in mikrokristalni vosek ne smeta vsebovati drugih dodatkov, kot so polietilen, kratkoverižni poliolefin, poliizobutilen, butilna ali ciklična guma. Poleg tega voski ne smejo biti obarvani.
- **Plastična folija** je začasno dovoljena za prekrivanje zunanjega sloja sira za rezanje in poltrdega sira, če ne vsebuje **kalijevega sorbata, kalcijevega sorbata in natamicina**. (To je dovoljeno le, dokler se ne najde ustrezen nadomestni material ali metoda).
- **Uporaba aluminijastih posod** ni dovoljena niti za skladiščenje niti za predelavo.
- Za pasterizacijo mleka se lahko uporabljajo **metode** pasterizacije do najvišje temperature 80 stopinj C. Po obdelavi mora imeti mleko pozitiven peroksidazni indeks. Kot metoda segrevanja surovega mleka za kisle mlečne izdelke, jogurt, kefir in pinjenec je dovoljeno visokotemperaturno segrevanje na 85-95 °C za 5-10 minut. Drugi toplotni postopki, kot so

sterilizacija Obdelava UHT (Ultra ThigTh temperature) ali **ESL (extended sThelf life)** ni dovoljena, mleko pa ne sme biti **tomogenizirano**.

- Za označevanje mleka z blagovno znamko Demeter mora imeti mleko največ 30-odstotno **stopnjo homogenizacije** (izmerjeno s homogenizacijsko pipeto po metodi NIZO). Da bi lahko mleko označili kot **"netomogenizirano",** mora biti stopnja homogenizacije polnomastnega mleka največ 10 %.
- **Posredno nakisano** maslo, izdelano po metodi NIZO, ni dovoljeno. Druge običajne metode izdelave masla so dovoljene.
- **Svežina in skuta** se lahko proizvajata z dodajanjem starterskih kultur, kalcijevega klorida in sirišča. Dovoljena je uporaba sirotkinih beljakovin z metodami, kot so **metode termo-kultiviranja** in **ultrafinega filtriranja.** Uporaba **centrifugalnih** metod **ločevanja sirotke** ni dovoljena.
- **Sir iz kislega** mleka se lahko proizvaja samo iz skisane skute.
- Za proizvodnjo kislih mlečnih izdelkov, jogurta, kefirja in pinjenca je homogenizacija s homogenizatorjem prepovedana. Pri proizvodnji jogurta je dovoljena delna homogenizacija s centrifugirko. Za **povečanje suhe snovi** so na voljo naslednje možnosti.
- Dodajanje mleka v prahu
- Izhlapevanje v vakuumu
- Izhlapevanje v večstopenjskem uparjalniku s padajočim vlekom.
- Ultrafiltracija
- Obratna osmoza
- Dovoljena je proizvodnja **suhih mlečnih izdelkov** iz mleka in mlečnih izdelkov Demeter (npr. polnomastno mleko v prahu, posneto mleko v prahu, pinjenec v prahu, sirotka v prahu). Mleko v prahu iz **konj** in **koz** se lahko trži kot izdelki Demeter. Mleko v prahu iz **kravjega mleka je** dovoljeno **le kot sestavina** predelanih izdelkov.
- Bakterije se lahko odstranijo tudi z **baktofugiranjem**, vendar izločenega materiala ni več mogoče uporabiti.

7.8. Mlečna formula za dojenčke

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018 Datum revizije september 2020

7.8.1. Področje uporabe

Področje uporabe standarda za mlečne formule za dojenčke Demeter zajema začetne formule in nadaljevalne formule, proizvedene na osnovi kravjega ali kozjega mleka. Pod blagovno znamko/logom Demeter ali kot biodinamični ali kot takšni se lahko tržijo samo izdelki, namenjeni dojenčkom do 12. meseca starosti.

Izdelki na osnovi soje ali sojinega mleka so izključeni.

7.8.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za mlečne formule za dojenčke so navedene v naslednjem delu standarda.

7.8.3. Splošna načela - Mlečne formule za dojenčke

Dojenje pomeni več kot le dajanje najboljše in najbolj zdrave hrane dojenčku. Je tudi hrana za dušo in na edinstven način ohranja intimen odnos med materjo in otrokom, ki se je začel med nosečnostjo.

Demeter mlečna hrana za dojenčke ni namenjena kot nadomestek za materino mleko. Je podpora in dopolnilo v primerih, ko polno ali delno dojenje zaradi različnih razlogov ni mogoče.

Zlasti v tem ključnem obdobju je za mater in otroka bistvenega pomena, da prejemata hrano, ki temelji na certificiranih biodinamičnih surovinah.

Za predelavo in sestavo mlečnih formul za dojenčke veljajo strogi pravni predpisi, kot so zahteve glede higiene, sestavin ter vsebnosti makro- in mikrohranil.

Če se sestavine in mikrohranila dodajo zaradi znanstvenih in ne pravnih razlogov (glej 7.8.5.), mora potrebo po tem priporočiti svetovalni organ, ki ga naročita odbor za standarde BFDI in organizacija vlagateljica. O priporočilih je treba glasovati na skupščini članov.

7.8.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Mlečne formule za dojenčke

- Izolirani nukleotidi, hidrolizirane beljakovine in taurin so izrecno izključeni.
- Dovoljene sestavine so mleko in mlečne sestavine, sirotka v prahu ter mlečna maščoba in rastlinska olja.
- Dovoljene sestavine so tudi laktoza, škrob in maltodekstrin.
- Dodane sestavine in mikrohranila (vitamini in minerali, aminokisline, maščobne kisline, holin, inozitol in levokarnitin) so dovoljeni le, če zakonsko predpisane vsebnosti ni mogoče doseči samo s sestavinami Demeter.

7.8.5. Metode predelave, specifične za posamezne proizvode - Mlečne formule za dojenčke

- Vse faze predelave bodo optimizirane na podlagi najboljše možne kakovosti živil.
- Dovoljeno je sušenje z razprševanjem in homogenizacija celotne mase, ki se obdeluje.

7.9. Olja in maščobe za kuhanje

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije september 2020

7.9.1. Področje uporabe

Naslednji standard obravnava hladno stiskana olja, vključno z deviškimi in ekstra deviškimi kakovostnimi kategorijami, ter olja za nadaljnjo predelavo. Olje za nadaljnjo predelavo zajema olje kot predelovalno sestavino in olje kot predelovalno sredstvo, na primer kot olje za cvrtje ali sredstvo za ločevanje. Standard zajema tudi proizvodnjo živalskih maščob in margarine. Upoštevajte dodatne zakonodajne predpise o proizvodnji olja, zlasti o različnih kategorijah hladno stiskanih olj.

7.9.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za jedilna olja in maščobe so navedene v naslednjem delu standarda.

7.9.3. Splošna načela - Kuhinjska olja in maščobe

Najvišje temperature ekstrakcije za posamezna olja so prilagojene običajnim zakonskim zahtevam za proizvodnjo hladno stiskanih olj v različnih kategorijah. V nadaljevanju je navedenih nekaj primerov.

Če je mogoče, je priporočljivo uporabiti nižje **temperature ekstrakcije.**

- Oljčno olje: temperatura postopka ne sme presegati 27 °C
- Žafran in bučno olje 50° C

- Sončnično olje 60° C
- Koruzno, sojino, sezamovo in lešnikovo olje 60° C

- **Dezodoriranje** (parjenje) je treba navesti na vseh pakirnih enotah za potrošnike in predelovalce.

7.9.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Olja in maščobe za kuhanje

- Za filtriranje je dovoljen samo filtrirni material **brez azbesta,** kot sta papir ali tkanina.
- Za filtriranje in čiščenje se lahko uporablja **diatomejsko zrno.**
- Dovoljeno je dodajanje **dušika** (N_2).
- Za proizvodnjo **margarine mora biti** uporabljeni lecitin vsaj certificirano ekološki. **Za** proizvodnjo margarine ni dovoljena uporaba **zgoščene (hidrogenirane) maščobe** in **arom.**

Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - samo olje za namene predelave

- Za filtriranje in čiščenje sta dovoljena **bentonit** (polna zemlja) in **aktivno oglje,** vendar le za olje za predelavo.

7.9.5. Metode predelave, specifične za posamezen izdelek - Olja in maščobe za kuhanje

- Dovoljeno je **filtriranje**, **dekantiranje** in **centrifugiranje.**
- Dovoljene metode predelave za proizvodnjo margarine so **emulgiranje**, **pasterizacija** in **kristalizacija**.

Hladno stisnjena olja

- **Praženje semen** pred stiskanjem pri predelavi bučnega olja, sezamovega olja in olj iz oreščkov je dovoljeno. Ti izdelki morajo biti dodatno označeni kot "hladno stiskano olje iz praženih semen".
- Prepovedano je **kondicioniranje/predgrevanje** surovine, **ekstrakcija** z organskimi kemičnimi topili in **odstranjevanje sluzi** z mineralnimi ali organskimi kislinami.
- Obdelava z **aktivnim ogljem**, **odstranjevanje kislin, beljenje** in **kemično spreminjanje (**hidrogeniranje, spreminjanje estrov) so prepovedani.

- Za **palmovo olje,** ki se bo prodajalo kot surovo palmovo olje, odstranjevanje sluzi z uporabo kislin in odstranjevanje kislin ni dovoljeno.

Olje za predelavo

- Dovoljeni so običajni mehanski postopki za čiščenje in pripravo surovin (vključno s kondicioniranjem, sušenjem s toploto in **vakuumskim sušenjem).**
- Dovoljeno je **odstranjevanje sluzi** in **nevtraliziranje/izboljšanje** pH (samo enkrat pred frakcioniranjem ali po njem).
- Dovoljeno je **beljenje/odstranjevanje barve** in **termično frakcioniranje** (dekristalizacija/suho frakcioniranje).
- Dovoljeno je kuhanje **v pari/deodoriranje** (enkrat, pri najvišji temperaturi **230 °C)**.
- **Ekstrakcija** z organskimi topili in kemična modifikacija (hidrogeniranje, modifikacija estrov) sta prepovedani.

7.10. Sladkor, sladila in sladoled

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije september 2023

7.10.1. Področje uporabe

Ta oddelek zajema predelavo in proizvodnjo rastlinskih sirupov (npr. iz javorja, sladkorne pese, palme, kokosa itd.), koncentratov rastlinskih sokov in rastlinskih izvlečkov, sladil iz žit/škroba, sladnega ekstrakta, celega sladkorja (posušenega in zmletega sladkornega soka), surovega trsnega sladkorja, pesnega in trsnega sladkorja, sladoleda, sorbetov in zamrznjenega jogurta.

Standard deluje kot pozitivni seznam, vse metode, pripomočki in dodatki, ki niso navedeni, so prepovedani. V primeru dvoma se obrnite na ustrezno certifikacijsko organizacijo ali koordinatorja odbora za standarde.

7.10.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za sladkor, sladila itd. so navedene v naslednjem delu standarda.

7.10.3. Sestavine, pripomočki in dodatki - sladkor, sladila in sladoled

Sladkor in sladila

- Encimi, ki izpolnjujejo splošne zahteve tega standarda, so dovoljeni za predelavo sladkornih proizvodov iz zrnja/škroba.

- Za predelavo sladkorja in sladil je dovoljena **apnena voda** za odstranjevanje neželenih snovi.
- Za predelavo sladkorja in sladil sta dovoljena **ogljikova kislina** za obarjanje odvečnega kalcija v obliki kalcijevega karbonata in olje za preprečevanje penjenja.
- **Taninska kislina** - iz naravnih virov je dovoljena.
- Za predelavo sladkorja in sladil je dovoljen organski **ester saharoze.**
- **Natrijev karbonat, kalcij** in **natrijev tidroksid** so dovoljena pomožna sredstva za predelavo sladkorja.
- **Sulfoturinska kislina** kot pomoč za uravnavanje pH in **citronska kislina** kot pomoč za bistrenje sta dovoljeni samo za proizvodnjo sladkorja.

Sladoled

- Dovoljena sredstva za zgoščevanje sladoleda so **rožičev gumi, pektin, gumi guar** in **agar agar.**
- Dovoljeni so **inulin** in drugi oligosaharidi ekološkega izvora za predelavo sladoleda.
- **Barvila** niso dovoljena.

7.10.4. Metode predelave, specifične za izdelek - sladkor, sladila in sladoled

- Sladkorni sirup izhlapeva pod pritiskom pri temperaturah, ki niso dovolj visoke, da bi povzročile karamelizacijo.
- Poleg splošnih zahtev iz oddelkov 3.2 in 3.3 ni posebnih omejitev za proizvodnjo sladkorja, sladil in sladoleda.

7.11. Pivo

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018 Datum revizije september 2020

7.11.1. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za pivo so navedene v naslednjem delu standarda.

7.11.2. Splošna načela - pivo

Pivo Demeter mora biti proizvedeno po "tradicionalni umetnosti varjenja piva", ki temelji na procesih in postopkih, primernih za življenje. Zato se pri proizvodnji piva prednostno uporabljajo materiali, ki so posledica naravnih procesov (npr. uravnavanje kislosti z uporabo mlečnih bakterij namesto dodajanja kisline).

Voda, ki se uporablja za varjenje piva in za vse druge namene, se mora črpati iz zalog podzemne vode z najnižjo vsebnostjo onesnaževal. Biti mora vsaj kakovosti pitne vode in vsebnost nitratov manjša od 25 mg/l.

Enostavno izboljšanje kakovosti vode, kot je dovoljeno za naravno mineralno vodo za prehrano ljudi, je dovoljeno tudi za pivovarsko vodo. Dovoljeno je odstranjevanje železa in mangana s prezračevanjem. Povišano vsebnost apna se lahko zmanjša z dodajanjem natrijevega karbonata.

Odstranjevanje alkohola iz piva še ni urejeno.

Pivo je treba pakirati izključno v steklene steklenice ali sodčke iz nerjavečega jekla ali lesa. Pločevinke za enkratno uporabo so prepovedane. Etikete na steklenicah morajo biti natisnjene s črnili, ki ne vsebujejo težkih kovin ali vsebujejo le malo težkih kovin. Prekrivanje steklenic s srebrnim papirjem je prepovedano.
Pri nakupu novih zabojev za pivo morajo biti izdelani iz okolju prijaznih materialov

(polietilen nizke gostote z nizko vsebnostjo težkih kovin.

Pokrovi steklenic morajo imeti tesnilne elemente, ki ne vsebujejo PVC.

Izbrati je treba okolju prijazne materiale in metode čiščenja. Dovoljeno je čiščenje z alkalijami in kislinami. Po potrebi lahko uporabite vodikov peroksid (H O_{22}) ali perocetno kislino.

7.11.3. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - pivo

- Edine sestavine, ki se lahko uporabijo, so hmelj, slad in voda za varjenje piva, za varjenje piva Demeter pa se lahko uporabijo samo žita za varjenje piva Demeter. Dovoljeno je dodajanje sadja, zelišč in začimb v kakovosti Demeter. Sadje je treba očistiti v pitni vodi. Zdrobljeno sadje je treba nežno stisniti.
- Prednost je treba dati nepredelanim naravnim cvetovom hmelja. Uporablja se lahko **granuliran** hmelj **tipa 90.**
- Hmelj **v peletih tipa 45** in hmeljni ekstrakti so prepovedani.
- **Ekološke kvasovke** lahko prinesete ali pridobite v ekoloških pivovarnah. Uporablja se lahko samo živ, svež kvas brez dodatkov. Kvas se vzgaja in razmnožuje v sami pivovarni na pivini, ki izvira izključno iz surovin Demeter ali, če te niso na voljo, iz ekoloških surovin.
- **Mlečnokislinske bakterije** se lahko uporabljajo za mlečno fermentacijo za proizvodnjo posebnih piv Demeter.
- Vode **ni dovoljeno** spreminjati z naslednjimi postopki: filtriranje z aktivnim ogljem, ionska izmenjava, sterilizacija umazane vode, zlasti z UV sevanjem, ozonom, hipokloritom, klorovim dioksidom.
- Dovoljeni so **filtrirni materiali** iz tekstila (npr. vata), membrane (brez PVC, PVPP, azbesta in bentonita).
- **CO_2** se lahko uporablja samo za temperiranje sodov, **N_2** pa za polnjenje.
- **Diatomaceous eartTh** in **pivovarska sadra** sta dovoljena.
- Dovoljen je **natrijev karbonat** za mehčanje vode.
- Pri proizvodnji piva Demeter ni dovoljena uporaba aditivov, **arom**, **mineralov**, **elementov v sledovih** in **vitaminov,** namenjenih prehrani.
- Slad se ne sme obdelati s **sulphurjem**.
- Silicijev dioksid (silicijev dioksid) je dovoljen kot pomožno tehnološko sredstvo za proizvodnjo piva brez glutena.

7.11.4. Metode predelave, specifične za izdelek - pivo

- Za **sušenje** se lahko uporablja le **posredna** toplota, da se zmanjša nevarnost nastanka aminov.

- Postopki za **umetno pospeševanje** hitrosti vrenja pivine, zlasti uporaba **pripravkov silicijeve kisline za** pospeševanje **izomerizacije** sestavin **tThops,** niso dovoljeni.
- Dovoljena je uporaba ostankov piva kot **naravnega sredstva za kisanje.**
- **Pomožna sredstva za bistrenje**, zlasti lesni sekanci, organski drobci, impregnirani s smolo, in aluminijasta folija so prepovedani.
- Posebna **ligTht piva se** proizvajajo z vrstami kvasovk, ki naravno proizvajajo manj alkohola.
- Pospešeno **vrenje** z uporabo tlaka ali mešanja ni dovoljeno. Prav tako niso dovoljeni vsi postopki pospešenega staranja, kot je segrevanje med skladiščenjem. Ogrevana komora z največ $^{25oC\ je}$ dovoljena za drugo vrenje v steklenici le, če je najnižja zunanja temperatura nižja od ^{10oC}.
- **Popravljanje vizualnih pomanjkljivosti** ali **pomanjkljivosti okusa**, npr. odstranjevanje neprijetnih okusov s splakovanjem z **ogljikovo kislino** in uporabo **filtrov z aktivnim ogljem** ali spreminjanje barve z uporabo **barvil za pivo**, ni dovoljeno.
- Dovoljen je **postopek NatThan** (fermentacija in staranje piva v istem kozolcu).
- Prepovedana je uporaba materialov za podaljšanje roka uporabnosti, kot so **pripravki silicijeve kisline**, bentonit PVPP itd.
- **Vroče polnjenje** steklenic in **dezinfekcijska filtracija za** uničenje mikroorganizmov nista dovoljena, saj zmanjšujeta okus in delujeta kot konzervans. Pivo brez omejitev: Dovoljeno je hitro segrevanje (kratkotrajno segrevanje) z naknadnim hitrim ponovnim ohlajanjem.
- Pivo s povišano vsebnostjo preostalega sladkorja se lahko **pasterizira.**
- Razkuževanje steklenic s **sulfiti** in obdelava tesnil plutovinastih pokrovčkov z **formaldetida** so prepovedani.
- V primeru sekundarne fermentacije v steklenici je dodatek sladkorja dovoljen le, če največji dodatek ne presega 2,5 g/l piva, 7,5 g/l piva (sekundarna fermentacija v steklenici piva zgornje fermentacije oziroma 10 g/l piva (piva zgornje fermentacije šampanjca).

7.12. Vino in peneče vino

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, Biodinamika® in sorodnih blagovnih znamk - Obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije oktober 2021

7.12.1. Področje uporabe

Ta standard zajema proizvodnjo vina in penečih vin. Za druge alkoholne pijače, kot so sadno vino, jabolčnik, pivo in žgane pijače, glejte ustrezna poglavja.

7.12.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za vino so navedene v naslednjem delu standarda.

7.12.3. Splošna načela - Vino in peneče vino

V idealnem primeru Demetrovo/biodinamično vino pomaga pri razvoju narave in človeka, saj nagovarja čute in um. Demeter/biodinamično pridelovanje vina ni sredstvo za dosego cilja. Njegov namen je obogatiti svet ter slaviti lepoto pokrajine in življenja.

Cilji in naloge izhajajo iz predavanj, ki jih je leta 1924 imel Rudolf Steiner in ki so objavljena in znana kot "Kmetijski tečaj". Ta predavanja med drugim govorijo o vesolju (nebesih), ki ustvarja življenjske sile v človeku, živalih in rastlinah, ter o načinih, kako te življenjske sile narediti produktivne v kmetijstvu in vrtnarstvu, vključno s pridelavo grozdja. Človek v vlogi umetnika mora razviti zemljo, rodovitnost in rastline tako, da so na voljo plodovi življenjske kakovosti.

Demeter/biodinamično vino je narejeno iz biodinamično pridelanega grozdja. To grozdje je rezultat razširjenega Goethejevega pogleda na naravo, ki naravo vidi kot integrirano telo v

kjer imajo pomembno vlogo material, oblika, toplota in ritem. Iz tega koncepta je zrasla biodinamična metoda s preparati, sodelovanjem z ritmi kozmosa, specializiranim gojenjem rastlin itd. Cilj je, da se vinograd s temi metodami vedno bolj približuje lastni individualnosti. Grozdje, pridelano v takem vinogradu, mora biti pravi, edinstven in pristen izraz te individualnosti.

Tako kot sta rast in zorenje sadja odvisna od spoštljivega povezovanja kozmičnih in materialnih sil, je tudi razvoj človeka odvisen od spoštljivega sodelovanja z naravo in hvaležnega občestva med posamezniki. Spodbujanje teh interakcij je znak biodinamičnega razvoja kakovosti. Značaj posameznih Demetrovih/biodinamičnih vin se razlikuje glede na to, kdo in kaj je prispevalo k njihovemu nastanku.

Pri sklicevanju na umetniško določene postopke je očitno, da uporaba pravil in pogojev, opisanih v teh smernicah, sama po sebi ne more zagotoviti vključitve življenjskih sil v proizvodnjo. Zlasti tretji oddelek tega standarda zagotavlja, da se opisana pravila in pogoji v največji možni meri izognejo degradaciji življenjskih sil.

Raziskave na področju biodinamične pridelave in predelave vina se stalno nadaljujejo. Zato se bo ta standard nenehno izboljševal. Od izvajalcev se dejansko zahteva, da raziskujejo na področju razvoja tal, rastlin in družbe. Prav tako morajo nenehno raziskovati načine za izboljšanje predelave vina. V tretjem razdelku so v stolpcu, v katerem so navedeni cilji, navedene možne izboljšave metode predelave. Ti cilji se uporabljajo kot vodilo, ki opredeljuje smeri razvoja.

Biodinamično/demetersko vino je na voljo zahtevni javnosti. Kupcem je na voljo največja možna preglednost glede izvora in ravnanja z vinom Demeter/biodinamičnim vinom, vključno z uporabo dodatkov ali sredstev, tudi če bodo le začasno v stiku s končnim proizvodom. Nič ne sme prikrivati prave narave ali dejanskih lastnosti proizvoda.

Kakovost Demetrovega/biodinamičnega vina se izraža kot ohranjena vitalnost. To je mogoče konvencionalno izmeriti s prisotnostjo ali odsotnostjo sestavin in z drugimi ocenjevalnimi tehnikami, kot sta kristalizacija in preučevanje oblikovnih sil.

Delo v vinski kleti je zaokrožitev postopkov, ki so podlaga za pridelavo grozdja v vinogradu. V vseh fazah postopka se uporablja čim manj tehnologije ter čim manj pomožnih sredstev in dodatkov. Trenutno dovoljene pomožne snovi in aditive je treba zmanjšati ali postopoma ukiniti z izboljšanjem tehnik predelave. Postopki morajo spoštovati okolico, kraj in ljudi, ki sodelujejo pri pridelavi, ter biti v skladu z njimi. Glavni cilj je vsaj ohraniti kakovost biodinamičnega sadja. (Zato je zaželeno ročno obiranje grozdja, da se zagotovi najvišja možna kakovost surovine za predelavo).

Vsi postopki predelave in metodologije, ki se uporabljajo za predelavo grozdja in proizvodov, ki iz njega izhajajo, morajo biti v skladu z naslednjimi načeli:

- Proizvod je visoke kakovosti z vidika senzorike in prebavljivosti ter dobrega okusa.
- Žveplov dioksid je treba uporabljati čim manj.
- Izogibati se je treba postopkom, ki zahtevajo velike količine energije ali surovin.
- Izogibati se je treba pripomočkom in dodatkom, ki z vidika izvora, uporabe ali odstranjevanja povzročajo okoljska ali zdravstvena vprašanja.
- Fizikalne metode imajo prednost pred kemičnimi.
- Z vsemi stranskimi proizvodi predelave, naj bodo to organski ostanki ali odpadna voda, je treba ravnati tako, da so negativni vplivi na okolje čim manjši.

7.12.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - Vino in peneče vino

Standardi so opredeljeni v smislu pozitivnega seznama postopkov, sestavin, aditivov in pomožnih sredstev. Vse druge metode in materiali, ki niso navedeni v tem standardu, so izključeni iz proizvodnje vina Demeter. Da bi poudarili strogo prepoved nekaterih pogostih postopkov in materialov, so prepovedani naslednji postopki in materiali:

- Uporaba gensko spremenjenih mikroorganizmov
- Kalijev heksacianoferat
- askorbinska kislina, sorbinska kislina
- PVPP (polivinilpolipirolidon)
- Diamonijev fosfat
- Izinglass (plavalni mehur jesetrov), kri in želatina

- Dovoljeno je **dodajanje sladkorja ali koncentriranega grozdnega soka** za povečanje vsebnosti alkohola za največ **1,5 vol. %**.
- Pri **penečem vinu** je dovoljeno dodajanje sladkorja ali koncentriranega grozdnega soka za tiražo, pri čemer se alkohol s sekundarno fermentacijo poveča za največ 1,5 %.
- Za predelavo **likerja d´expèdition (penečega vina**) je dovoljeno dodajanje sladkorja ali zgoščenega grozdnega soka do 50 g/l in likerja do 6 cl/l.
- **Domači kvas** in **pied de cuve**. Vnesene nevtralne kvasovke so dovoljene le za **upravičeno vtihotapljeno vrenje** (5 brix - sladkor 50 g/l ali manj) ali za sekundarno vrenje penečih vin. Če se vnese kvas:
  - **da** bi se fermentacija ustavila, morajo biti kvasovke certificirano ekološke.

– za sekundarno fermentacijo penečih vin kvasovke ne smejo biti gojene na petrokemičnem substratu ali sulfitni odpadni tekočini.

- Dovoljene so samo Demeter/organske **kvasne luske**, druga kvasna hranila mora odobriti ustrezna certifikacijska organizacija (EXP XII: poglavje 7.21.).
- **Stabilizacija vinskega kamna** samo s hladno stabilizacijo, dovoljen je samo naravni vinski kamen iz Demetra ali ekološke pridelave vina, dovoljen je tudi kalijev bitartrat.
- Za uravnavanje kislosti se uporabljajo **kalijev bikarbonat** ($KHCO_3$ **), kalcijev karbonat** ($CaCO_3$) in Dovoljena je **vinska kislina** (E334). Dodatek je omejen na 1,5 grama/liter.
- Dovoljene so **mlečnokislinske bakterije** za biološko zmanjšanje kisline.
- Ohranjanje s **SulpThurjem** je mogoče do določenih stopenj. Dovoljene so naslednje oblike:
  - Čisti SO_2 , kot plin ali v raztopini
  - Kalijev bisulfit
  - Kalijev metabisulfit
- **Šumeče tablete** niso dovoljene.

Licenciranci federacije (potrdil jih je Mednarodni urad za certificiranje)

Odbor za mednarodne standarde se je dogovoril o naslednji izjemi za imetnike licenc federacije:

Za uravnavanje kislosti je pod določenimi pogoji dovoljena vinska kislina (E334) v količini do 2,5 grama/liter.

Za pisna izvzetja je treba zaprositi individualno.

Tab.: 27 / Dodajanje SO_2 vinu

Preostali sladkor	SO_2 skupaj [mg/l] pri stekleničenju	
	Bela, peneča, vrtnica	Rdeča
<5g/l preostalega sladkorja	140	100
>5g/l preostalega sladkorja	180	140
Sladka vina z Botrytis	360	
Sladka vina brez botritisa	250	

- Dovoljena sredstva za finalizacijo so jajčni beljak, mleko in mlečni izdelki, kazein in grahove, krompirjeve ali pšenične beljakovine, hitozan (samo z izjemo ustrezne certifikacijske organizacije) (EXP XVI: poglavje 7.19.).

- Anorganska dovoljena sredstva za finalizacijo so bentonitno aktivno oglje, prezračevanje, kisik vključno z mikrooksom (mikrooks je dovoljen le za preprečevanje zmanjšanja v zgodnji fazi).
  - Dovoljeni anorganski in organski filtrirni materiali so celuloza, tekstil (brez klora), polipropilen, diatomejska zemlja, perlit in keramične cevi
  - Dovoljeni pripomočki za stekleničenje so CO_2 in N_2 .
  - Za zorenje vina so dovoljeni samo hrastovi leseni sodi.
  - Pri proizvodnji tradicionalnega grškega vina Retsina se lahko uporablja naravna borova smola brez drugih pomožnih snovi ali dodatkov.

7.12.5. Metode predelave, specifične za proizvod - Vino in peneče vino

- Črpalke, ki razvijajo velike strižne ali centrifugalne sile, npr. centrifugalne črpalke, niso dovoljene v novih napravah ali pri zamenjavi strojev.
- Dovoljeno je segrevanje rdeče vinske kaše na največ **35 °C.** Dovoljena je uporaba ogrevanja in hlajenja za uravnavanje fermentacije.
- **Pasterizacija** ni dovoljena.
- Koncentracija **celotnega mošta** ni dovoljena. **Zmanjševanje vsebnosti alkohola** s tehničnimi metodami je prepovedano. Dovoljeno je dodajanje vode v kašo/mošt.
- Dovoljeno je **centrifugiranje.**
- Prečni tok (tangencialno) filtriranje se lahko uporablja le na podlagi izjeme, ki jo odobri ustrezna certifikacijska organizacija. Ta izjema (EXP XVIII: poglavje 7.21.) se lahko uporabi le enkrat na serijo in le, če velikost por ni manjša od 0,2 mikrometra in je uporabljeni tlak manjši od 2 barov. Poleg tega samo za določene vrste vin:
  - Vina brez dodatka SO_2 na splošno
  - Naravna peneča vina (metoda prednikov / "petillant naturel")
  - Sladka vina
  - Vina, ki se kvarijo z mlečno kislino (npr. bela vina s počasnim vrenjem)
  - Rdeča vina z organoleptičnim odstopanjem (Brettanomyces)

7.12.6. Pakiranje in čiščenje - Vino in peneče vino

- Dovoljene so posode iz betona, leseni sodi, porcelan, jeklene posode, kamenina, glinene amfore. Rezervoarji iz kovine ali betona z epoksidno maso in/ali steklenimi vlakni niso več dovoljeni.

pridobljene od leta 2022 dalje. Rezervoarje iz teh materialov, ki so bili kupljeni pred tem datumom, lahko še vedno uporabljate in jih ureja ustrezna certifikacijska organizacija. Obdelava vseh teh posod z vinsko kislino je dovoljena. Plastične posode so omejene na prenos, ne pa tudi na skladiščenje.

- Dovoljeni **materiali za stekleničenje** so steklo in drugi neporozni materiali iz gline, kot sta kamenina ali porcelan, brez notranjih prevlek.
- Dovoljena **zapirala** so steklena, plutovinasta, z vijačnim pokrovom, kronski zamaški, plastična zapirala in tehnična zapirala na osnovi plute.
- **Plombe, odporne proti nedovoljenim posegom,** se lahko uporabljajo brez omejitev.
- **Čiščenje** in razkuževanje prostorov in opreme se izvaja izključno z vodo, paro, žveplom, mehkim milom, kavstično sodo, ozonom, perocetno kislino, ocetno kislino, vodikovim peroksidom, citronsko kislino, čemur sledi izpiranje s pitno vodo.

7.13. Jabolčnik, sadna vina in kis

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, Biodinamika® in sorodnih blagovnih znamk - Obdelava

Različica junij 2022 | Datum revizije oktober 2022

7.13.1. Področje uporabe

Naslednji standard se nanaša na vinifikacijo sadnih sokov, ki niso grozdni sok, kot so jabolčnik, cidre ali jabolčno vino, ter na proizvodnjo alkoholnih pijač iz medu (medica). Poleg tega se nanaša na proizvodnjo kisa iz sadnih in zelenjavnih sokov ter vina in piva. Za druge alkoholne pijače, kot so vino, pivo ali žgane pijače, primerjajte z ustreznimi standardi za proizvode.

7.13.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za jabolčnik, sadna vina in kis so navedene v naslednjem delu standarda.

7.13.3. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - jabolčnik in sadna vina

- Cilj je proizvodnja **sadnih vin** z uporabo avtohtonih **kvasovk**. Lahko se uporabijo posebne biodinamične, certificirane ekološke ali, če te niso na voljo, komercialne kvasovke, ki se ravnajo po splošnem režimu.
- Dovoljeno je dodajanje **sladkorja ali koncentriranega sadnega soka za** povečanje vsebnosti alkohola za največ **1,5 volumenskega odstotka.** Za **drugo** vrenje penečih sadnih vin dodajanje sladkorja ni omejeno.
- **Metabisulfit** (E224) in **SO_2** (E220) sta dovoljena do vrednosti 50 mg/l za sadna vina in medico ter 100 mg/l za peneča sadna vina.

- Za bistrenje in prečiščevanje jabolčnega soka za proizvodnjo jabolčnika se uporabljajo **encimi** in **$CaCl_2$** je dovoljen.
- Iz kozmetičnih razlogov so dovoljeni **rastlinski proteini za** bistrenje in prečiščevanje.

7.13.4. Sestavine, pomožna sredstva in aditivi - kis

- Alkohol kot sestavina ni dovoljen. Kis se proizvaja z dvostopenjskim postopkom fermentacije ali v obliki aromatiziranega kisa (aceta). Arome morajo imeti certifikat Demeter.
- Iz kozmetičnih razlogov so dovoljeni rastlinski proteini za bistrenje in prečiščevanje.
- Pri metodah kontinuirane predelave in inokulacije je treba starterske kulture pridobiti iz lastne proizvodnje. Funkcionalne kulture se lahko vnesejo le pri ponovnem zagonu postopka v praznih rezervoarjih. Kadar se neprekinjena proizvodnja izmenjuje z ekološko proizvodnjo, ekološki starterji ne smejo presegati 5 % prostornine proizvodnje fermenta Demeter.

7.13.5. Metode predelave, značilne za posamezne proizvode - jabolčnik in sadna vina

- Postopki za **umetno zmanjšanje** vsebnosti alkohola in postopki za izboljšanje **okusa** ali videza z uporabo **barvil** niso dovoljeni.
- Pasterizacija je dovoljena.
- Dovoljeno je filtriranje z metodami filtriranja, opisanimi v poglavju 3.3.
- Filtriranje s prečnim tokom ni dovoljeno.

7.13.6. Metode predelave, specifične za izdelek - kis

- Dovoljeni so tradicionalni postopki (Orleanska metoda), generatorski postopki (pakiran generator ali metoda z vrvjo) in postopki hitrega kisa (postopek fermentacije v potopljeni vodi).
- Kisovih **esenc** ni dovoljeno proizvajati, zato je prepovedana tudi proizvodnja kisa iz ponovno razredčenega koncentrata in **sintetičnih** metod proizvodnje **kisa.**
- Kisovo kremo (Crema) je treba izdelati z redukcijo tekočine brez uporabe škroba ali drugih zgoščevalcev.
- Pasterizacija je dovoljena.
- Dovoljeno je filtriranje.

- Sulfuriranje ni dovoljeno, kot začetni proizvod se lahko uporabi sulfatirano vino.

7.13.7. Embalaža - kis in sadna vina

- Fermentacija poteka v cisternah iz nerjavnega jekla, keramičnih, steklenih ali lesenih sodih.
- Rezervoarjev iz kovine ali betona z epoksidno plastjo in/ali steklenimi vlakni od leta 2023 dalje ni več mogoče na novo pridobiti. Rezervoarji iz teh materialov, ki so bili kupljeni pred tem datumom, se lahko še vedno uporabljajo in jih ureja ustrezna certifikacijska organizacija.
- Za kis v embalaži v razsutem stanju za velike potrošnike, kot je gostinstvo, plastični material v skladu s poglavjem 7.1. Embalaža se lahko uporablja. Za vse druge namene je plastični material izključen.
- Za stekleničenje, zapiranje in tesnila, odporna proti nedovoljenim posegom, veljajo enaki predpisi kot za vino, glejte poglavje 7.12.6.

7.14. Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, Biodinamika® in sorodnih blagovnih znamk - Obdelava

Različica junij 2018 | Datum revizije oktober 2022

7.14.1. Področje uporabe

Ta standard opredeljuje proizvodnjo alkohola Demeter, ki se uporablja kot sestavina v drugih izdelkih Demeter, kot so tinkture, in alkoholnih pijač, ki se uporabljajo kot pijače. Alkoholna žganja, ki se uporabljajo kot pijače, so omejena na žganja, destilirana iz žit, vina, zelenjave (vključno z agavo), sadja, ostankov vinifikacije in predelave sadja ter likerjev (aromatična žganja z relativno visoko vsebnostjo sladkorja vsaj 100 g/l). Druge alkoholne pijače so opredeljene v ustreznem oddelku standarda za predelavo BFDI (vino in peneče vino, sadna vina in pivo).

Če se žgane pijače destilirajo iz proizvodov, kot je vino ali sadno vino, predelavo in fermentacijo začetnega proizvoda ureja ustrezni standardni oddelek.

7.14.2. Splošna pomožna sredstva in dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material in metode obdelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo so navedene v naslednjem delu standarda.

Vsi drugi predpisi splošnega dela, kot so ločevanje, skladiščenje in pretok proizvodov, se uporabljajo brez omejitev. Če je postopek sladiranja oddan v zunanje izvajanje, mora biti zadevni predelovalec v celoti vključen v postopek certificiranja.

7.14.3. Splošna načela - alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo

Biodinamični predelovalci alkoholnih pijač se zavedajo svojih odgovornosti. Izjemna izkušnja okusa in arome bi morala biti edina motivacija za premišljeno uživanje biodinamičnih žganih pijač. Zato je cilj tukaj opisane predelave vrhunska obrt, klasična fermentacija in zorenje, ki temeljita na strokovnem znanju in času. Izključene so vse metode za pospešitev postopka ali za polepšanje ali ponarejanje okusa.

7.14.4. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo

- Kvas za fermentacijo poteka po splošnem režimu. Dodajanje sladkorja in drugih hranil za kvasovke ni dovoljeno. Če se žgane pijače destilirajo iz biodinamičnega vina, je vrenje vina urejeno v poglavju 7.2. Vino in peneče vino.
- Encimi so omejeni na pektinaze in amilaze ter morajo izpolnjevati zahteve splošnega oddelka (poglavje 3.3. Pomoči in dodatki). Encimi se lahko uporabljajo za sladiranje žit in stiskanje krompirja/kukurize.
- Kvas se lahko ponovno uporabi po centrifugiranju mošta in izpiranju. Centrifugirani kvas lahko vsebuje certificiran ekološki mošt, če je pridobljen iz certificirane ekološke pridelave. Certificiran ekološki kvas pri kontinuiranih metodah predelave ne sme presegati 5 % prostornine kvasa Demeter. Kvas, ki vsebuje neekološki mošt, je izključen.
- Alkoholna žganja za prehrano ljudi se lahko aromatizirajo z zelišči, začimbami, sadjem, zelenjavo in koreninami. Uporaba aromatičnih sestavin poteka v skladu s splošnim režimom. Dovoljen je certificiran divji pridelek (npr. brin).
- Likerji se lahko proizvajajo le na osnovi alkoholnih destilatov, drugih alkoholnih pijač, kot je vino, živil (kot je sadje) in sladkorja (vključno z vsemi vrstami sladkorja in sirupov ter karameliziranega sladkorja). Za aromatiziranje likerjev so dovoljeni aromatični ekstrakti.
- Demeter alkohol za nadaljnjo predelavo se lahko proizvaja samo iz živilskih materialov ali stranskih živilskih proizvodov (npr. gnili materiali, les itd. so izključeni)
- Slad in kaša ne smeta biti obdelana z žveplom.
- Kakršni koli ukrepi za simulacijo daljšega skladiščenja in zorenja, kot so lesni sekanci, barvni sladkor ali karamel, niso dovoljeni.

7.14.5. Metode predelave, specifične za izdelek - Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo

- Da bi zmanjšali nevarnost biogenih aminov, se za sušenje slada lahko uporablja le posredna toplota.
- Dovoljene so vse vrste destilacije, tudi dvojna ali trojna destilacija.
- Aromatizirana alkoholna žganja za prehrano ljudi se proizvajajo s postopki maceracije in perkolacije. Metode za pospešitev proizvodnje aromatiziranih žganih pijač, kot sta metoda z mešanico ali koncentratom, niso dovoljene.
- Kakršne koli dejavnosti za umetno pospeševanje procesa zorenja niso dovoljene.
- Vsi filtrirni materiali v skladu s poglavjem 3.3. Uporabljajo se lahko pomožna sredstva in dodatki.
- Rastlinska olja za preprečevanje penjenja so dovoljena v skladu s splošnim režimom.

7.14.6. Zorenje in pakiranje - Alkoholna žganja in alkohol za nadaljnjo predelavo

- Alkoholna žganja morajo zoreti v nerjavnem jeklu, glinenih posodah, steklenih ali lesenih sodih. Plastične posode niso dovoljene. Za uporabljene in reciklirane sode je cilj nakup sodov iz biodinamičnih kleti, če ti niso na voljo v želeni kakovosti, se lahko uporabijo drugi viri. Ustrezno je treba poskrbeti, da se prepreči prehod onesnaževalcev iz prejšnje uporabe v biodinamični proizvod. Ustrezna certifikacijska organizacija lahko zahteva protokole za čiščenje sodov neekološkega izvora.
- Alkohol za nadaljnjo predelavo (neživilsko uporabo) in alkoholna žganja se lahko shranjujejo v plastiki.
- Za stekleničenje, zapiranje in tesnila, odporna proti nedovoljenim posegom, veljajo enaki predpisi kot za vino, glejte poglavje 7.12.6.

7.15. Kozmetika in izdelki za osebno nego

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, Biodinamika® in sorodnih blagovnih znamk - Obdelava

Različica junij 2018 | Datum revizije oktober 2021

7.15.1. Področje uporabe

Ta standard opredeljuje proizvodnjo naslednjih proizvodov, ki se lahko označijo kot Demeter in/ali biodinamični:

- Izdelki za nego obraza, las in telesa
- kreme za sončenje
- izdelki za ustno nego
- eterična olja
- ekstrakti, ekstrakti in tinkture
- vode in hidrolati (hidrosoli)
- mila, vključno s tekočimi mili, npr. šamponi in geli za prhanje
- dekorativna kozmetika in čistila
- parfumi

7.15.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

V nasprotju z osnovno sistematiko tega standarda predpisi o pomožnih snoveh, aditivih, filtrirnih materialih in metodah predelave niso urejeni v splošnem delu standarda, temveč v naslednjih poglavjih.

7.15.3. Splošna načela - kozmetični izdelki in izdelki za osebno nego

Cilj je izdelati kozmetiko iz naravnih sestavin, ki so koristne za človeško kožo in telo ter imajo čim manj negativnih posledic za okolje. Surovine rastlinskega ali živalskega izvora morajo imeti, kolikor je mogoče, certifikat Demeter/biodinamični certifikat. Naloga pri proizvodnji kozmetike je ohraniti ali, kadar je to mogoče, z uporabo ustreznih ukrepov izboljšati posebne lastnosti surovin, ki so nastale zaradi njihove pridelave po biodinamičnih načelih.

Cilj je uporabiti postopke, ki spoštujejo in izboljšujejo prirojene lastnosti materiala. Zato imajo prednost sestavine, ki so bile deležne ritmičnega mešanja (npr. svetlo/temno, vroče/hladno, sončni vzhod/zahod). Med proizvodnjo je treba upoštevati neposredne vplive okolja, kot je prisotnost elektromagnetne kontaminacije, in zmanjšati negativne učinke na najmanjšo možno mero. Sestavine kmetijskega izvora je treba predelati tako, da se čim bolj zmanjša izguba kakovosti, vključno z življenjskimi lastnostmi, ki izhajajo iz njihovega biodinamičnega načina pridelave.

Upoštevati je treba okoljske učinke vsake proizvodnje. To zajema področja, kot so tokovi odpadne vode, vključno z odpadno vročo vodo, zmanjšanje onesnaževanja okolja z odpadki, poraba energije, ustrezna izbira embalaže in biološka razgradljivost samega izdelka. Embalažni materiali so opredeljeni v oddelku 7.1 tega standarda.

Izdelki ne smejo vsebovati sestavin, ki so gensko spremenjene ali so bile proizvedene s tehnikami genskega spreminjanja. Prav tako je iz vseh proizvodnih postopkov izključeno ionizirajoče sevanje in ne smejo se uporabljati materiali z velikostjo delcev manj kot 100 nanometrov (nanotehnologija je izključena). Izključeno je tudi mineralno olje kot vhodni material.

Voda ima osrednjo vlogo v številnih kozmetičnih izdelkih in je v mnogih primerih največja sestavina. Zato mora biti najvišje kakovosti. Izboljšanje kakovosti vode z ritmično obdelavo je lahko koristno. Čista pitna voda najboljše kakovosti. Prednost ima izvirska voda (vključno z mineralno vodo), destilirana voda ali dinamificirana voda. Priprava vode mora zagotavljati visoko kakovost vode. Voda se lahko filtrira, mehča ali obdeluje z UV-žarki.

Označevanje kozmetičnih izdelkov Demeter najdete v standardu za označevanje. Poleg tega morajo vsi kozmetični izdelki izpolnjevati višje predpisane pravne standarde, zlasti glede varnosti, učinkov, sestave in označevanja.

Vse sestavine morajo biti posebej navedene na seznamu sestavin. Po zakonu je treba uporabljati sistem INCI (International Nomenclature Cosmetic Ingredient). Vzporedno z njim mora biti ime vsake sestavine navedeno v ustreznem jeziku.

Vpliv predelave na okolje

- Organske odpadke, ki ne predstavljajo tveganja za onesnaženje okolja, je treba kompostirati ali z njimi ravnati na okolju prijazen način.
- Pri predelavi, ki vključuje vročo vodo (kot je destilacija), je treba počakati, da se voda ohladi, preden se vrne v naravni ekosistem, kot so tla ali vodni tokovi.
- Hidrosoli/vode, ki vsebujejo dodatke, kot so konzervansi, se ne smejo odlagati v naravne ekosisteme, kot so tla ali vodni tokovi.
- Embalažni materiali morajo izpolnjevati zahteve standarda BFDI.

7.15.4. Razvrstitev v kozmetičnem standardu

Kozmetične sestavine so v programu Demeter razvrščene glede na njihovo funkcijo in namen v zadevnem izdelku. Razvrščene bodo tri kategorije: aktivne snovi, sestavine v formulaciji/funkcionalni dodatki in parfumi:

1. Aktivne snovi so sestavine, ki dejansko dosežejo učinek na telesni ravni. Sestavine z aktivnim delovanjem so naravni izvlečki ali maščobna olja, ki se idealno uporabljajo v kakovosti Demeter, in niso izolirane snovi. Dovoljeni načini predelave so navedeni spodaj v poglavju (7.15.6.).
2. Funkcionalni dodatki so snovi, ki podpirajo aktivne sestavine v kozmetičnem izdelku glede sestave, delovanja in teksture, kot so emulgatorji, zgoščevalci in tenzidi. So izključno rastlinskega ali mineralnega izvora in so lahko izolirane snovi, npr. estri maščobnih kislin. Navesti jih je treba v Dodatku I. Izolirane snovi se proizvajajo izključno za kozmetični in živilski sektor.
3. Parfumi so snovi, ki prek vohalnih čutil razvijajo učinek kozmetičnega izdelka. Parfum naj bo samo iz čistih in naravnih eteričnih olj (pridobljenih iz določenih rastlin), po možnosti kakovosti Demeter, ali frakcij, pridobljenih iz eteričnih olj.

Vse sestavine ni mogoče povezati z eno od treh kategorij, nekatere sestavine delujejo v več kategorijah. Slednje je treba kot take poimenovati v Dodatku I.

7.15.5. Kakovost in izračun sestavin - kozmetika

- Vse sestavine kmetijskega izvora morajo biti biodinamične ali ekološke kakovosti. Potrebni deleži sestavin Demeter so opisani v razdelku o označevanju.
- Če sestavina kmetijskega izvora ni na voljo v biodinamični ali ekološki kakovosti, se lahko uporabi v konvencionalni kakovosti pod naslednjimi pogoji:
    - Dokazilo o nerazpoložljivosti morajo pisno predložiti trije dobavitelji

- Zahteva se testiranje na zaslonu z več ostanki z mejnimi vrednostmi, ki ustrezajo orientacijskim vrednostim BNN
- Znesek ne sme presegati 5 % celotne formulacije (EXP XV: poglavje 7.21)

- Polpredelane in predelane sestavine drugih ekoloških standardov morajo biti ekološki proizvodi, ki ustrezajo metodam predelave iz tega standarda. Standard mora biti naveden v družini standardov IFOAM.
- Surovine iz divjega pridelka morajo biti certificirane v skladu z uredbama EGS 834/2007 in 889/2008 ali drugimi veljavnimi ekološkimi zakoni in se štejejo za enakovredne ekološkim proizvodom. Ne štejejo kot biodinamične sestavine, vendar lahko predstavljajo več kot 5 % končne sestave, če so v skladu z oddelkom o označevanju. Zadevna certifikacijska organizacija lahko odobri izjemo, če je vloga v celoti dokumentirana za manjše nabiranje, ki je manj pogosto kot letno, katerega količina ne ogroža populacije rastlin in ki predstavlja manj kot 2 % končne formulacije (EXP XIV: poglavje 7.21.).
- Sestavine recepture temeljijo na ekološko certificiranem palmovem olju in/ali palmovo olje mora imeti dokazilo o trajnosti s certifikatom (certificirano trajnostno palmovo olje/RSPO, najbolje na ravni "ohranjene identitete"), če je na voljo. Če certificirano trajnostno palmovo olje ni na voljo, je potrebno pisno dokazilo dobavitelja.
- Dovoljeni so nebarvani in nebeljeni rastlinski voski.
- Stranski proizvodi zakola živali se lahko uporabljajo le, če izvirajo iz biodinamičnih živali. Shema nerazpoložljivosti, ki se uporablja za druge kmetijske proizvode, glej (2), se ne uporablja.
- Dovoljene surovine, pridobljene iz živih živali, so mlečni izdelki, volna ter nebarvani in nebeljeni voski. Pri uporabi lanolina (volnenega voska) je treba poznati obdelavo ovc z insekticidi (namakanje), metodo ekstrakcije lanolina in obdelavo lanolina s topili. Od dobavitelja je treba pridobiti pisno izjavo o teh podrobnostih. Vsako serijo je treba testirati na vsebnost uporabljenih materialov in predložiti potrdilo o analizi ostankov. Uporabiti je treba lanolin z najnižjo možno vsebnostjo pesticidov.
- Naslednji materiali niso dovoljeni niti kot topila niti za kakršen koli drug namen kot sestavina, dodatek ali pomožno tehnološko sredstvo:
  - Mineralna olja in naftni derivati
  - Benzen
  - Heksan
  - Propilen glikol
  - butilen glikol

- Kelacijska sredstva EDTA in njihove soli
  Surovine, pridobljene iz mrtvih živali (npr. živalske maščobe, živalski kolagen) ali živih celic
- Mikrogranule.

7.15.6. Posebne metode predelave - kozmetika

- Ta standard izrecno navaja vse dovoljene postopke. Vsi drugi so prepovedani.
- Prepovedano je testiranje na živalih, tako na vretenčarjih kot na nevretenčarjih. Potrošniških izdelkov in surovin prvič po letu 1979 ni mogoče testirati na živalih.
- V vseh proizvodnih fazah je izključeno tudi ionizirajoče sevanje in ne smejo se uporabljati materiali z velikostjo delcev manj kot 100 nanometrov (nanotehnologija je izključena), z izjemo sestavin zemeljske in mineralne sestave.
- Za aktivne snovi v kozmetičnih izdelkih (glej 7.15.4.) so dovoljeni vsi (tradicionalni) mehanski in biološki postopki, npr. destilacija s paro, ekstrakcija, mletje, sušenje, mešanje, zamrzovanje, sekljanje, presejanje, pranje, segrevanje, hlajenje in fermentacija.
- Funkcionalni aditivi v kozmetiki Demeter (glej 7.12.4 (3)) so pridobljeni iz naravnih izhodnih snovi, kot so olja, saharidi, beljakovine, lipoproteini, organske kisline, in se lahko spremenijo s saponifikacijo, hidrolizo, esterifikacijo in transesterifikacijo, destilacijo, fermentacijo, nevtralizacijo, kondenzacijo z odstranitvijo vode, hidratacijo, sulfatizacijo. Nastali proizvodi morajo biti navedeni v spodnji preglednici I.
- Eterična olja se pridobivajo s parno/vodno destilacijo, ekstrakcijo s CO_2 , hladnim stiskanjem, skarifikacijo, rektifikacijo (tj. odstranjevanjem sestavin, ki povzročajo preobčutljivost, samo z vakuumsko redestilacijo, npr. olje mete), frakcionirano destilacijo (npr. ylang ylang).
- Za proizvodnjo izvlečkov, ekstraktov in tinktur se surovine pripravljajo samo z mehanskimi, toplotnimi ali fermentacijskimi metodami. Za izvlečke niso dovoljena druga ekstrakcijska sredstva razen vode, maščobnega olja, etilnega alkohola, CO_2 , glicerina, sadnega kisa ali mešanic navedenih snovi.
- Hidrolat se proizvaja samo s parno destilacijo.
- Pri ekstrakciji Effleurage je treba uporabljati Demeter ali certificirane organske voske ali maščobe.
- Za proizvodnjo mila se lahko surovo milo proizvaja samo iz surovin Demeter/biodinamične kakovosti brez drugih sestavin. Za umiljenje se lahko uporablja samo natrijev ali kalijev hidroksid, ki ni bil predhodno uporabljen, in ne sme presegati 10 % formulacije.

- Dovoljena topila za ekstrakcijo iz surovin so etilni alkohol, maščobe in olja rastlinskega izvora, glicerin, pridobljen iz maščob ali olj rastlinskega izvora, med, sladkor in kis. Topila se uporabljajo v skladu s splošnim režimom.

7.15.7. Sestavine - nekmetijskega izvora

- Sestavine mineralnega izvora: soli (natrijevi, kalijevi, kalcijevi in magnezijevi kloridi in sulfati), gline (vključno z bentonitom in diatomejsko zemljo), kamen, dragi kamni, vključno s silicijevo kislino. Dovoljeni so naravni minerali, ki niso bili kemično spremenjeni.
- Sestavine kovinskega izvora: plemenite kovine, kovine
- Pigmenti iz mineralov in aglomeriranih kovinskih oksidov, ki izpolnjujejo vse druge omejitve standarda.
- Če se kot sestavina uporabljajo minerali ali sol, je treba predložiti potrdilo o analizi in ustrezno dokumentacijo, da se dokaže, da uporabljene sestavine ne vsebujejo prepovedanih onesnaževalcev, kot so težke kovine, ali dodanih sestavin, kot so sredstva, ki se prosto cedijo.
- Čista pitna voda najboljše kakovosti. Prednost ima izvirska voda (vključno z mineralno vodo), destilirana voda ali dinamificirana voda. Priprava vode mora zagotavljati visoko kakovost vode. Voda je lahko filtrirana, mehčana ali obdelana z UV-žarki.
- Konzervansi, antioksidanti, površinsko aktivne snovi/emulgatorji, alkohol, topila (vsi funkcionalni dodatki) morajo biti navedeni v Dodatku I.
- Sintetično denaturiran alkohol ni dovoljen.
- Prednostno se uporabljajo botanični konzervansi.
- Prednost imajo naravni antioksidanti (npr. na osnovi žajblja ali rožmarina).
- Dovoljeno je uporabljati CO_2 kot ekstrakcijsko topilo.
- Dovoljeni so naravni encimi (npr. sadni encimi), ki so dokumentirano brez GSO in drugih prepovedanih sestavin.
- Sintetične dišave niso dovoljene. Dišave morajo biti samo čista eterična olja Demeter/Biodynamic ali certificirane ekološke kakovosti, brez barvil in drugih dodatkov.

Dodatek I

Dovoljene izolirane snovi (samo funkcionalni dodatki)

V Dodatku I so lahko navedeni dodatni funkcionalni dodatki, če so izpolnjena naslednja merila:

Funkcionalni dodatki so proizvedeni s postopki, skladnimi s tem standardom; niso aktivne sestavine.

Nekateri funkcionalni aditivi lahko delujejo v drugi kategoriji kot aktivne snovi ali parfumi. To je navedeno za vsako sestavino.

A

izvleček alantoina (komarček)

askorbinska kislina

Askorbil palmitat

B

Benzil alkohol

Benzojska kislina in njene soli

C

Celulozni gumi (za piling/zobno pasto/gele za povečanje

čvrstosti) Cetearilni alkohol

Cetearil glukozid (samo za izdelke za

izpiranje) Cetil alkohol

Cetearil

palmitat

Cetearil olivat

Citronska

kislina

Kokosov glukozid (samo za izdelke za

izpiranje) Kokosov alkohol

D

desetil glukozid (samo izdelki za izpiranje)

desetil oleat

dehidroksantan gumi

Dinatrijev kokoil glutamat

E

Etilni alkohol (iz fermentacije organskega rastlinskega materiala kmetijskega izvora)

G

Glicerin

Gliceril kaprilat

Gliceril citrat Gliceril

kokoat Gliceril

distearat Gliceril laktat

Gliceril laurat Gliceril

linoleat Gliceril oleat

Gliceril oleat Citrat

Gliceril stearat Gliceril

stearat Gliceril stearat

SE

Gliceril stearat citrat

H

Hidroliziran pšenični gluten (aktivni in funkcionalni dodatek)

Hidrolizirane pšenične beljakovine (aktivni in funkcionalni

dodatek) **J**

estri jojobe (aktivni in funkcionalni dodatek)

L

Mlečna kislina (samo iz fermentacije ogljikohidratnega substrata brez GSO) (aktivni in funkcionalni dodatek)

Lanolinski

alkohol lavrilni

alkohol

lauril glukozid (samo izdelki za izpiranje)

Lecitin

Lanolin

P

Poligliceril - 3 - poliricinoleat

Kalijev kokoat

Kalijev olivat

Kalijev palmitat

Kalijev stearat

Kalijev sulfat **S**

Natrijev cetearil sulfat Natrijev

kokoat x

Natrijev kokoil glutamat x

Natrijev kokoil hidrolizirane pšenične

beljakovine x Natrijev glukonat x

Natrijev lauroil laktilat x Natrijev

olivat x

Natrijev palmov kernelat x

Natrijev palmat x

Natrijev stearil laktilat x

Sorbinske kisline in njihove soli

x Stearinska kislina x

Stearil alkohol

saharozni stearat x

T

Tokoferol (vitamin E), aktivni in funkcionalni dodatek Totarol

X

Ksantan (E 415)

Dovoljene izolirane snovi (aktivne sestavine)

V to kategorijo se s prihodnjimi revizijami tega oddelka standarda ne morejo dodati nobene druge snovi. Izdelki, ki temeljijo na odobritvi izdelka pred letom 2022 (s strani katere koli certifikacijske organizacije) z eno od teh snovi, ostanejo veljavni za nedoločen čas. Novih izdelkov ni mogoče odobriti.

- Železov oksid (krema za sončenje)
- salicilna kislina (za piling in nadzor madežev (higiena))
- Trietil citrat (za dezodorante)
- titanov dioksid (krema za sončenje)
- Vitamini (razen askorbinske kisline in tokoferola)
- Ksilitol (za zobno pasto) Če je pridobljen iz koruze, je potrebna prijava o odsotnosti GSO.
- cinkov oksid (krema za sončenje)

.

7.16. Tekstil

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk - obdelava

Različica junij 2018	Datum revizije september 2020

7.16.1. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za tekstil so navedene v naslednjem delu standarda.

7.16.2. Splošna načela - tekstil

Tekstilne surovine (volna, bombaž, lan, svila, lan itd.) so kmetijski proizvodi, za katere veljajo vsa načela biodinamične metode pridelave. Proizvodnja tekstila se od proizvodnje hrane razlikuje po tem, da je vedno potrebna predelava. Tako kot lahko predelava živil poslabša biodinamične lastnosti, lahko predelava tekstila negativno vpliva na lastnosti biodinamičnih vlaken. Pri predelavi tekstila se uporablja tudi veliko kemičnih snovi (čiščenje, barvanje itd.). Ti lahko povzročijo veliko okoljsko škodo in/ali onesnaženje končnega izdelka.

Izključitev določenih strupenih izdelkov v proizvodnji ureja proizvodni standard Demeter. Pri predelavi ta vidik urejajo standardi Mednarodnega združenja za naravni tekstil (IVN), ki so bili izbrani kot najprimernejši za predelavo tekstila Demeter.

Izdelki Demeter vedno izpolnjujejo minimalne standarde za ekološke tekstilne izdelke.*

** Odobritev zahteva, da ima zadevni standard:*

- *Najmanjša vsebnost ekoloških sestavin je 50 % kmetijskih sestavin.*
- *Brez vzporednih sestavin (Demeter z ekološkimi/konvencionalnimi)*

- *Brez GSO*
- *Brez nanodelcev*

Imetnik licence zaprosi za odobritev in predloži dokazilo, da so zgornje zahteve izpolnjene z zadevnim standardom in da je certificiran za ta standard.

7.16.3. Surovine, pripomočki in dodatki - tekstil

- Vsa vlakna s certifikatom Demeter (volna, bombaž, lan itd.) se lahko uporabljajo v tekstilnih izdelkih Demeter. Certificirana vlakna iz lastnosti, ki se spreminjajo v Demeter, so sprejemljiva, če njihov delež v predelanem tekstilu ne presega ene tretjine celotne vsebnosti.
- Dovoljene so mešanice, ki vsebujejo vlakna, ki izvirajo iz kmetijstva s certifikatom Demeter. Dokler svila ali druga naravna vlakna niso na voljo v kakovosti Demeter, je dovoljeno mešanje z ekološkimi vlakni.
- Označevanje Demeter za take izdelke, ki vsebujejo mešana vlakna, mora vsebovati najmanj 66 masnih % vlaken Demeter.
- Bombaž je treba nabirati ročno. Strojno obiranje je dovoljeno le, če je izključena uporaba kemikalij. Živalska vlakna je treba striči ali česati.

7.16.4. Metode predelave, specifične za izdelek - tekstil

- Uporabljajo se standardi Mednarodnega združenja za naravni tekstil (IVN) v njihovi zadnji objavljeni izdaji.

.

7.17. Hrana, zdravstveni in farmacevtski dodatki

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, Biodinamika® in sorodnih blagovnih znamk - Obdelava

Različica junij 2019 Datum revizije september 2020

7.17.1. Področje uporabe

Ta standard se uporablja za izdelke, ki dopolnjujejo prehrano ljudi ali podpirajo zdravljenje, ne da bi bili neposredno ali obvezno predmet splošne živilske ali farmacevtske zakonodaje. To zajema kategorije, kot so prehranska dopolnila, funkcionalna živila, zdravstvena dopolnila ali farmacevtska dopolnila.

Ker gre za mednarodni osnovni standard in ker lahko nacionalne pravne zahteve oziroma jurisdikcije te kategorije razmejijo ali razvrstijo na različne načine, jasna in dokončna razmejitev tega področja uporabe na določene skupine izdelkov ni mogoča. Zaradi različnih področij uporabe nacionalnih ekoloških standardov ali nasprotij v horizontalni zakonodaji veljajo za ekološki certifikat kot predpogoj za vse izdelke Demeter, kot so navedeni v splošnem delu, omejitve za ta standard izdelka. V skladu s tem ta pogoj začne veljati le, če obstaja osnovni ekološki standard za zadevno kategorijo proizvodov, v vsakem primeru pa morajo biti surovine kmetijskega izvora zajete v osnovnih ekoloških predpisih.

Upoštevajte, da je pri nekaterih izdelkih in v nekaterih državah sklicevanje na ekološko in s tem na Demeter lahko celo prepovedano za živila ali farmacevtska dopolnila. Za pravno nedvoumno razvrstitev in odobritev je v celoti odgovoren imetnik licence. Zelo priporočljivo je, da se nacionalni certifikacijski organi sklicujejo na to v postopku odobritve izdelka.

7.17.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za živila in

zdravstvenih dopolnil ter funkcionalnih živil in farmacevtskih dopolnil so navedeni v naslednjem razdelku standarda.

7.17.3. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - živila, zdravstvena in farmacevtska dopolnila

- Glede uporabe, kakovosti in izvora surovin, minimalnih zahtev za sestavo izdelka Demeter in razpoložljivosti veljajo splošni pogoji za živilske izdelke Demeter.
- Kot lepila so dovoljeni: gumi guar, arabski gumi, maltodekstrin, rastlinski voski, naravni škrob, želatina in pektin (E440i).

7.17.4. Metode predelave za posamezne izdelke - živila, zdravilna in farmacevtska dopolnila

- Dovoljeni so postopki sušenja in segrevanja, ki jih dovoljuje splošna tabela tega standarda. Dovoljeno je sušenje z razprševanjem in sušenje v bobnu. Sušenje z zamrzovanjem z izjemo ustrezne certifikacijske organizacije.
- Dovoljeno je oblikovanje iztiskanja znotraj oblikovanih meja glede tlaka in temperature.

7.17.5. Kapsule in premazi - prehranska, zdravstvena in farmacevtska dopolnila

- Kapsula ali premaz ne sme presegati 5 % prostornine proizvoda.
- Kot osnovne sestavine so dovoljene živalske beljakovine, želatina ali rastlinski polisaharidi in olja vsaj ekološkega izvora.
- Dovoljeni so maltodekstrin, sončnični lecitin, gumi guar, arabski gumi in domači škrob vsaj ekološkega izvora.
- Magnezijev karbonat je dovoljen kot sredstvo za sproščanje ali sredstvo za sproščanje plesni.
- Barvila niso dovoljena, možna pa je uporaba barvil v obliki rastlinskega prahu ali podobnih sestavin.

Proizvajalec zagotovi, da material ne vsebuje nobenih drugih dodatkov, razen zgoraj navedenih. Specifikacije proizvoda morajo biti na voljo v okviru odobritve proizvoda.

7.18. Sojini izdelki, žitni in oreščkovi napitki

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, Biodinamika® in sorodnih blagovnih znamk - Obdelava

Različica oktober 2021	Datum revizije oktober 2021

7.18.1.Področje uporabe

Ta pododdelek standarda BFDI zajema sojine izdelke, kot sta tofu in mleko, pšenični gluten, kot je seitan, žitne pijače ter pijače iz oreščkov in semen. Ta oddelek se ne nanaša na sojine kosmiče, glejte poglavje 7.4.

7.18.2. Splošna pomožna sredstva, dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za sojine izdelke, žitne in oreščkove napitke ter podobne izdelke so navedene v naslednjem delu tega standarda.

7.18.3. Splošna načela - sojini izdelki in žitni napitki

Informacije o izdelku na splošno ne smejo navajati, da so rastlinski napitki prehranski nadomestek za mleko.

7.18.4. Sestavine, pomožna sredstva in dodatki - sojini izdelki in žitni napitki

- **Nigari** (magnezijev klorid) in **kalcijev sulfat** sta dovoljena koagulanta (za strjevanje skute) za tofu in izdelke iz tofuja. Natrijev bikarbonat je dovoljen kot pomoč/dodatek.
- Za dimljenje sojinih izdelkov se lahko uporablja samo trdi les (les, ostružki ali žagovina). Tropski trdi les je izključen.
- Pri proizvodnji žitnih napitkov se lahko encimi uporabljajo za razogljičenje in saharizacijo škroba.
- Lecitin se lahko uporabi, če se proizvajajo pijače iz oreščkov.

7.18.5. Metode predelave, specifične za posamezne izdelke - sojini izdelki in žitni napitki

- Za konzerviranje pijač iz žit, soje in oreščkov je najvišji dovoljeni toplotni postopek UHT (ultra visoka temperatura).
- Pijače iz žit, soje in oreščkov se lahko homogenizirajo.

7.19. Čokolada, kakav in slaščice

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk

Različica september 2023	Datum revizije september 2023

7.19.1. Področje uporabe

Ta standard opredeljuje proizvodnjo čokolade Demeter, kakava, pijač, ki vsebujejo kakav, sladkarij s čokolado kot glavno sestavino in slaščic.

7.19.2. Splošna pomožna sredstva in dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za čokolado, kakav in slaščice so navedene v naslednjem delu standarda.

7.19.3. Splošna načela - čokolada, kakav in slaščice

Zaradi uporabljenih surovin je treba posebej poudariti veljavnost standarda Demeter za družbeno odgovornost.

7.19.4. Obdelava po žetvi - kakav zrna

- Najprimernejša metoda je sušenje fižola na sončni svetlobi. Če to v deževnem obdobju ni mogoče, se lahko uporabi umetno sušenje z vročim zrakom. Dovoljeni so fosilni viri energije ali les, pridobivanje energije mora potekati v zadostni razdalji od proizvoda, odprt ogenj ni dovoljen.

- Sušenje na nezaščitenih tleh ni dovoljeno. Dovoljene so sušilne postelje iz plastike. Priporoča se uporaba materialov brez plastike, kot so les, bambus ali kovina.
- Dovoljena je razbarvanje s paro, tlakom ali ozonom.
- Za zatiranje škodljivcev je dovoljena obdelava z inertnim plinom (dušikom ali ogljikovim dioksidom), tlakom ali globokim zamrzovanjem.

7.19.5. Sestavine, pripomočki in dodatki - čokolada, kakav in slaščice

- Pri proizvodnji čokolade ni dovoljeno dodajanje maščob in olj (npr. palmovega olja), ki nadomeščajo kakavovo maslo ali vplivajo na viskoznost.
- Pri predelavi čokolade uporaba lecitina ni dovoljena. Za slaščice ali bonbone s čokolado je dovoljena uporaba lecitina ekološkega izvora kot emulgatorja.
- Arabski gumi kot dodatek za predelavo čokolade in slaščic je dovoljen.
- Za aromatiziranje in aromatiziranje so dovoljena samo čista eterična olja ali čisti ekstrakti, ki so enaki surovini z imenom (in so izdelani z uporabo dovoljenih ekstrakcijskih sredstev).

7.19.6. Metode predelave, specifične za izdelek - čokolada, kakav in slaščice

- Sušenje z zamrzovanjem ni dovoljeno.
- Dovoljeno je alkaliziranje (Dutching) kakavovih zrnc ali kakavove mase s kalijevim karbonatom ($K_2 CO_3$) ali natrijevim karbonatom ($Na_2 CO$).$_3$

7.19.7. Embalaža - čokolada, kakav in slaščice

- Blago fižola v vrečah ne sme presegati 25 kg. Največja dovoljena teža blaga v vrečah je 50 kg, razen če se lahko dokaže izključno mehanski prevoz. Če morajo dobavne verige izpolnjevati to zahtevo, lahko zadevna certifikacijska organizacija odobri izjemo (EXP XX: poglavje 7.21.).
- Aluminij, kompozitne folije s plastmi aluminija ali metalizirane folije za te kategorije izdelkov niso dovoljene.
- Papir, karton, papir s prevleko PE in plastični material v skladu s poglavjem 7.1.4. (PE, PP in sestavljene folije iz PE in PP) so dovoljeni za čokolado, kakav in slaščice.

7.20. Kava

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk

Različica september 2023	Datum revizije september 2023

7.20.1. Področje uporabe

Ta standard določa proizvodnjo kave Demeter.

7.20.2. Splošna pomožna sredstva in dodatki, filtrirni material in postopki predelave

Pomožna sredstva in dodatki ter filtrirni material, encimi in metode predelave so urejeni v splošnem delu tega standarda (glej 3.2 in 3.3). Posebne zahteve za kavo so navedene v naslednjem delu standarda.

7.20.3. Obdelava po žetvi - kava zrna

- Najprimernejša metoda je sušenje fižola na sončni svetlobi. Če to v deževnem obdobju ni mogoče, se lahko uporabi umetno sušenje z vročim zrakom. Dovoljeni so fosilni viri energije ali les, proizvodnja energije mora potekati v zadostni razdalji od proizvoda, odprt ogenj ni dovoljen.
- Sušenje na nezaščitenih tleh ni dovoljeno.
- Dovoljena je popolnoma oprana kava. V primeru popolnoma oprane kave je za celotno kmetijo obvezen načrt upravljanja z vodo v skladu s poglavjem 6.1.9.2.3. Primerjajte tudi poglavje 3.4. Procesna voda.

7.20.4. Metode predelave, specifične za posamezen izdelek - Coffee

- Proizvodnja instantne kave je dovoljena. Dovoljeno je ekstrakcioniranje s paro. Sredstva za zaščito pred korozijo, ki se uporabljajo pri proizvodnji pare, ne smejo biti hlapljiva. Razpršilo

je dovoljeno sušenje, sušenje z zamrzovanjem je dovoljeno na podlagi izjeme, ki jo izda ustrezna državna organizacija (poglavje 3.2.1.).

- Dovoljena je proizvodnja kave brez kofeina z ekstrakcijo s CO_2 ali švicarsko vodno metodo, ekstrakcija z etil acetatom, diklorometanom ali drugimi kemičnimi sestavinami pa ni dovoljena.
- Temperatura med praženjem kave ne sme presegati 220 °C, pri praženju espressa 240 °C. °C.
- Aromatizacija ali dezodorizacija kave ni dovoljena

7.20.5. Embalaža - Coffee

- Dovoljeni so aluminij, kompozitne folije z aluminijastimi plastmi ali metalizirane folije.
- Papir, karton, papir s prevleko PE in plastični material v skladu s poglavjem 7.1.4. (PE, PP in kompozitne folije iz PE in PP) so dovoljeni za kavo.

7.21. Odobritev izjem - predelava in označevanje

Mednarodni standard za certificiranje blagovnih znamk Demeter, biodinamičnih® in sorodnih blagovnih znamk

Različica junij 2020 Datum revizije september 2023

V mednarodnem biodinamičnem standardu Demeter so predvidene naslednje izjeme, ki jih lahko odobri ustrezna certifikacijska organizacija. Vse odobrene izjeme je treba navesti in o njih vsako leto poročati AC.

Tab.: 11 / Pregled izjem za odobritev - obdelava

EXP št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
I	sušenje z zamrzovanjem	3.2.1.	Upoštevati je treba le nekatere uporabe, nujnost in naravo uporabljene tehnologije, za oceno pa je odgovorna ustrezna certifikacijska organizacija.
II	Uporaba rentgenskih žarkov za odkrivanje tujkov	3.2.2.	
III	Encimi, ki vsebujejo konzervanse	3.3.	Na podlagi izjave o nerazpoložljivosti treh dobaviteljev
IV	Prosto tekoča sredstva za sol	3.3.	Sol lahko vsebuje kalcijev karbonat (E170) ali magnezijev karbonat (E504) kot sredstvo proti sprijemanju ali sredstvo

			za prosti tek. Za druge

EXP št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
			sredstva proti strjevanju ali sredstva za prosti tek, je potrebna pisna odobritev ustrezne certifikacijske organizacije. Dokazati je treba, da v določenem proizvodnem postopku ni mogoče uporabiti soli s kalcijevim ali magnezijevim karbonatom ali brez sredstev proti sprijemanju.
V	Izdelki, ki vsebujejo 66-90 % Demeter certificiranih sestavin	4.4.2.	Ti izdelki morajo na ustreznem mestu na etiketi vsebovati tudi besedilo "Ta izdelek vsebuje od 66 do 90 % sestavin Demeter" ali dejanski odstotek sestavin Demeter.
VI	Enobarvno tiskanje blagovne znamke	4.5.2.	
VII	Piretrum s PBO (piperonilbutoksidom)	5.4.2	Samo če je PBO prisoten v materialih, ki jih je treba uporabljati po zakonu

VIII	Neodobreni ukrepi za zatiranje škodljivcev	5.4.4.	Navedeni razlogi so vsaj: ■ Svetovanje in utemeljitev strokovnjaka za nadzor škodljivcev. ■ Opis in specifikacija sredstev in materialov. ■ Opis ukrepov za preprečevanje kontaminacije

EXP št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
			izdelkov po ponovni uporabi skladišča ■ Ukrepi za izboljšanje preprečevanja, da bi se izognili ponovitvi.
IX	Aktivni klor kot čistilno sredstvo za predelavo mesa in mesnih izdelkov	5.5.4.	
X	Rastlinske beljakovine za kozmetične namene, bistrenje in prečiščevanje - sadje in zelenjava	7.2.3.	
XII	Hranila za kvasovke, razen biodinamičnih ali ekoloških kvasnih lupin - vino	7.12.4.	
XIII	Druge arome razen sestavin s certifikatom Demeter - alkoholna žganja	7.14.5.	
XIV	Surovine iz divjega pridelka - kozmetika	7.15.5	Vloga, v kateri je v celoti dokumentiran postopek za manjše nabiranje, ki je manj pogosto kot vsako leto, katerega količina ne ogroža populacije rastlin in ki predstavlja manj kot 2 % končne formulacije.
XV	Kmetijska sestavina konvencionalnega izvora - kozmetika	7.15.5.	Naslednji pogoji: ■ Dokazilo o nerazpoložljivosti je

EXP št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
			pisno zahtevo treh dobaviteljev ■ Zahteva se testiranje na zaslonu z več ostanki z mejnimi vrednostmi, ki ustrezajo orientacijskim vrednostim BNN ■ Znesek ne sme presegati 5 % celotne formulacije
XVI	Hitozan	7.12.4.	Za prečiščevanje vina
XVII	Letalski tovorni promet	3.4.3.	■ Pisna zadostna utemeljitev, zakaj je letalski prevoz tovora neizogiben. ■ CO_2 nadomestilo v vsaj enakem znesku
XVIII	Filtriranje s križnim tokom	7.12.5.	■ Vina brez dodatka SO_2 na splošno ■ Naravna peneča vina (metoda prednikov / "petillant naturel") ■ Sladka vina ■ Vina, ki se kvarijo z mlečno kislino (npr. bela vina s počasnim vrenjem) ■ Rdeča vina z organoleptičnim odstopanjem (*Brettanomyces*)

XIX	PVC v notranjih premazih pokrovov in pokrovčkov za zapiranje	7.1.3.	

EXP št.	Opis	Referenčno poglavje	Dodatna merila/omejitve
XX	Blago v vrečah iz kakavovih zrn, ki presega 50 kg na enoto, brez mehanskega prevoza	7.19.7.	